

Tussentijdse rapportage 2^e kwartaal 2025

Voor u ligt de Tussentijdse rapportage 2025 van de Gemeente Apeldoorn. In deze rapportage informeren wij u over de realisatie van onze doelen op inhoud, middelen (budget) en ook over een aantal programma's en projecten. De rapportage is gebaseerd op de realisatie in de periode van januari tot en met mei 2025.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Algemeen.....	4
Programma 1 - Samenleving.....	7
Prestaties	7
Budgetten.....	19
Programma 2 - Leefomgeving	41
Prestaties	41
Budgetten.....	50
Programma 3 - Economie en inkomen	60
Prestaties	60
Budgetten.....	64
Programma 4 - Bestuur, inwoners en financiën	70
Prestaties	70
Budgetten.....	73
Bedrijfsvoering	80
Prestaties	80
Budgetten.....	82
Kritische dossiers en projecten.....	84
Interne Beheersing	88
Bevindingen	88
Opvolging en aanbevelingen	89
Reserve Overlopende Projecten	98

Investeringsen	105
Kwartaalbericht Grondbedrijf	108
Inleiding.....	108
Financieel inzicht op totaal grondbedrijf	109
Programma en fasering	121

Algemeen

In deze tussentijdse rapportage (Turap) geven wij een beeld van de afwijkingen bij de prestaties en de financiële afwijkingen ten opzichte van de jaarschijf 2025 van de MPB 2025-2028. Afwijkingen bij de prestaties kunnen ertoe leiden dat doelen niet of later gehaald worden. Naast afwijkingen op prestaties informeren wij u ook over de financiële afwijkingen, kritische dossiers en projecten, interne beheersing, de reserve Overlopende Projecten en de investeringen. Daarmee is deze rapportage, die inzicht geeft in de ontwikkelingen van de eerste maanden van 2025 met een doorkijk naar de rest van het jaar, een belangrijk onderdeel van de Planning & Control cyclus. Door tussentijds inzicht te geven in de afwijkingen bestaat de mogelijkheid om daarop nog bij te sturen.

Samenvatting afwijkingen		Blijven we binnen budget?		bedragen x € 1.000
Programma		Begroting	*Verschil	
Paragraaf bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering	84.516	1.186	
Programma 1 Samenleving	Gezondheid	178.064	-24.335	
	Onderwijs en opleiding	25.987	-467	
	Sociaal kapitaal	34.748	-520	
	Subjectief welzijn	79.833	862	
Programma 2 Leefomgeving	Natuurlijk kapitaal	19.884	4.404	
	Ruimtelijke samenhang en kwaliteit	76.166	960	
Programma 3 Economie en inkomen	Economisch kapitaal	14.234	904	
	Consumptie en inkomen	55.583	-1.296	
Programma 4 Bestuur, inwoners en financiën	Bestuur, inwoners en financiën	-568.999	18.384	
Totaal		17	82	

* totaalregels zijn inclusief afrondingsverschillen

* -/- bedragen bij verschil = nadeel

Financiën

Het resultaat van deze tussentijdse rapportage is € 82.000 positief. Het resultaat wordt met name veroorzaakt door een grote overschrijding bij Programma 1, die grotendeels wordt gecompenseerd door een onderschrijding bij Programma 4.

Daarbij moet worden opgemerkt dat het verwachte resultaat nog positief dan wel negatief beïnvloed kan worden door Jeugdzorg en het Grondbedrijf. Bij beide taakvelden wordt gewerkt met een bandbreedte, omdat externe omstandigheden de kosten kunnen beïnvloeden.

In de rapportage wordt voorgesteld om bij de jaarrekening 2025 voor een totaal bedrag van € 5,3 miljoen budget door te schuiven naar 2026 via de reserve Overlopende Projecten. Bij Taakveld 0.10 is deze mutatie in de reserve als prognose opgenomen. Bij het opstellen van de jaarrekening 2025 wordt dit opnieuw beoordeeld en van een definitief voorstel voorzien.

Zou de prognose bij Taakveld 0.10 niet zijn opgenomen, dan zou het resultaat € 5,3 miljoen hoger zijn, nml € 5,4 miljoen positief.

Programma 1 Samenleving

Het nadeel van € 24,3 miljoen wordt met name veroorzaakt door Hulp bij huishouden (€ 1,5 miljoen), Begeleiding Wmo (€ 1,6 miljoen), Jeugd Zin (€ 12,1 miljoen) en Beschermd Wonen (€ 5,2 miljoen). De overschrijdingen worden met name veroorzaakt door volume- en prijsstijgingen. Een nadere analyse wordt momenteel gedaan en waar mogelijk worden reeds maatregelen getroffen.

Programma 4 Bestuur, inwoners en financiën

In deze Turap zijn de effecten van de meicirculaire verwerkt. Tegenover de hogere uitkering van € 17 miljoen staan € 13 miljoen nieuwe en/of hogere uitgaven. Dit resulteert in een positief effect van € 4 miljoen. Anticiperend op de a.s. september- en decembercirculaire rekenen wij op nog eens € 10 miljoen extra algemene uitkering, waardoor de positieve prognose voor deze tussentijdse rapportage op € 14 miljoen uitkomt. In dit bedrag is rekening gehouden met de eenmalige compensatie van de tekorten jeugdzorg conform het advies van de commissie Van Ark (gebaseerd op slechts 50% van de tekorten van gemeenten in 2023 en 2024 op jeugdzorg). Voor gemeente Apeldoorn zal dat ca. € 7 miljoen hogere algemene uitkering betekenen.

Op het taakveld Treasury wordt een voordeel van € 2,2 miljoen verwacht, doordat de rente lager is dan bij de begroting verwacht en we minder leningen hebben aangetrokken.

Begin juni is de nieuwe CAO gemeenten definitief geworden. De loonstijging is lager dan waar wij in de begroting 2025 rekening mee hebben gehouden. Voor 2025 verwachten we een voordeel van circa € 2,7 miljoen.

Samenvatting afwijkingen		Aantal prestaties per programma			
Programma	Totaal prestaties	Afwijkingen Inhoud	Afwijkingen Financiën	Afwijkingen Planning	Afwijkingen Risico
		✗	✗	✗	✗
Bedrijfsvoering	17	0	2	4	2
Programma 1 - Samenleving	76	5	2	10	4
Programma 2 - Leefomgeving	75	2	3	11	1
Programma 3 - Economie en inkomen	27	2	1	2	1
Programma 4 - Bestuur, inwoners en financiën	17	1	0	1	0
Totaal	212	10	8	28	8

✗ = prestatie wijkt in negatieve zin af van de begroting c.q. het beoogde doel

Prestaties

Het grootste deel van de voorgenomen prestaties ligt op koers. Verschillende prestaties kennen afwijkingen, vooral op planning en inhoud. Vertraging in de uitvoering wordt vooral veroorzaakt door te weinig interne en externe capaciteit en belemmerende factoren zoals het verkrijgen van vergunningen.

Programma 1 - Samenleving

Prestaties

1. Subjectief welzijn - Meer inwoners, en mensen die in Apeldoorn verblijven, zijn betrokken, doen mee, doen ertoe en voelen zich veilig en gelukkig

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
1.1 Apeldoorn is een veilige gemeente (en dat willen we zo houden)	1.1.1 Het rapportcijfer 'veiligheid in de buurt' is gelijk of hoger dan 7,6 (in 2022:7,5), het percentage inwoners dat zich veilig voelt (60% in 2022) is gelijk of gestegen, het aantal incidenten (23.555 in 2022) en misdrijven is gelijk of afgenomen.	✗	✓	✓	✓
	1.1.2 Ten aanzien van het IVP thema gedigitaliseerde criminaliteit wordt niet meer dan 6% slachtofferschap ervaren en het aantal geregistreerde misdrijven gedigitaliseerde criminaliteit blijft gelijk of verminderd	✓	✓	✓	✓
	1.1.3 Ten aanzien van IVP-thema sociale kwaliteit ervaart niet meer dan 9% van de inwoners sociale overlast en het aantal incidenten sociale kwaliteit in 2024 is verminderd ten opzichte van 2023	✓	✓	✓	✓
	1.1.4 Ten aanzien van het IVP-thema ondermijning en georganiseerde criminaliteit zetten we in op het signaleren en het integraal voorkomen, verstoren en verminderen van georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit.	✓	✓	✓	✓
	1.1.5 Ten aanzien van het IVP-thema jeugdcriminaliteit en individuele probleemjongeren vermindert het strafbaar gedrag van jongeren in 2025 tov 2024.	✓	✓	✓	✓
	1.1.6 De in- en externe bewustwording ten aanzien van ondermijning en georganiseerde criminaliteit wordt vergroot.	✓	✓	✓	✓
	1.1.7 We gaan informatie gestuurd werken door het verder doorontwikkelingen van het gemeentelijk informatieknoppunt (GIK)	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	1.1.8 Meer zicht op de preventieve en repressieve aanpak van zorgfraude en het verbeteren van sturing op de samenhang in die aanpak.	✓	✓	✓	✓
	1.1.9 Zorg en veiligheid verbeteren de samenwerking op complexe maatschappelijke problemen en dat doen zij op een doelmatige en doeltreffende manier.	✓	✓	✓	✓
	1.2 Voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises				
1.2 Voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises	1.2.1 Op basis van een sterke informatiepositie van de veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland worden in 2025 meer mensen geleerd gevaar te voorkomen en wordt hulp verleend wanneer mensen dat nodig hebben bij een brand, ongeval of crisis	✓	✓	✓	✓
	1.2.2 We bereiden ons preventief voor op natuurbrandbestrijding in verband met de te verwachte toename van onbeheersbare natuurbranden.	✓	✓	✓	✓
	1.3 Meer inwoners ontvangen toegankelijke, passende en samenhangende hulp dichtbij, die aansluit bij de eigen leefomgeving.				
	1.3.1 In 2025 ervaart 80% van de huishoudens het plan als een 'eigen plan' waarin hij/zij goed heeft meegedacht.	✓	✓	✓	✓
	1.3.2 Eind 2025 heeft 90% van de inwoners die om hulp vragen 1 contactpersoon gehad vanuit Samen055	✗	✓	✓	✓
	1.3.3 Eind 2025 is 80% van de inwoners tevreden over de manier waarop hij/zij is benaderd of in contact is gekomen met het wijkteam;	✓	✓	✓	✓
	1.3.4 Eind 2025 ervaart 80% van de huishoudens zich gehoord, geholpen en gesteund door Samen055.	✓	✓	✓	✓
1.3 Meer inwoners ontvangen toegankelijke, passende en samenhangende hulp dichtbij, die aansluit bij de eigen leefomgeving.	1.3.5 Eind 2025 is bij 20 kinderen, die gebruik maken van het aangepast vervoer, de inzet van aangepast vervoer niet meer nodig.	✗	✓	✓	✗
	1.3.6 In 2025 kunnen 20 koppels met thuiswonende kinderen tot 18 jaar die willen scheiden of relatieproblemen hebben, gratis relatietherapie volgen.	✓	✓	✓	✓
	1.4 Meer inwoners kijken naar elkaar om en voelen zich thuis in de wijk.				
	1.4.1 In 2025 is actief ingezet op het promoten van de bekendheid van de Digitale Sociale Kaart waarbij er aandacht is voor speciale doelgroepen zoals jongeren.	✓	✓	✓	✓
	1.4.2 In 2025 zijn inwoners bevraagd over hun behoeften en tevredenheid wat betreft de activiteiten en het	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	ondersteuningsaanbod in de buurt via het cliëntervaringsonderzoek Wmo en de Buurtbelever.				
1.5 Meer inwoners zijn betrokken bij hun straat, buurt, dorp of stad	1.5.1 In 2025 zijn er vitale(re) buurten, wijken en dorpen	✓	✓	✓	✓
	1.5.2 In 2025 zijn er meer initiatieven vanuit een steeds bredere groep inwoners	✓	✓	✓	✓
	1.5.3 In 2025 is de samenwerking met onze inwoners verder vergroot.	✓	✓	✓	✓
	1.5.4 In 2025 is de ABCD - pilot in de Horsten na evaluatie voortgezet	✓	✓	✓	✓
1.6 Alle inwoners van de gemeente Apeldoorn worden in gelijke mate behandeld en kunnen gelijkwaardig meedoen in een inclusieve en toegankelijke omgeving	1.6.1 Het activiteitenoverzicht inclusie voor het jaar 2025 wordt samen met inwoners en het inclusienetwerk uitgevoerd en voorbereid voor 2026.	✓	✓	✗	✓
	1.6.2 We verbeteren de toegankelijkheid van openbare gebouwen en het openbaar gebied.	✓	✓	✓	✓
1.7 We voelen ons samen sterker, inclusie van, voor en door Apeldoorners	1.7.1. Door onze blijvende ondersteuning en aanjagende rol worden activiteiten uitgebreid en het cultuursensitief werken gestimuleerd.	✓	✓	✓	✓

Toelichting

1.1.1. Veiligheid in de buurt is afgenomen evenals het percentage inwoners dat zich veilig voelt. Het aantal misdrijven is toegenomen. Het aantal incidenten is (conform de prestatie) gedaald. Dit gaat over het totaal aantal misdrijven en incidenten, dus niet alleen die van de veiligheidsthema's. Ondanks dat de cijfers geen grote verbetering laten zien is Apeldoorn nog steeds een veilige stad. In 2026 werken we door middel van de persoonsgerichte aanpak intensiever aan de problematiek die overlastplegers veroorzaken en informatie gestuurd kunnen we beter (preventief) werken aan de aanpak van veiligheid.

1.3.2. Uit de cijfers is op te maken dat minimaal 81% van de inwoners 1 contactpersoon heeft of heeft gehad. Dit percentage ligt in werkelijkheid hoger, maar door de wijze van registratie kan niet exact vastgesteld worden hoeveel hoger. Het proces wordt aangepast ter verbetering van de registratie.

1.3.5. Doel van deze prestatie is het zelfstandig leren reizen van leerlingen. De uitvoering heeft zich de nieuwe werkwijze eigen gemaakt. Van 1 januari 2025 tot nu toe zijn er al meer leerlingen aangemeld bij de organisatie die kinderen helpt bij het zelfstandig leren reizen als in geheel 2024 (3 tot nu toe ten opzichte van 3 in heel 2024) en ook is er een toename in de verstrekking van e-bikes (3 tot nu toe ten opzichte van 2 over heel 2024). Vanaf medio 2025 gaan wij ook met een extra partij samenwerken die kinderen zelfstandig zal leren reizen. 17 leerlingen hebben een OV- danwel fietsvergoeding ontvangen voor schooljaar 2025/2026 i.p.v. taxivervoer. Bovenstaand in ogenschouw nemend werkt de uitvoering hard om deze prestatie alsnog te behalen in 2025.

Onze registratie is onvoldoende gericht op deze prestatie waardoor de cijfers niet goed geïnterpreteerd kunnen worden. Er zijn inmiddels stappen gezet om te onderzoeken of het meten en vastleggen van de registraties voor deze prestatie verbeterd kan worden.

1.6.1 De eerste fase van het project, het komen tot een concept overzicht, duurt langer dan gepland, mede door uitval van capaciteit. De capaciteit in het derde en vierde kwartaal wordt vergroot.

2. Sociaal Kapitaal - Al onze inwoners en bezoekers een vitale, sociale, gezonde en inspirerende leefomgeving bieden, door te zorgen voor een optimale infrastructuur op het gebied van sport, cultuur en erfgoed.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
		Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
2.1 Een functionele en toekomstbestendige sportinfrastructuur	2.1.1 Het gemeentelijk sportvastgoed wordt verduurzaamd conform de routekaart verduurzaming gemeentelijk Vastgoed Apeldoorn 2.0	✓	✓	✓	✓
	2.1.2 In de eerste helft van 2025 zijn er door de gemeenteraad kaders voor sportaccommodaties vastgesteld	✓	✓	✗	✓
	2.1.3 Het onderzoek naar de revitalisering van Omnisport om deze ook in de toekomst als topsportaccommodatie te behouden, is afgerond.	✓	✓	✓	✓
2.2. Een verhoogde vitaliteit van inwoners en een versterkte sociale binding door sport, bewegen en urban sports & arts	2.2.1 Het aantal initiatieven van Accres Sportservice dat zich richt op wijken en buurten met kwetsbare inwoners, voor wie de drempel tot sporten en bewegen het hoogst is, neemt toe.	✓	✓	✓	✓
	2.2.2 In 2025 is de pilot sportpark- en verenigingsmanagement geëvalueerd	✓	✓	✗	✓
	2.2.3 In 2025 realiseren wij een 0-meting basiseisen sociale veiligheid onder sportaanbieders	✓	✓	✓	✓
	2.2.4 We blijven investeren in topsportevenementen die door de inzet van side-events als vliegwielen fungeren om sportparticipatie te verhogen en mensen met verschillende achtergronden en mogelijkheden bij elkaar brengen.	✓	✓	✓	✓
	2.2.5 Urban sports & arts activiteiten worden structureel aangeboden op 'urban spots' in de openbare ruimte en in het basis- en voortgezet onderwijs	✓	✓	✓	✓
2.3 De infrastructuur van Cultuur en Erfgoed in Apeldoorn is vitaal en gericht op de toekomst (Fundament)	2.3.1 In 2025 starten we een onderzoek naar de mogelijkheden voor een aanvullende popzaal voor Apeldoorn dat een groter bereik kan hebben.	✓	✓	✓	✓
	2.3.2 Het grote verhaal van Apeldoorn is in het schooljaar 2025/2026 opgenomen in het aanbod voor scholen, als onderdeel van de Cultuur en Erfgoededucatie.	✓	✓	✗	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	2.3.3 Iedere organisatie met meerjarige subsidie heeft in 2025 minimaal één activiteit in wijken of dorpen uitgevoerd	✓	✓	✓	✓
	2.3.4 Met geactualiseerde subsidieregelingen op het gebied van cultuur- en erfgoed, hebben we ervoor gezorgd dat vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten.	✓	✓	✓	✓
	2.3.5 In 2025 hebben we de mogelijkheden voor de herbestemming van het Oude Raadhuis en van het Hertzbergerpand onderzocht.	✓	✓	✓	✓
	2.3.6 Bij elke ruimtelijke ontwikkeling hebben we voor cultuurhistorische inspiratiekaders voor initiatiefnemers en ontwikkelaars gezorgd.	✓	✓	✗	✓
2.4 Iedereen kan zijn of haar talent ontwikkelen (Talentontwikkeling)	2.4.1 We hebben in 2025 drie pilots uitgevoerd om kinderen dicht bij huis uit te dagen actief te worden op het gebied van Cultuur en Erfgoed.	✓	✓	✓	✓
	2.4.2 We hebben in 2025 fotografie meer zichtbaarheid gegeven. Onder meer door het instellen van een talentenprijs op het gebied van fotografie.	✓	✓	✓	✓
	2.4.3 We hebben in 2025 onderzocht wat de mogelijkheden zijn tot samenwerken met het MBO- en HBO-onderwijs op het gebied van erfgoedopleidingen.	✓	✓	✓	✓
2.5 Apeldoorn wordt het grootste buitenpodium van Nederland (buitenbeleving)	2.5.1. We zorgen in 2025 voor een jaarrond programmering in de buitenlucht, waarbij minimaal eens per maand een programmering plaats vindt.	✓	✓	✓	✓
	2.5.2 Er komen in 2025 minimaal 12 verwijzingen naar het grote verhaal van Apeldoorn in onze buitenruimte bij.	✓	✓	✓	✓
	2.5.3 We realiseren in 2025 minimaal 4 kunstwerken in de openbare ruimte	✓	✓	✓	✓

Toelichting

2.1.2 Het college heeft intensief gesproken over de kaders voor het sportaccommodatiebeleid. De opgave is aanzienlijk, mede door het diverse speelveld in Apeldoorn en de huidige financiële omstandigheden, die het proces complex maken.

Om die reden wordt de planning niet gehaald. Inmiddels is de raad schriftelijk geïnformeerd over de huidige stand van zaken. In deze brief stellen wij u voor om kort na het zomerreces een PMA te organiseren waarin richtinggevende input wordt opgehaald, als basis voor de verdere uitwerking van het beleidskader. Het streven is nu om eind 2025 uitgangspunten voor het sportaccommodatiebeleid te laten vaststellen.

2.2.2 De evaluatie van de pilot verenigingsmanagement bij Robur et Velocitas staat gepland voor het najaar van 2025.

Door krapte op de arbeidsmarkt wordt de vacature sportparkmanagement op sportpark Orderbos pas per 1 september 2025 ingevuld. De evaluatie zal daarom plaatsvinden in het najaar van 2026.

2.3.2 Aan het educatiepakket wordt nog gewerkt en om opgenomen te worden in de educatie van het komende schooljaar is hiervoor in het voorjaar al content nodig. De aangepaste planning is nu dat dit in het schooljaar 2026-2027 wordt aangeboden aan scholen als onderdeel van Cultuur & Erfgoed educatie.

2.3.6 Er heeft zich de afgelopen periode nog geen casus voorgedaan waarmee een eerste cultuurhistorisch inspiratiekader mogelijk was. Wel worden een soort inspiratiekaders ontwikkeld als het gaat om de verduurzaming van Kerschoten en van de Parken.

3. Onderwijs & Opleiding - Versterkte kansengelijkheid doordat jeugdigen kansen krijgen in het onderwijs.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
3.1 Jeugdigen krijgen meer kansen in het onderwijs, gericht op een startkwalificatie, en waar niet haalbaar, op een voor hen passende vervolgstap	3.1.1 In 2025 hebben we het schoolverzuim t.o.v. 2024 verminderd en zijn we samen met onze partners gestart met een meerjarige ontwikkeling om toekomstig verzuim te voorkomen.	✓	✓	✗	✓
	3.1.2 Op onderwijsachterstandsscholen in twee wijken is in 2025 het aanbod van cultuur- en sportactiviteiten na school uitgebreid en de mogelijkheid voor inzet op één VMBO-school is onderzocht.	✓	✓	✗	✓
	3.1.3 15 jeugdigen waarvoor het behalen van een startkwalificatie niet mogelijk is, zijn in 2025 via Apeldoorn Werkt Mee begeleid naar een passende werkplek.	✓	✓	✗	✓
3.2 Er is meer verbinding tussen thuis, school en zorg rondom de jeugdige	3.2.1 In 2025 hebben we de verbinding tussen thuis, school en zorg op alle basisscholen zonder achterstanden verbeterd, bijvoorbeeld door inzet van School Maatschappelijk Werk	✓	✓	✓	✓
	3.2.2 In 2025 is het onderwijs-zorglandschap van Apeldoorn in beeld en werken we toe naar passende onderwijszorgarrangementen, waardoor het aantal thuiszitters afneemt	✗	✗	✗	✗
3.3 Verspreid over de stad en de dorpen hebben we meer kwalitatief goede schoolgebouwen.	3.3.1. De vernieuwde uitvoeringsagenda van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) met een looptijd van vier jaar (en doorkijk naar de volgende twaalf jaar) is conform planning uitgevoerd	✓	✓	✓	✓
	3.3.2 In 2025 is een project van het voorgaande IHP opgeleverd.	✓	✓	✓	✓
	3.3.3 In 2025 zijn de projecten conform het IHP gestart en uitgevoerd.	✓	✓	✓	✓
3.4 Meer jonge kinderen met een risico op ontwikkelachterstanden hebben de kans op een goede start in het basisonderwijs door passende ondersteuning.	3.4.1 100% van de kinderen op de voorscholen laat in 2025 een groei zien waardoor hun achterstanden worden verkleind	✓	✓	✓	✓
		✓	✓	✓	✗

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	3.4.2 In 2025 maken 90 kinderen, van ouders met inkomen tot 130% van het sociaal minimum, met ondersteuning van de gemeente gebruik van kinderopvang				

Toelichting

3.1.1 Samen met onze partners hebben we een begin gemaakt met het voorkomen van toekomstig verzuim. Bijvoorbeeld in een pilot voor meer preventieve samenwerking tussen leerplichtambtenaren en PO scholen. Deze pilot is gestart in samenwerking met het SWV-PO. Er is nog meer nodig om te komen tot een meerjarige ontwikkeling met partners. In verband met beperkte personele capaciteit bij de gemeentelijke afdeling is hier nog onvoldoende op ingezet. Tot slot is het lastig om tijdens het schooljaar te zien of onze inzet voldoende impact heeft op het voorkomen van verzuim. Hoewel we zien dat het verzuim nu lager ligt dan in oktober 2024, is dit een momentopname. Het absoluut verzuim schommelt gedurende het schooljaar. Het relatief verzuim loopt nog op gedurende het schooljaar.

3.1.2 Vanuit het actieplan is het aanbod voor de verrijkte schooldag voor het basisonderwijs uitgebreid met één aanbieder. Na de zomervakantie wordt het aanbod met nogmaals 2 aanbieders uitgebreid. Hierdoor kunnen 75 tot 90 leerlingen van drie scholen waar kansengelijkheid onder druk staat meedoen met dit extra aanbod.

Het onderzoek naar de mogelijkheid van een verrijkte schooldag op het VMBO is uitgesteld, met als reden een herverdeling van ambtelijke capaciteit gezien de tekorten jeugdzorg. Wel is er samen met gemeente, de 3 grote schoolbesturen en maatschappelijke partners een coalitie gevormd en is er voor zowel het PO als het VO de rijkssubsidie School en Omgeving aangevraagd. Met deze subsidie kunnen we op scholen waar kansengelijkheid onder druk staat, waaronder de VMBO-scholen en het ISK, een verrijkte schooldag organiseren.

3.1.3 Structurele openstelling van Apeldoorn Werkt Mee zal naar verwachting pas in 2026 plaatsvinden voor 16-17 jarigen. Door prioritering op meerdere projecten is de inrichting van het formele proces nog niet gestart.

3.2.2 Er is inzichtelijk gemaakt hoe het onderwijs-zorglandschap er in Apeldoorn uit ziet. Er is op dit moment gekozen om niet in te zetten op de ontwikkeling van onderwijs-zorgarrangementen; dit in afwachting van de lijn die gekozen zal worden met betrekking tot de tekorten jeugdzorg.

3.4.2 Er is voor 88 peuters een subsidie aangevraagd. Pas bij de afrekening wordt duidelijk hoeveel peuters daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van de regeling.

4. Gezondheid - De gezondheid van alle inwoners is toegenomen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
4.1 Zowel kinderen als volwassenen hebben een gezonde leefstijl	4.1.1 In 2025 zijn er vijf locaties bijgekomen waar inwoners kunnen deelnemen aan bewegingsactiviteitenten opzichte van 2024.	✓	✓	✓	✓
	4.1.2 In 2025 zijn er minimaal 250 inwoners via een beweegmakelaar toegeleid naar sport- en beweegaanbod	✓	✓	✓	✓
	4.1.3 In 2025 zijn er nieuwe interventies ingezet om een gezonde leefstijl voor het jonge kind (0-4) te bevorderen	✓	✓	✓	✓
	4.1.4 In 2025 is er een ketenaanpak overgewicht en obesitas voor kinderen, inclusief monitoring en evaluatie op resultaten.	✓	✓	✓	✓
	4.1.5 In 2025 heeft Apeldoorn een leefstijlloket waardoor zorg en preventie/welzijn elkaar goed weten te vinden en er beter gebruik wordt gemaakt van het preventieve aanbod.	✓	✓	✓	✓
4.2 Er zijn minder gezondheidsachterstanden en meer gelijke kansen op het gebied van gezondheid voor alle inwoners van Apeldoorn.	4.2.1 Aanvullend op andere beweegregelingen, zoals het beweegaanbod in Regelrecht, maken in 2025 meer dan 100 en maximaal 250 inwoners met een laag inkomen gebruik van de sport en beweegregeling bij Malkander.	✓	✓	✓	✓
	4.2.2 In 2025 hebben tien OAB, Reg+ en Speciaal onderwijsscholen extra ondersteuning gehad op een gezonde leefstijl	✓	✓	✓	✓
	4.2.3 In 2025 hebben we met 15 tot 20 ouders gesproken om een verbeterd inzicht te krijgen in de behoeften van kwetsbare ouders ter versterking van de Ketenaanpak Kansrijke start.	✓	✓	✓	✓
	4.2.4 In 2025 hebben we 75 inwoners en 50 professionals met acties vanuit Kansrijke Start bereikt.	✓	✓	✓	✓

5. Gezondheid - Een stevig vangnet met verbinding naar de sociale basis voor alle inwoners die dat nodig hebben

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
5.1 De houdbaarheid, toegankelijkheid en passendheid van WMO- en Jeugdvoorzieningen zijn verbeterd.	5.1.1. In lijn met de opgave vanuit de Hervormingsagenda maken er in 2025 minimaal 90 jeugdigen minder gebruik van begeleiding individueel ten opzichte van 2023 (1652 jeugdigen in 2023)	✓	✗	✓	✗
	5.1.2. In 2025 wordt de samenwerking die in 2024 is aangegaan met de tien gecontracteerde aanbieders voor Beschermd Thuis verder structureel vormgegeven.	✓	✓	✓	✓
	5.1.3 In Apeldoorn streven we ernaar om 100 inwoners met een beschermd wonen indicatie succesvol te begeleiden vanuit een beschermd wonen setting naar een thuissituatie met passende begeleiding in de periode van 1 januari 2025 tot en met 31 december	✓	✓	✓	✓
	5.1.4 Eind 2025 zijn de voorbereidingen voor de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo (ivb) afgerond en gereed zodat deze per 1 januari 2026 kan worden ingevoerd.	✓	✓	✗	✓
	5.1.5. In 2025 hebben we de lokale inkoop van de Wmo-maatwerkvoorziening Huishoudelijke Hulp succesvol afgerond zodat de toegang deze voorziening kan blijven indiceren	✓	✓	✓	✓
	5.1.6 In 2025 hebben we de regionale inkoop van de Wmo-maatwerkvoorzieningen: Begeleiding Groep, Werkt Mee en Begeleiding Individueel succesvol afgerond zodat de toegang deze voorzieningen kan blijven indiceren.	✓	✓	✓	✓
	5.1.7 We hebben de regionale inkoop van de Jeugdhulpvoorzieningen succesvol afgerond in 2025 zodat de toegangen deze voorzieningen kunnen blijven indiceren.	✓	✓	✓	✓
	5.1.8 Het aantal unieke jeugdigen in kleinschalige woonvormen van 3 milieu verblijf en Jeugdzorgplus stijgt met 67% in 2025 ten opzichte van 2024	✗	✓	✓	✓
	5.1.9 Het aantal doorplaatsingen van een jeugdige in 3 milieu en jeugdzorgplus daalt op peildatum 1 oktober 2025 met 75% ten opzichte van 2024.	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
5.2 De positie van kwetsbare groepen is verbeterd	5.2.1. We zien in 2025 een daling van het aantal ondertoezichtstellingen en het aantal herhaalde meldingen bij Veilig Thuis.	✓	✓	✓	✓
	5.2.2 In 2025 is er een daling van het aantal herhaalde meldingen bij Veilig Thuis met in 2029 een daling van 25% t.o.v. 2024.	✓	✓	✓	✓

Toelichting

5.1.1 Op basis van de meest recente prognose voor 2025 verwachten we dat 1.468 jeugdigen gebruiken maken van begeleiding individueel. Hiermee zijn er dus minder jeugdigen die gebruik maken van begeleiding individueel. Dit is echter nog met onzekerheid omgeven, omdat de afgelopen jaren de prognoses fluctueerden. Dit komt doordat voorzieningen gedurende het hele jaar kunnen worden ingezet, waardoor de cijfers nog kunnen wijzigen. Hoewel de aantallen afnemen zien we in de prognose voor 2025 de kosten wel toenemen met 21% (€ 3,2 miljoen) ten opzichte van de jaarrekening van 2024. Dit vooral onder invloed van de (hoge) inflatiecijfers en langere (en dus duurdere) behandeltermijnen. We kunnen pas bij afsluiting van 2025 bepalen of de aantallen echt zijn afgenomen.

5.1.4 De inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo is vanuit het rijk uitgesteld.

5.1.8 Het blijkt dat veel aanbieders in 2024 de reguliere groepsgrootte van de zware verblijfsvormen 3 milieu en jeugdzorgplus al hebben omgebouwd naar kleinschalige woonvormen. In 2024 verbleef ruim 60% van de jeugdigen in een kleinschalige zware verblijfsvorm. In 2025 is het percentage dat in een kleinschalige woonvorm verblijft verder gestegen naar 75% van de jeugdigen. Het verblijf van steeds meer jongeren in een kleinschalige woonvorm heeft zich boven verwachting positief ontwikkelt.

Budgetten

Programma 1 Samenleving

Blijven we binnen budget?

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Verschil
Gezondheid			
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	11.074	10.558	516
6.711 Huishoudelijke hulp WMO	16.657	18.342	-1.685
6.712 Begeleiding WMO	30.046	31.671	-1.625
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	60	50	10
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.095	1.230	-136
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	44.610	54.483	-9.873
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	636	777	-141
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	22.012	26.883	-4.872
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	2.116	2.585	-468
6.791 PGB Wmo	1.267	1.088	178
6.792 PGB Jeugd	707	755	-48
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	35.592	40.768	-5.176
6.812 Maatschappelijke en vrouwenopvang (Wmo)	14.337	15.908	-1.571
6.821 Jeugdbescherming	4.017	4.906	-889
6.822 Jeugdreclassering	429	525	-95
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.075	1.075	0
7.1 Volksgezondheid	8.124	7.917	207
Subtotaal	193.854	219.520	-25.666
Onderwijs en opleiding			
4.2 Onderwijshuisvesting	19.820	19.925	-105

Programma 1 Samenleving

Blijven we binnen budget?

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Vershil
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.460	7.177	283
Subtotaal	27.279	27.101	178
Sociaal kapitaal			
5.1 Sportbeleid en activering	2.927	3.260	-333
5.2 Sportaccommodaties	9.966	10.541	-575
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	12.015	12.115	-100
5.4 Musea	1.166	1.166	0
5.5 Cultureel erfgoed	2.409	2.409	0
5.6 Media	6.854	6.854	0
Subtotaal	35.337	36.344	-1.007
Subjectief welzijn			
1.1 Crisisbeheer en brandweer	14.468	13.768	700
1.2 Openbare orde en veiligheid	10.242	7.234	3.008
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	24.605	24.058	547
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	59	85	-26
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	9.680	9.758	-78
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	14.015	14.060	-45
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	5.042	5.042	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	3.315	3.315	0
Subtotaal	81.427	77.321	4.106
0.10 Mutaties reserves			
Gezondheid	-15.789	-17.121	1.332

Programma 1 Samenleving**Blijven we binnen budget?**

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Vershil
Onderwijs en opleiding	-1.292	-647	-645
Sociaal kapitaal	-589	-1.076	488
Subjectief welzijn	-1.594	1.650	-3.244
Subtotaal	-19.265	-17.195	-2.070
Saldo	318.632	343.091	-24.459

In onderstaande tabel wordt de bandbreedte van de prognose weergegeven, indien dit van toepassing is:

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Min	Max
Jeugd Zorg in Natura (taakvelden 6.751 t/m 6.763, 6.792 en 6.821 t/m 6.822)	€ 89.900	€ 94.900
Huishoudelijke Hulp Wmo	€ 18.800	€ 19.300
Begeleiding Wmo	€ 31.200	€ 33.000

Gezondheid

6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	460	V	56	V	516 V

Collectief vervoer WMO (€ 623.000 voordeel - I)

Op het budget collectief vervoer WMO rapporteren we een onderbesteding van € 623.000. De onderbesteding heeft voornamelijk betrekking op:

1. Het verschil tussen de begroting van PlusOV en de begroting van de gemeente Apeldoorn, waarbij wij in onze eigen begroting rekening hebben gehouden met een hoger vervoersvolume dan geraamd door PlusOV. Het gaat om € 339.000 incidenteel.
2. € 229.000 lagere prognose Vraag Afhankelijk Vervoer (VAV) van PlusOV voor Q2 2025 ten opzichte van de begroting PlusOV voor 2025. Dit kent verschillende oorzaken:
 - Lager uitvallende NEA-Index in 2025 (1,5% in plaats van 5,1% begroot).
 - Tot op heden beperkte volumegroei in 2025 (volume gelijk aan eerste halfjaar 2024).
 - Efficiëntie slag bij PlusOV door volledig automatische planner.

Verder is er sprake van hogere verwachte reizigersbijdragen (baten) van zo'n € 55.000. Eind 2024 zagen we al dat de vervoersbewegingen toenemen, terwijl de kosten door efficiëncyslagen beperkt blijven.

In 2024 zijn we gestart met het ontwikkelen van beheersmaatregelen om de oplopende kosten in de toekomst te beperken.

Overige verschillen (€ 107.000 nadeel - I)

6.711 Huishoudelijke hulp WMO

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
6.711 Huishoudelijke hulp WMO	-1.555	N	-131	N	-1.685 N

Huishoudelijke hulp (Wmo) (€ 1,5 miljoen nadeel - I)

Op het budget Huishoudelijke hulp Wmo is sprake van een verwachte overbesteding van € 1,5 miljoen op een totaalbudget van € 17,4 miljoen.

Deze overbesteding wordt met name veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

- Volumestijging: In 2024 is sprake van een aanzienlijke toename in het aantal aanvragen, met een stijging van 14% ten opzichte van het voorgaande jaar. De gevolgen hiervan werken door in 2025.
- Meer uren per cliënt: Daarnaast is het gemiddelde aantal toegekende uren per cliënt gestegen.

Om deze ontwikkeling beter te begrijpen en gericht te kunnen bijsturen, wordt momenteel een nadere analyse uitgevoerd en wordt naar oplossingsrichtingen gekeken. Waar mogelijk zijn inmiddels ook al maatregelen in gang gezet.

Reeds ingezette initiatieven:

- Powerful Ageing: Gericht op het versterken van zelfredzaamheid en vitaliteit van ouderen.
- Houdbaarheidsonderzoek Wmo: Onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de Wmo-voorzieningen, waaronder huishoudelijke hulp.
- Meer nadruk op empowerment: cliënten worden actief gestimuleerd om zelf regie te nemen op hun eigen situatie. Dit vergroot hun grip op het dagelijks leven en bevordert hun mogelijkheden tot participatie in de samenleving.

We verwachten een afwijking van € 1,4 miljoen tot € 1,9 miljoen. Daarmee komen de totale kosten over 2025 uit op een bandbreedte van € 18,8 miljoen tot € 19,3 miljoen.

Overige verschillen (€ 131.000 nadeel - I)

6.712 Begeleiding WMO

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging					bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
6.712 Begeleiding WMO	-1.625	N	0	V	-1.625	N

Begeleiding Wmo (€ 1,6 miljoen nadeel - I)

Op het budget Begeleiding Wmo rapporteren we een verwachte overbesteding van € 1,6 miljoen op een totaalbudget van bijna € 30 miljoen.

Deze overbesteding is het gevolg van meerdere samenlopende ontwikkelingen:

- Volumestijging in 2024:
 - Een toename van 12% bij Begeleiding Individueel
 - Een toename van 14% bij Begeleiding Groep
- Meer uren per cliënt: Ook het gemiddelde aantal begeleidingsuren per cliënt is gestegen.
- Prijsstijging: Als gevolg van een aanvulling op het kostprijsonderzoek 2024 zijn de tarieven voor begeleiding aangepast.

Om grip te krijgen op deze ontwikkeling wordt momenteel een nadere analyse uitgevoerd en naar oplossingsrichtingen gekeken. Waar mogelijk zijn reeds maatregelen in gang gezet.

Reeds in gang gezette initiatieven:

- Nieuwe inkoop vanaf 2026: Gericht op toekomstbestendige en doelmatige inzet van begeleiding.
- Begeleiding licht openzetten per 2026: Meer differentiatie in het aanbod om beter aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoefte.
- Meer nadruk op empowerment: cliënten worden actief gestimuleerd om zelf regie te nemen op hun eigen situatie. Dit vergroot hun grip op het dagelijks leven en bevordert hun mogelijkheden tot participatie in de samenleving.
- Houdbaarheidsonderzoek Wmo: Onderzoek naar de structurele beheersbaarheid van de Wmo-uitgaven.
- Verwijzing naar collectieve maatwerkvoorzieningen (Werkt Mee) en/of het voorliggend veld en algemene voorzieningen: Om zo waar mogelijk lichtere vormen van ondersteuning in te zetten.

We verwachten een afwijking van € 1,2 miljoen tot € 3 miljoen. Daarmee hanteren we een bandbreedte van € 31,2 miljoen tot € 33 miljoen.

6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	10	V	0	V	10	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-136	N	0	V	-136	N	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal]

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-9.873	N	0	V	-9.873	N	

Jeugd ZiN (€ 12,1 miljoen nadeel - I) - Saldo van de taakvelden 6.751 t/m 6.763, 6.792 en 6.821 t/m 6.822

Op taakveld 6.752 rapporteren we over het Jeugd Zorg in Natura (ZiN) budget (incl. PGB en Jeugdwetvervoer). Dit betreft het totaal van de taakvelden 6.751 t/m 6.763, 6.792 en 6.821 t/m 6.822.

De verwachte kosten voor Jeugd ZiN (incl. PGB en Jeugdwetvervoer) bedragen € 91,9 miljoen. Dat betekent een verwachte overschrijding van € 12,1 miljoen op het budget van € 79,8 miljoen, na toevoeging van de compensatie vanuit het Rijk voor 2025 aan het Jeugd ZiN budget 2025. Zie voor een nadere toelichting het kritische dossier 'Tekorten Jeugdzorg'.

6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-141	N	0	V	-141	N

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-4.872	N	0	V	-4.872	N

Zie voor toelichting taakveld 6.752.

6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-468	N	0	V	-468	N

Zie voor toelichting taakveld 6.752.

6.791 PGB Wmo

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
6.791 PGB Wmo	178	V	0	V	178	V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.792 PGB Jeugd

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.792 PGB Jeugd	-48	N	0	V	-48	N	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.811 Beschermd wonen (Wmo)

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-4.966	N	-211	N	-5.176	N	

Beschermd Wonen (€ 5,2 miljoen nadeel - I)

De prognose voor 2025 laat een verschil zien in de uitgaven aan maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen. Dit verschil wordt met name verklaard door de reguliere indexering (€ 1,1 miljoen), een nieuwe tariefsystematiek voor het verblijfsproduct 'herstelgericht verblijf' (€ 2 miljoen) en een lichte groei van het aantal cliënten (€ 1 miljoen). Een ander onderliggend probleem is de stagnatie van woningbouw. Dit is een landelijk vraagstuk waar tot op heden nog geen duidelijk antwoord op mogelijk is gebleken. Dit betekent dat niet alleen de reguliere doorstroming op de woningmarkt meer dan problematisch is, maar ook op maatschappelijk vlak en opvang. De doorstroombmogelijkheden zijn (te) beperkt waardoor langer verblijf in opvang noodzakelijk, onontkoombaar en kostenverhogend is.

Tenslotte wijzen wij er op dat in de MPB 2025-2028 een bedrag van € 7 miljoen uit de bestemmingsreserve MO/BW is overgeheveld naar de algemene reserve vanwege het risico dat er verschil ontstaat tussen het verminderen van verblijfsvoorzieningen (afbouw bedden in instellingen) en een dalende rijksvergoeding als een nieuw objectief verdeelmodel beschermd wonen wordt ingevoerd. Ondanks de kostenstijging in 2025 blijven de uitgaven beschermd wonen ruim lager dan de rijksvergoeding die we hiervoor via de algemene uitkering Gemeentefonds ontvangen.

6.812 Maatschappelijke en vrouwenopvang (Wmo)

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.812 Maatschappelijke en vrouwenopvang (Wmo)	-1.571	N	0	V	-1.571	N	

Tijdelijke huisvesting Omnizorg (€ 1,3 miljoen nadeel - I)

Op 16 april 2025 heeft de gemeenteraad besloten om € 4.650.000 uit de bestemmingsreserve MO/BW te onttrekken om als aanvullend exploitatiebudget toe te voegen aan het project tijdelijke huisvesting van Omnizorg, zodat het totale budget uitkomt op € 5.850.000.

Het project wordt naar verwachting binnen het beschikbare gestelde budget gerealiseerd. Op basis van de planning zal Omnizorg eind 2025 verhuizen naar de tijdelijke huisvesting en hier verblijven tot begin 2027. De kosten voor de tijdelijke huisvesting lopen van 2025 tot en met 2027.

In 2025 verwachten wij € 2.308.000 te besteden aan dit project. Hiervan komt € 976.000 uit de Reserve Overlopende Projecten (jaarrekening 2024) en € 1.332.000 uit de bestemmingsreserve MO/BW.

Bij de jaarrekening 2025 zullen wij voorstellen om het restant van het budget middels de Reserve Overlopende Projecten mee te nemen naar volgend jaar.

Overige verschillen (€ 239.000 - nadeel)

6.821 Jeugdbescherming

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.821 Jeugdbescherming	-889	N	0	V	-889	N	

Zie voor toelichting taakveld 6.752.

6.822 Jeugdreclassering

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.822 Jeugdreclassering	-95	N	0	V	-95	N	

Zie voor toelichting taakveld 6.752.

6.91 Coördinatie en beleid Wmo

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	V	0	V	0	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

7.1 Volksgezondheid

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
7.1 Volksgezondheid	-65	N	272	V	207	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

Onderwijs & opleiding

4.2 Onderwijshuisvesting

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.080	N	975	V	-105 N

Onderwijshuisvesting (€ 105.000 nadeel - I)

Binnen het taakveld Onderwijshuisvesting verwachten we in 2025 een budgetoverschrijding van netto € 105.000. Dit is het gevolg van een overbesteding van € 1,08 miljoen op een totaalbudget van circa € 21 miljoen, die deels wordt gecompenseerd door hogere baten van € 975.000.

Belangrijkste oorzaken van de overbesteding:

- Herstel brandschade locatie Ugchelen (€ 750.000 nadelig)
In de nacht van 29 op 30 maart heeft brand gewoed in een leegstaand schoolgebouw in Ugchelen, dat eerder tijdelijk door het COA werd gebruikt als crisisnachtopvang. De schade en herstelkosten worden geraamd boven het verzekerde eigen risico van € 750.000. Gezien de geplande inzet van de reserve voor uitvoering van het IHP, is er onvoldoende ruimte binnen de reserve om deze specifieke last op te vangen. De kosten komen hiermee ten laste van het rekeningresultaat. De verhoging van het eigen risico is eerder vastgelegd als maatregel 'nieuw voor oud' en het risico is opgenomen in de risicokaart bij de MPB 2025–2028.
- Incidentele kosten UDO/UGO en herstel Gentiaancollege (€ 550.000 nadelig)
Conform het collegebesluit 'Incidentele kosten UGO/UDO' wordt in 2025 € 999.000 beschikbaar gesteld aan de Veluwe Onderwijsgroep voor door hen gemaakte kosten. Daarnaast worden constructiefouten aan de gevel van het Gentiaancollege hersteld. Deze kosten mogen niet geactiveerd worden en worden direct ten laste gebracht van de reserve Onderwijshuisvesting. Door het vervallen van een eerder krediet en het doorschuiven van afschrijvingen naar 2026 resteert nog een extra onttrekking van € 550.000 uit de reserve Onderwijshuisvesting.
- Onderhoud verzamelgebouw 't Kristal (€ 160.000 + pm nadelig)
In afstemming met de betrokken schoolbesturen is besloten om het schoolplein (€ 100.000), de brasserie (€ 60.000) en vloeren (bedrag nog nader te bepalen) van het gebouw 't Kristal aan te pakken. Het gaat deels om correctie van eerder onjuist uitgevoerde aanleg en deels om noodzakelijk groot onderhoud.
- Extra onderhoud gymnastieklokalen (€ 350.000 nadelig)
Voor 2025 zijn hogere onderhoudskosten aan gymnastieklokalen voorzien, met een maximum van € 350.000. Deze kosten worden gedekt uit middelen die in voorgaande jaren niet zijn besteed en zijn toegevoegd aan de reserve onderwijshuisvesting.

- Leegstandskosten Dok Zuid (€ 120.000 nadelig)
Door aanhoudende leegstand bij Dok Zuid wordt voor 2025 een kostenpost van € 120.000 voorzien aan leegstandsvergoeding.

Positieve afwijkingen:

- Bijdrage Rijk voor nieuwkomersonderwijs (OHBA-regeling) (€ 975.000 voordelig)
Vanuit het Rijk is een incidentele bijdrage van € 975.000 ontvangen in het kader van de regeling Onderwijshuisvestingsbudgetten Asielzoekers (OHBA). Deze bijdrage is bestemd voor huisvestingskosten van nieuwkomersonderwijs over een periode van 20 jaar. In 2025 leidt dit niet tot extra lasten, waardoor het volledige bedrag wordt toegevoegd aan de reserve Onderwijshuisvesting.
- Lagere afschrijvingslasten (€ 600.000 voordelig)
Als gevolg van vertraging in investeringsprojecten vallen de afschrijvingskosten voor 2025 circa € 600.000 lager uit. Deze lasten verschuiven naar latere jaren.
- Lagere uitgaven voor verhuizing en inrichting (€ 250.000 voordelig)
Het budget voor eerste inrichting en verhuiskosten wordt naar verwachting in 2025 niet volledig benut, wat resulteert in een voordeel van € 250.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve Onderwijshuisvesting voor inzet in latere jaren.

Financiële verwerking:

Conform bestaand beleid worden afwijkingen verrekend met de reserve Onderwijshuisvesting (taakveld 0.10). Uitzondering hierop vormen de kosten van het eigen risico bij brandschade Ugchelen, die ten laste komen van het rekeningresultaat. Per saldo wordt in 2025 circa € 645.000 extra gestort in de reserve Onderwijshuisvesting.

Ontwikkeling:

Overdracht schoolgebouw Waleweingaarde – Het gebouw aan de Waleweingaarde (VOG) wordt naar verwachting per 1 augustus 2025 aan de gemeente overgedragen. Voor de exploitatie en instandhouding van het gebouw is op dit moment geen financiële dekking voorzien. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden voor herbestemming van het pand en/of het gebruik voor tijdelijke huisvesting. Maar de omvang en inrichting van het pand (praktijkgericht VMBO) maken (directe) herbestemming lastig. Dit brengt risico's met zich mee op het gebied van minimale instandhoudingskosten en mogelijke leegstand. Gezien het feit dat de omvang van de financiële consequenties nog niet bekend is, wordt dit opgenomen als PM-post.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging					bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	318	V	-35	N	283	V

Ontwikkeling lokaal onderwijsbeleid (€ 232.000 voordeel - I)

We rapporteren een onderbesteding van € 232.000 op het actieplan preventie Jeugdzorg & Onderwijs. De belangrijkste reden voor deze onderbesteding is het niet volledig uitnutten van de budgetten voor de acties 'Aanbod buiten schooltijd' (actie 9) en 'M@ZL' (actie 13).

Voor beide acties geldt dat er inhoudelijk acties plaatsvinden welke deels worden bekostigd uit andere middelen. Voor verrijkte schooldag heeft er een uitbreiding plaatsgevonden naar 3 scholen in het PO. Verder hebben de grote schoolbesturen, de gemeente en maatschappelijke partners als coalitie een aanvraag gedaan voor een subsidie van de rijksoverheid. Hiermee willen we toekomstige voortgang van het programma garanderen en wijkgericht invullen.

Ten aanzien van M@ZL (meer aandacht voor ziekgemelde leerlingen) is de methodiek op alle scholen geïmplementeerd. Vanuit de financiën van de gemeente is er extra inzet van jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen op basis van deze werkwijze. Inhoudelijk zijn er tevreden reacties van aangesloten scholen, maar zien we dat er op een aantal scholen nog extra aandacht kan worden besteed aan de werkwijze. Deze ontwikkeling wordt momenteel doorgezet.

Voor het actieplan preventie Jeugdzorg & Onderwijs is een reserve Overlopende Projecten van € 366.000 opgevoerd wat als budget meeloopt vanuit 2024 naar 2025, als dekking voor de kortetermijnmaatregelen in 2025 tegen de kostenstijging Jeugdzorg.

Overige verschillen (€ 51.000 voordeel - I)

Sociaal Kapitaal

5.1 Sportbeleid en activering

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
5.1 Sportbeleid en activering	-333	N	0	V	-333 N

Topsportevenementen (€ 288.000 nadeel - I)

Dit jaar zijn er twee grote sportevenementen in Apeldoorn: het EK Atletiek en het WK baanwielrennen junioren. De hogere kosten ten opzichte van de begroting worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Topsportevenementen.

Overige verschillen (€ 45.000 nadeel - I)

5.2 Sportaccommodaties

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
5.2 Sportaccommodaties	-575	N	0	V	-575	N	

Kunstgras met een natuurlijke infill (€ 200.000 nadeel - I)

Twee verenigingen hebben een subsidie ontvangen voor het vervangen van kunstgras door een veld met natuurlijke infill. De kosten worden gedekt uit een onttrekking aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Kapitaallasten Atletiekbaan Orderbos (€ 160.000 nadeel - I)

In de administratie is door een fout vanaf 2022 niet meer afgeschreven op de boekwaarde van de atletiekbaan. Dit jaar herstellen we dat. Omdat ook in de begroting de kapitaallasten niet meer waren opgenomen is er een nadeel van in totaal € 160.000. De structurele gevolgen ad € 47.000 verwerken wij in de MPB 2026-2029.

Brandwacht Omnisport (€ 200.000 nadeel - I)

De brandveiligheid vormt een belangrijk aandachtspunt binnen het gebouwenbeheer. Voor Omnisport is opdracht verleend voor de vervanging van zowel de Brandmeldinstallatie (BMI) als de Ontruimingsalarminstallatie (OAI). De uitvoeringswerkzaamheden starten op korte termijn, waarna wordt voldaan aan de geldende veiligheidseisen. Omdat de ingebruikname van de nieuwe installaties later én gefaseerd plaatsvindt, blijft de inzet van een brandwacht langer noodzakelijk. Deze inzet wordt stapsgewijs afgebouwd tot het einde van het jaar. Hierdoor vallen de kosten hoger uit dan begroot.

Overige verschillen (€ 15.000 nadeel - I)

5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-100	N	0	V	-100	N	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

5.4 Musea

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000			
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
5.4 Musea	0	V	0	V	0		V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

5.5 Cultureel erfgoed

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000			
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
5.5 Cultureel erfgoed	0	V	0	V	0		V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

5.6 Media

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000			
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
5.6 Media	0	V	0	V	0		V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

Subjectief Welzijn

1.1 Crisisbeheer en brandweer

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
1.1 Crisisbeheer en brandweer	700	V	0	V	700	V	

Bijdrage VNOG (€ 700.000 voordeel - I)

Er is bij de VNOG sprake van een voordeel ad € 700.000.

Met ingang van 2024 zijn er nieuwe afspraken gemaakt met betrekking tot de kostenverdeling van de brandweerkazernes (wie betaalt wat?). Dit leidt er toe dat de bijdrage van de gemeente Apeldoorn aan de VNOG met € 775.000 daalt. Deze aanpassing kon niet meer in de begroting 2025 worden verwerkt.

Aan de andere kant is Apeldoorn voor de kosten van functioneel leeftijdsontslag circa € 75.000 meer kwijt dan in de begroting was opgenomen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.008	V	0	V	3.008	V	

Veiligheidscentrum (€ 3,2 miljoen voordeel - I)

Het gevolg van de uitspraak van de Raad van State omtrent stikstof van afgelopen december, is dat er voor de bouw van het Veiligheidscentrum een milieuvergunning is vereist. Hierdoor loopt de sloop van het oude gebouw en daarmee de extra afschrijving vertraging op, waardoor de gereserveerde incidentele middelen (€ 3,2 miljoen) voor het Veiligheidscentrum niet in 2025 zullen worden besteed. Bij de jaarrekening 2025 zal worden voorgesteld om deze middelen via de Reserve Overlopende Projecten over te hevelen naar 2026. In deze rapportage is de reservering in de Reserve Overlopende Projecten bij Taakveld 0.10 als prognose opgenomen.

Overige verschillen (€ 192.000 nadeel - I)

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-15.884	N	16.430	V	547 V

Opvang Oekraïne (€ 0 - I)

In 2025 hebben wij te maken met diverse ontwikkelingen die van invloed zijn op het resultaat van de opvang Oekraïne. Ten eerste de situatie rondom het aangekochte Hotel Oranjeoord in Hoog Soeren, die wij als gevolg van landelijke ontwikkelingen rondom stikstof voorlopig niet in gebruik kunnen nemen en waar wij geconfronteerd worden met hogere verbouwingskosten. Inmiddels hebben wij de locatie Casa Bonita gesloten en gaan wij in het najaar de locatie Vissen/Watermanstraat sluiten.

Om dit zo goed mogelijk op te vangen, zien wij ons genoodzaakt bestaande locaties uit te breiden en ontheemden binnen Apeldoorn naar andere opvanglocaties te verhuizen. Dit biedt echter niet voldoende soelaas, waardoor wij in de loop van dit jaar niet langer aan onze opgave van het aantal opvangplekken kunnen voldoen. Samen met het verlagen van het normbedrag (van € 63,- naar € 44,- per opvangplek per dag) betekent dit een fors lagere Rijksbijdrage op basis van het normbedrag.

Het sluiten van Casa Bonita en Vissen/Watermanstraat betekent dat wij aanzienlijk terug gaan in kosten, maar niet voldoende om uit te komen met de Rijksbijdrage. Wij schatten nu in dat wij € 1 miljoen tekort komen op het normbedrag. Toch nemen we in deze prognose dit tekort niet op. Het Rijk heeft namelijk aangegeven dat gemeenten niet zelf de kosten van opvang hoeven te dragen. In de bekostigingsregeling Opvang Ontheemde Oekraïners is opgenomen dat gemeenten die niet uit komen met het normbedrag de werkelijk gemaakte kosten vergoed krijgen.

Wij gaan er daarom in deze prognose vanuit dat wij op de Opvang Oekraïne geen nadeel of voordeel zullen realiseren. Er bestaat een klein risico dat uiteindelijk de werkelijke kosten niet volledig vergoed worden.

Wet Kinderopvang (€ 150.000 nadeel - I)

Op de Wet Kinderopvang verwachten we een nadeel van € 150.000. Dit nadeel wordt volledig veroorzaakt door hogere kosten op de regeling kinderopvang sociaal medische indicatie (SMI). Gezinnen krijgen via deze regeling tijdelijk de kosten van kinderopvang vergoed, als op (sociaal) medische gronden het voor het gezin helpend is om de kinderen naar de opvang te doen. De regeling is voornamelijk bedoeld voor tijdelijke situaties, maar als er aanleiding is dan kan de periode ook verlengd worden. In heel veel gevallen is het voor gezinnen noodzakelijk om langduriger gebruik te maken van deze regeling, omdat anders de problematiek verder zal toenemen. De overschrijding die we nu prognosticeren is het gevolg van het noodzakelijk verlengen van de regeling voor veel gezinnen. Wij gaan samen met het CJG onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de kosten zoveel mogelijk te beperken.

Faciliteitenbesluit/HAR (€ 500.000 voordeel - I)

In 2024 hebben wij via de reserve Overlopende Projecten (ROP) uiteindelijk € 800.000 meegenomen naar 2025. Wij verwachten dat wij hiervan € 500.000 niet gaan uitgeven dit jaar. De reden hiervoor is dat vanwege ondercapaciteit (in verband met langdurige ziekte) projecten niet opgepakt kunnen worden, woningbouwcorporaties terughoudend zijn in het beschikbaar stellen van zogenoemde doorstroom woningen, en tenslotte ontvangen we in 2025 een hoger bedrag aan Faciliteitenbesluit dan we hadden voorzien bij het opstellen van de ROP in 2024.

Overige verschillen (€ 197.000 voordeel - I)

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-26	N	0	V	-26	N	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-78	N	0	V	-78	N	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-45	N	0	V	-45	N	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.91 Coördinatie en beleid Wmo

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	V	0	V	0		V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	V	0	V	0		V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

0.10 Mutaties reserves

Gezondheid

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.10 Mutaties reserves	0	V	1.332	V	1.332		V

Tijdelijke huisvesting Omnizorg (€ 1,6 miljoen nadeel - I)

Op 16 april 2025 heeft de gemeenteraad besloten om € 4.650.000 uit de bestemmingsreserve MO/BW te onttrekken om als aanvullend exploitatiebudget toe te voegen aan het project tijdelijke huisvesting van Omnizorg, zodat het totale budget uitkomt op € 5.850.000.

In 2025 verwachten wij € 2.308.000 te besteden aan dit project. Hiervan komt € 976.000 uit de reserve Overlopende Projecten (jaarrekening 2024) en € 1.332.000 uit de bestemmingsreserve MO/BW.

Onderwijs en opleiding

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
0.10 Mutaties reserves	-975	N	330	V	-645	N

Reserve onderwijshuisvesting (€ 645.000 nadeel - I)

De afwijkingen van de lasten en de baten op taakveld 4.2 verrekenen wij conform bestaand beleid met de reserve onderwijshuisvesting op taakveld 0.10. Dit is uitgezonderd de kosten van het eigen risico voor het herstel van de brandschade bij de locatie Ugchelen (€ 750.000).

Sociaal kapitaal

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
0.10 Mutaties reserves	0	V	488	V	488	V

Reserve Kunstgras met een natuurlijke infill (€ 200.000 voordeel - I)

Twee verenigingen hebben een subsidie ontvangen voor het vervangen van kunstgras door een veld met natuurlijke infill. De kosten worden gedekt uit een onttrekking aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Reserve Topsportevenementen (€ 288.000 voordeel - I)

Dit jaar zijn er twee grote sportevenementen in Apeldoorn: het EK Atletiek en het WK baanwielrennen junioren. De hogere kosten ten opzichte van de begroting worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Topsportevenementen.

Subjectief welzijn

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
0.10 Mutaties reserves	-3.244	N	0	V	-3.244	N

Veiligheidscentrum (€ 3,2 miljoen voordeel - I)

Bij de jaarrekening 2025 zal voorgesteld worden om de niet bestede incidentele middelen van de bouw van het Veiligheidscentrum over te hevelen naar 2026.

Programma 2 - Leefomgeving

Prestaties

1. We werken aan een leefbare stad en omgeving, waarin de verschillende ruimtelijke functies zoals wonen, werken, recreëren, voorzieningen en mobiliteit evenwichtig en in samenhang op elkaar zijn afgestemd en worden ontwikkeld.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
		Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
1.1 Stadmaken op de Veluwe	1.1.01 Onderzoeken t.b.v. Ruimtelijke Ontwikkelingen	✓	✓	✓	✓
	1.1.02 Uitvoeren MER-strategie	✓	✓	✓	✓
	1.1.03 Mobiliteitshubs Kanaalzone en Spoorzone	✓	✓	✓	✓
	1.1.04 Mobiliteitsaanpassingen	✓	✓	✓	✓
	1.1.05 Omgevingsplan Binnenstad	✓	✓	✗	✓
	1.1.06 Verblijfskwaliteit pleinen binnenstad	✓	✓	✓	✓
	1.1.07 Ontwikkelkader station Apeldoorn	✓	✓	✗	✓
	1.1.08 Campusontwikkeling Veldhuis	✓	✓	✓	✓
	1.1.09 Transformatie HTS Kayersmolen	✓	✓	✓	✓
	1.1.10 Ontwikkelplan Zwitsal	✓	✓	✓	✓
	1.1.11 Partiële herziening Omgevingsvisie	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
1.2 Voldoende woningen voor iedereen in elke levensfase, die betaalbaar, beschikbaar, bereikbaar en duurzaam zijn in vitale wijken en dorpen.	1.1.12 Ontwikkelkader Zuidrand	✓	✓	✗	✓
	1.1.13 300 vaste kern woningen en 200 host-kavels Host City	✓	✓	✓	✓
	1.2.1 Toevoegen woningen, gedifferentieerd naar gebied, type, prijs en segment conform het Volkshuisvestingskader 2023-2030 en de regionale Woondeal.	✓	✓	✗	✓
	1.2.2 We werken het woningmarktinstrumentarium van de gemeente Apeldoorn verder uit en voeren dat in.	✓	✓	✓	✓
	1.2.3 Doorstroom van senioren op de woningmarkt stimuleren.	✓	✓	✓	✓
	1.2.4 We nemen verantwoordelijkheid om arbeidsmigranten op een goede manier op te vangen in onze lokale gemeenschap	✓	✓	✓	✓
	1.2.5 beleidskader voor CPO ontwikkelen	✓	✓	✓	✓
	1.2.6 Nieuwe wetten en regelgeving	✓	✓	✓	✓
	1.2.7 We werken in gezamenlijkheid met de gemeenten in de regio Stedendriehoek de mogelijkheden voor verstedelijking uit, zoals benoemd in de Nota Ruimte.	✓	✓	✓	✓
	1.3.01 We faciliteren en stimuleren deelmobiliteit, hubs, vraagafhankelijk vervoer en andere stedelijke mobiliteitsoplossingen	✓	✓	✓	✓
1.3 Bereikbare, leefbare stad en omgeving waarin de verschillende vervoerswijzen verkeersveilig, duurzaam, innovatief en slim zijn.	1.3.02 We verbeteren de doorstroming op de Ring en de verbindingen met de snelwegen	✓	✓	✓	✓
	1.3.03 We verminderen het doorgaand verkeer in Zevenhuizen Zuidbroek	✓	✗	✗	✓
	1.3.04 We werken samen met andere overheden en belangengroepen aan de verbetering van de verkeersveiligheid en leefbaarheid in de corridor Eerbeek-Loenen	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	1.3.05 We lobbyen voor landelijke en regionale bereikbaarheid van Apeldoorn (weg en spoor)	✓	✓	✓	✓
	1.3.06 We werken aan een structurele parkeeroplossing voor Apeldoorn West	✓	✓	✓	✓
	1.3.07 We werken aan de herschikking en toegankelijkheid van het parkeren met diverse projecten uit de Parkeervisie en de Visie op Mobiliteit in het Stadspark van Apeldoorn	✓	✓	✓	✓
	1.3.08 We verbeteren de voorzieningen voor de fiets: verkeersveilige (regionale) fietsroutes en stallingsvoorzieningen	✓	✓	✓	✓
	1.3.09 We verbeteren de verkeersveiligheid door fysieke maatregelen en door gedragsbeïnvloeding	✓	✓	✓	✓
	1.3.10 We verkennen manieren waarop de binnenstad goed bereikbaar blijft waarbij de ambities van het Stadspark worden gerealiseerd	✓	✓	✓	✓
	1.3.11 We stimuleren en faciliteren de transitie naar schone mobiliteit door laadinfrastructuur, zero emissie stadslogistiek en tankpunten voor schone brandstoffen	✓	✓	✓	✓
	1.3.12 We lobbyen samen met andere partijen tegen laagvliegroutes over de Veluwe die voortkomen uit de Luchtvaartherziening	✓	✓	✓	✓
1.4 De gemeente draagt via haar publiekrechtelijke rol bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van Apeldoorn	1.4.1 Vergunningaanvragen worden binnen de wettelijke termijn behandeld.	✓	✓	✓	✓
	1.4.2 Beoordelen van initiatieven en plannen zodanig dat het proces en de termijnen helder zijn voor de initiatiefnemer. En dat binnen de afgesproken termijn het initiatief of plan beoordeeld is.	✓	✓	✓	✓
	1.4.3 Beoordeling van plannen en initiatieven per 1 januari 2024 conform de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging.	✓	✓	✓	✓
	1.4.4 Preventie, toezicht en handhaving per 1 januari 2024 conform de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging	✓	✓	✓	✓

Toelichting

1.1.05 Als gevolg van capaciteitsgebrek gaat het in 2025 niet lukken het omgevingsplan in procedure te brengen. We zorgen wel dat in 2025 de nota van uitgangspunten opgesteld is en streven naar het in procedure brengen van het nieuwe omgevingsplan in 2026.

1.1.07 Het project is in het voorjaar van 2024 stilgevallen. Na overleg met onze partners heeft het project in oktober 2024 een herstart gekregen. In 2025 wordt in opdracht van de samenwerkende partijen (NS, Provincie Gelderland, ProRail, gemeente Apeldoorn) gewerkt aan het opstellen van een Programma van Eisen (PvE) voor het stationsgebied. Dat PvE wordt in 2026 uitgewerkt naar een Ruimtelijke Visie, dat zal dienen als een ontwikkelkader voor toekomstige projecten in het gebied.

1.1.12 De eerste plannen hebben tot veel reacties geleid in het gebied. Daarom is er voor gekozen om een uitvoerig participatietraject in te lassen, wat de verdere planvorming heeft opgehouden.

1.2.1 Het aantal op te leveren woningen blijft achter bij de verwachting. Dat is onder andere het gevolg van gevoerde procedures bij de Raad van State of doordat woningen niet verkocht worden.

1.3.03 Stikstofwetgeving heeft ertoe geleid dat de uitvoering van de verkeersmaatregelen een aantal jaren is vertraagd. Naar aanleiding van de recent verworven stikstofrechten (Raadsvergadering 13 maart 2025) is er inmiddels zicht op de uitvoering van de verkeersmaatregelen. Deze maatregelen worden op dit moment nog onderzocht en de bijbehorende kosten in kaart gebracht.

2. We respecteren, beheren en ontwikkelen ons natuurlijk kapitaal, zoals water, bodem, klimaat en natuur op een duurzame manier en we maken de overstap naar het gebruik van hernieuwbare energie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
2.1 Energieneutraal en aardgasvrij voor 2050	2.1.1 In 2030 is 30% besparing t.o.v. 2014 in energiegebruik gerealiseerd.	✓	✓	✗	✓
	2.1.2 Inwoners in een financieel kwetsbare situatie worden extra ondersteund om energiemaatregelen te nemen en worden ontzorgd bij het verduurzamen van de eigen woning.	✓	✓	✓	✓
	2.1.3 In 2030 is in totaal 3.600 TJ opgewekt.	✗	✓	✗	✓
	2.1.4 We werken aan het energiesysteem van de toekomst.	✓	✓	✓	✓
	2.1.5 We werken samen met partners aan vernieuwingen in infrastructuur voor warmte en elektriciteit om energiezekerheid te waarborgen.	✓	✓	✓	✓
	2.1.6 We hebben een definitief investeringsbesluit genomen en maken de eerste stappen naar een aardgasvrij Kerschoten.	✓	✓	✓	✓
	2.1.7 We werken toe naar wijkuitvoeringsplannen voor De Maten, Loenen en De Parken.	✓	✓	✓	✓
2.2 Een royale en veerkrachtige groen-blauwe omgeving voor mens, dier en natuur	2.2.1 Aanpakken hittestress	✓	✗	✗	✓
	2.2.2 Herstellen natuurlijk watersysteem	✓	✓	✓	✓
	2.2.3 Doorontwikkelen groen blauw casco	✓	✓	✓	✓
	2.2.4 Natuurinclusief ontwikkelen	✓	✗	✗	✓
	2.2.5 Aanleggen Stadspark van Apeldoorn	✓	✓	✓	✓
	2.2.6 Behoud en versterken biodiversiteit	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	2.2.7 Verbeteren Dierenwelzijn	✓	✓	✓	✓
2.3 Het opnieuw gebruiken van grondstoffen en het borgen van een gezonde fysieke leefomgeving	2.3.1 De totale hoeveelheid afval (totaal van fijn restafval, grof restafval en grondstofstromen) per inwoner is in 2025 lager dan in 2023	✓	✓	✓	✓
	2.3.2 In 2025 wordt minimaal 55% van het huishoudelijk afval gerecycled	✓	✓	✓	✓
	2.3.3 We ontwikkelen kennis en kunde op het thema van de circulaire economie, van lokaal tot Europees niveau.	✓	✓	✓	✓
	2.3.4 Inzet van onze Omgevingsdienst bij het uitvoeren (wettelijke) milieutaken en planadvisering	✓	✓	✓	✓
2.4 Realiseren en beheren van een openbare ruimte die veilig, toegankelijk, klimaatbestendig, toekomstbestendig, uitnodigend en gezond is	2.4.01 We houden de basis op orde; Dit betekent dat de kwaliteit van de wegen, paden en pleinen volgens bewonerspanel gewaardeerd op 7.0 of hoger	✓	✓	✓	✓
	2.4.02 We voorkomen onderhoudsachterstanden; Minimaal 80% van de openbare ruimte heeft een redelijke (technische) kwaliteit of beter	✗	✓	✓	✓
	2.4.03 We zorgen voor een biodivers fundamenteel; We vermeerderen het aandeel bloemrijk grasland en gaan gefaseerd maaien	✓	✓	✓	✓
	2.4.04 We kiezen voor bomen; We voegen bomen toe en verbeteren de groeiplaatsen van bestaande en nieuwe bomen. Zo neemt het kroonvolume toe.	✓	✓	✓	✓
	2.4.05 We verminderen het gebruik van grondstoffen; Circulariteit is het uitgangspunt in ons eigen werk en bij in aanbestedingen	✓	✓	✓	✓
	2.4.06 We geven bij circulariteit het goede voorbeeld; Het werfterrein in Zuid wordt omgevormd tot circulair terrein	✓	✓	✓	✓
	2.4.07 We houden onze speel- en beweegtoestellen op orde; Via goed onderhoud en vervangingen wanneer dat technisch nodig is	✓	✓	✓	✗
	2.4.08 We realiseren nieuwe speel- en beweeglocaties; We maken een uitvoeringsplan met een profilering waaraan nieuwe speel- en beweeglocaties moeten voldoen.	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	2.4.09 We zorgen voor voldoende aanbod voor begraven en cremeren in Apeldoorn	✓	✓	✓	✓
	2.4.10 We realiseren een natuurbegraafplaats, mogelijk in combinatie met herinneringsbos	✓	✓	✗	✓
	2.4.11 We beheren 7 rijwielstallingen en 5 parkeergarages	✓	✓	✓	✓
	2.4.12 We hebben een storingsdienst die 24/7 op acute knelpunten in de openbare ruimte reageert	✓	✓	✓	✓
	2.4.13 We zorgen 24/7 voor gestrooide wegen binnen 400 meter van elke woning	✓	✓	✓	✓
	2.4.14 We bieden minimaal 100 collega's vanuit de Participatiewet of (oude) Sociale Werkvoorziening werk in de openbare ruimte	✓	✓	✓	✓
	2.4.15 We bieden werkleerlijnen en BBL plekken aan om mensen nieuwe stappen op de arbeidsmarkt te laten zetten	✓	✓	✓	✓
2.5 De vitale Veluwe: samen werken aan een vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied	2.5.1 Herstellen van het natuurlijk watersysteem	✓	✓	✓	✓
	2.5.2 Verbinden van de Veluwe en de IJssel door het ontwikkelen van klimaatrobuuste natuur	✓	✓	✓	✓
	2.5.3 Stimuleren van de transitie naar een toekomstbestendige landbouw	✓	✓	✓	✓
	2.5.4 Realiseren van optimaal bestemmingsmanagement op de Veluwe	✓	✓	✓	✓
	2.5.5 Versterken en ontwikkelen van vakantieparken in Apeldoorn	✓	✓	✗	✓
	2.5.6 Versterken van de leefbaarheid en vitaliteit van Uddel/GEUS	✓	✓	✓	✓

Toelichting

2.1.1 De realisatie loopt één à twee jaar achter op het schema om in 2030 de doelstelling van 30% ten opzichte van 2014 te behalen. Een belangrijke oorzaak van de achterblijvende reductie in energieverbruik is de groei van het aantal inwoners, woningen, bedrijven en voertuigen. Hierover wordt de Raad geïnformeerd via de Raadsbrief Energiemonitor in september.

2.1.3 Vanwege het ontbreken van windturbines en de achterblijvende groei van de oppervlakte van zonnenvelden (vanwege netcongestie, de aangescherpte regelgeving vanuit de Provincie Gelderland voor zon op land én de negatieve businesscase voor investeerders in zon op land) blijft de opwek van duurzame energie 3 jaar achter. Bij onvoldoende voortgang in het oplossen van de knelpunten kan de groei ten opzichte van de prognoses verder achter gaan lopen. Inhoudelijk zijn aanvullende oplossingen benodigd. Te denken valt aan het realiseren en/of stimuleren van meer agri-pv* op landbouwgrond, het stimuleren van de realisatie van erfmolens, het versneld inzetten op de realisatie van windturbines waar dit mogelijk is (realisatie is wel pas > 2030). Ook de ontwikkelingen van elektriciteitsopslag bij energie-opwekprojecten kunnen het knelpunt 'niet aansluitbaar' op het net deels verhelpen. Daarnaast biedt het versneld inzetten op het oogsten van omgevingsenergie, zoals ondiepe geothermie, mogelijkheden voor het niet verder laten oplopen van de achterstand van duurzame opwek op de prognose. Hierover wordt de Raad geïnformeerd via de Raadsbrief Energiemonitor in september.

*Agri-PV is een vorm van meervoudig grondgebruik waardoor de grond zowel voor landbouwdoeleinden (voedselproductie of begrazing) als voor het opwekken van zonne-energie wordt gebruikt.

2.2.1. Vanuit de klimaatagenda is de inzet om ieder jaar een extra koelteplek te realiseren. De realisatie van een nieuwe koelteplek in de binnenstad start in het najaar van 2025. We constateren dat het moeilijk is om ruimte of locaties te vinden en beschikbaar te krijgen voor nieuwe koelteplekken in versteende gebieden. We kijken nu of we de strategie moeten aanpassen door bijvoorbeeld inzet op meerdere kleinere groene plekken in de openbare ruimte. Daarnaast wordt het budget gebruikt voor de toevoeging van bomen.

2.2.4. Bij de MPB 2024-2027 is besloten een exploitatiebudget toe te kennen om een subsidieregeling in te richten voor NIKA (natuur inclusief en klimaat adaptief bouwen) bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is € 5 miljoen beschikbaar gesteld. In de zomer van 2024 is NIKA bestuurlijk vastgesteld en is de subsidieregeling gestart. In de 2e helft van 2024 is de regeling geïmplementeerd en gecommuniceerd. Er lopen nu twee aanvragen voor subsidie ter waarde van € 600.000. Het is lastig te voorspellen of er verder een beroep wordt gedaan op deze regeling, omdat we afhankelijk zijn van de start van (grote) ontwikkelingen met name in de BSK-zone.

2.4.02 Veel assets lopen tegen het eind van hun levensduur. Momenteel (schouw 2023) ligt 76% van de wegen er nog goed bij. In 2021 was dit 78%. De omvangrijke naoorlogse groei van Apeldoorn leidt 60 tot 80 jaar later tot een grote vervangingsopgave en er zijn meer vervangingen en investeringen nodig om de bestaande openbare ruimte op peil te houden. Via de kaders van het SAMP en de implementatie van assetmanagement willen we de komende jaren weer richting de afgesproken 80% gaan. In 2025 wordt een nieuwe schouw uitgevoerd.

2.4.07 Uit recente inspecties door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) blijkt dat we niet geheel voldoen aan wettelijke voorschriften voor speeltoestellen. Enerzijds hanteren we in bepaalde gevallen andere inspectiefrequenties dan voorgeschreven door leveranciers. Anderzijds beschikken we, met name van oudere speeltoestellen, niet over alle noodzakelijke documentatie. Momenteel brengen we in kaart voor welke speeltoestellen dit geldt en daarna nemen we maatregelen. Wij achten de speeltoestellen echter veilig en technisch op orde.

We voorzien een financieel risico indien betreffende speeltoestellen op grond van NVWA-richtlijnen onafhankelijk gecertificeerd of eerder vervangen moeten worden.

2.4.10 De realisatie van de natuurbegraafplaats is een meerjarig traject en bevindt zich in het stadium van verwerving grond en aansluitend vergunningverlening. Dit stadium ligt achter op de planning. Door een goed georganiseerd vervolgproces willen we deze achterstand inlopen.

2.5.5 Wet- en regelgeving omtrent stikstof vertraagt realisatie van projecten gericht op versterken van groenstructuur en recreatieve verbindingen Beekbergen.

Budgetten

Programma 2 Leefomgeving

Blijven we binnen budget?

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Verschil
Natuurlijk kapitaal			
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	31.766	26.798	4.968
7.2 Riolering	-3.754	-3.754	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-692	-728	36
Subtotaal	27.320	22.316	5.004
Ruimtelijke samenhang en kwaliteit			
0.63 Parkeerbelasting	-4.371	-4.371	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	378	378	0
2.1 Verkeer en vervoer	22.260	21.668	592
2.2 Parkeren	6.270	6.520	-250
2.5 Openbaar vervoer	112	62	50
7.3 Afval	-5.229	-5.229	0
7.4 Milieubeheer	9.790	8.840	951
8.1 Ruimte en leefomgeving	17.489	16.641	848
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	-479	479
8.3 Wonen en bouwen	4.396	3.556	840
Subtotaal	51.095	47.585	3.511

Programma 2 Leefomgeving**Blijven we binnen budget?**

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Verschil
0.10 Mutaties reserves			
Natuurlijk kapitaal	-7.436	-6.836	-600
Ruimtelijke samenhang en kwaliteit	25.071	27.622	-2.551
Subtotaal	17.635	20.786	-3.151
Saldo	96.051	90.687	5.364

Natuurlijk Kapitaal**5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie**

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.017	V	-50	N	4.968

NIKA (€ 4,4 miljoen voordeel - I)

Bij de MPB 2024-2027 is besloten een exploitatiebudget toe te kennen om een subsidieregeling in te richten voor NIKA (natuur inclusief en klimaat adaptief bouwen) bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is € 5 miljoen beschikbaar gesteld. Afgelopen zomer is NIKA bestuurlijk vastgesteld en is de subsidieregeling gestart. In de 2e helft van 2024 is de regeling geïmplementeerd en gecommuniceerd. Deze subsidieregeling staat open tot het subsidieplafond bereikt is. In 2025 worden er twee toezeggingen verwacht ter waarde van € 600.000. Het is lastig te voorspellen in welke mate er verder een beroep wordt gedaan op deze regeling, omdat de regeling pas net open staat en we afhankelijk zijn van de start van (grote) ontwikkelingen. De resterende middelen zijn nodig om het subsidieplafond te borgen. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat deze € 5 miljoen volledig nodig is voor de uitvoering van de subsidieregeling in 2025 en daarna. Het NIKA-beleid blijft van kracht. Een verlaging van het subsidieplafond is mogelijk, maar maakt dat ontwikkelaars meer eigen financiële middelen moeten aanwenden voor vergroening en kan in strijd zijn met de gewekte verwachting vanuit de communicatie over de subsidieregeling. In de loop van 2025 zal een inschatting gemaakt worden van het benodigde bedrag voor 2026, dat vervolgens wordt betrokken bij de bepaling van de overlopende projecten in de jaarrekening van 2025. Het bedrag voor 2027 en verder zal op basis van financiële spelregels opnieuw moeten worden bekrachtigd.

Kapitaallasten (€ 200.000 voordeel - I)

De kapitaallasten vallen lager uit dan begroot doordat de oplevering van speeltoestellen en het uitleveren van bedrijfsauto's vertraging heeft opgelopen. Deze vertraging komt door lange levertijden bij leveranciers, elektrificeren en de beschikbaarheid van oplaadpunten en het tijdsbeslag van aanbestedingsprocedures.

Programma Veluwe (€ 400.000 voordeel - I)

De uitvoering van een aantal projecten binnen het programma Veluwe loopt door naar 2026 en 2027. Het vraagt tijd om tot concrete samenwerkings- en uitvoeringsafspraken te komen en de bemensing van de nieuwe (vervolg-)projecten te organiseren. Het college heeft zich in regionaal verband tot een bijdrage verplicht. Het gaat dan om o.a. de uitvoering van het gebiedsplan GEUS (Garderen, Elspeet, Uddel en Speuld), de Europese subsidieprojecten LEADER IJsselvallei en GEUS en het bestemmingsmanagement. Bij de jaarrekening 2025 zal worden voorgesteld om deze middelen via de Reserve Overlopende Projecten over te hevelen naar 2026. In deze rapportage is de reservering in de Reserve Overlopende Projecten bij Taakveld 0.10 als prognose opgenomen.

Overige verschillen (€ 32.000 nadeel - I)

7.2 Riolering

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				<i>bedragen x € 1.000</i>			
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
7.2 Riolering	0	V	0	V	0	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				<i>bedragen x € 1.000</i>			
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-46	N	82	V	36	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

Ruimtelijke samenhang & kwaliteit

0.63 Parkeerbelasting

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
0.63 Parkeerbelasting	0	V	0	V	0 V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	V	0	V	0 V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

2.1 Verkeer en vervoer

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
2.1 Verkeer en vervoer	592	V	0	V	592 V

Veldhuis (€ 450.000 voordeel - S)

In de MPB 2022-2025 is vooruitlopend op de aanvraag WBI subsidie een bedrag van € 450.000 structureel vanaf 2025 beschikbaar gesteld aan kapitaallasten voor cofinanciering Kayersmolen Noord en Veldhuis. Dit bedrag is geraamd op taakveld 2.1. Vanaf de MPB 2023-2026 heeft de raad investeringsruimte beschikbaar gesteld, onder andere voor het programma Stadmaken op de Veluwe. Op dat moment was er meer duidelijkheid over de WBI subsidie en is de benodigde cofinanciering als reservering in de investeringsruimte opgenomen. Dat betekent dat deze post op taakveld 2.1 in 2025 kan vrijvallen.

Kapitaallasten Verkeersvisie (€ 130.000 voordeel - I)

Door vertraging in de realisatie en oplevering van investeringen in 2024 zijn de kapitaallasten lager dan begroot.

Recognities ProRail (€ 100.000 voordeel - I)

Wij zijn met ProRail in gesprek over afrekeningen rondom het onderhoud bij spoorovergangen. Uit deze gesprekken is een correctie op de afrekeningen voortgekomen. De correctie leidt op dit moment tot een voordeel.

Overige verschillen (€ 88.000 nadeel - I)

2.2 Parkeren

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
2.2 Parkeren	-1.550	N	1.300	V	-250 N

Verkoop appartementen Paslaan (budgetneutraal - I)

Er is overeenstemming bereikt met de woningbouwcorporatie over verkoop van de appartementen aan de Paslaan. De verkoop leidt tot een incidentele baat én last van € 1.300.000 ter grootte van de boekwaarde. De opbrengst boven de boekwaarde (€ 600.000) is verantwoord bij programma 4 - taakveld 0.3 'beheer overige gebouwen en gronden'.

Inhuur fietsenstallingen (€ 200.000 nadeel - I)

Vanwege de overgang naar een aantal nieuwe fietsenstallingen en doordat we een aantal langdurig zieke collega's hebben, moeten wij tijdelijk capaciteit inhuren.

Overige verschillen (€ 50.000 nadeel - I)

2.5 Openbaar vervoer

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
2.5 Openbaar vervoer	50	V	0	V	50 V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

7.3 Afval

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
7.3 Afval	0	V	0	V	0	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

7.4 Milieubeheer

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
7.4 Milieubeheer	951	V	0	V	951	V	

Energietransitie (€ 803.000 voordeel – I)

De VNG en de provincie hanteren als richtlijn dat gemeenten voor de CDOKE-middelen (middelen voor klimaat en energie) het basisbedrag van 2023 als structurele baat mogen aanhouden. Voor de gemeente Apeldoorn komt dit neer op circa € 2,8 miljoen. Inmiddels is duidelijk geworden dat de beschikbare middelen voor het jaar 2025 circa € 5,1 miljoen bedragen. Daarom wordt de begroting aangepast via een technische begrotingswijziging. We nemen niet het volledige bedrag van € 5,1 miljoen op in de begroting, omdat we verwachten dat niet alle extra uitgaven in 2025 gerealiseerd kunnen worden. De totale raming voor de benodigde CDOKE-middelen in 2025 komt uit op € 3,8 miljoen. Deze begrotingswijziging, die als bijlage bij deze rapportage is opgenomen, verhoogt de baten en lasten met circa € 980.000. Daarnaast is door de hogere bijdrage vanuit de CDOKE-middelen de eerder geraamde onttrekking van € 803.000 uit het Apeldoorn Ontwikkelfonds (AOF) in 2025 niet nodig. Dit resulteert in een voordeel van € 803.000. Op taakveld 0.10 mutaties reserves en voorzieningen leidt dit tot een nadeel van eveneens € 803.000 doordat de geraamde bijdrage uit het AOF wegvalt

Eikenprocessierups (€ 200.000 voordeel - S)

De kosten voor het bestrijden van de eikenprocessierups zijn lager dan begroot.

Milieuvervuiling (€ 52.000 nadeel - I)

We hebben meer asbest en andere vervuilingen (onder andere chemicaliën) in de openbare ruimte aangetroffen dan verwacht. De kosten voor onderzoek en het verwijderen zijn hoger dan het beschikbare budget.

8.1 Ruimte en leefomgeving

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
8.1 Ruimte en leefomgeving	498	V	350	V	848	V

Anterieure contracten, Particuliere initiatieven en ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (€ 100.000 nadeel - I)

Wij verwachten dat de lasten € 450.000 hoger zijn dan begroot. Tegenover deze lasten verwachten we voor circa € 350.000 aan hogere baten te ontvangen uit anterieure contracten/particuliere initiatieven. Het resterende nadeel van € 100.000 komt onder andere voort uit de toegenomen complexiteit bij de beoordeling van ruimtelijke plannen en door meer inzet voor juridische procedures.

Omgevingswet / Wet kwaliteitsborging (€ 908.000 voordeel - I)

We zullen dit jaar (zoals gepland) € 908.000 minder uitgeven op het budget voor de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) dan begroot. Dit restantbudget is betrokken bij de integrale afweging van de MPB 2025-2028 bij de claim voor onontkoombaar beleid invoering van de Omgevingswet. De raad heeft met het vaststellen van de MPB besloten om dit budget vast te houden ter dekking van de tekorten in 2026 en 2027 en de middelen door middel van de reserve Overlopende Projecten mee te nemen naar volgende jaren. In deze rapportage is de reservering in de Reserve Overlopende Projecten bij Taakveld 0.10 als prognose opgenomen. In de MPB 2026-2029 is deze dekking verwerkt.

Overige verschillen (€ 40.000 voordeel - I)

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	187	V	292	V	479	V

Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen (€ 479.000 voordeel - I)

We verwachten dit jaar € 479.000 aan voordeel. Door actualisaties van de grondexploitaties kunnen we € 216.000 aan verliesvoorzieningen laten vrijvallen. Ook hebben we een incidenteel rentevoordeel van € 187.000. Deze leidt tot een gelijk nadeel bij taakveld Treasury en is daarmee gemeentebreed budgetneutraal. Overige afwijkingen vallen onder de rapportagegrens.

Zie het Kwartaalbericht Grondbedrijf in de bijlage van deze TURAP. Hierin wordt een gedetailleerd inzicht gegeven. Vanaf deze TURAP vertalen we de doorkijk naar bestuurlijke besluiten die na 1 juni van het jaar nog genomen moeten worden in een aanvullende tabel voor het resultaat. Dit draagt bij aan een betere voorspelbaarheid van het resultaat van het Grondbedrijf.

8.3 Wonen en bouwen

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
8.3 Wonen en bouwen	1.340	V	-500	N	840 V

Leges omgevingsvergunningen (budgetneutraal - I)

Bij de omgevingsvergunningen hebben we ieder jaar forse fluctuaties in de opbrengsten, ook dit jaar.

We prognosticeren een nadeel op de bouwleges van € 500.000. We verwachten dat dit nadeel wordt gecompenseerd door lagere lasten (€ 500.000). Daarmee is sprake van een neutraal resultaat op de exploitatie van de omgevingsvergunningen. Voor een groot project bestaat de mogelijkheid dat bij een positieve uitkomst bij de Raad van State de vergunningaanvraag wellicht toch nog net in 2025 afgerond kan worden. Daarmee kan de legesopbrengst nog in 2025 binnenkomen. Het resultaat in 2025 kan dan voordelig uitpakken. In dat geval volgt een storting in de voorziening bouwleges.

Wel zien we risico's. Grote projecten nemen vaak meer tijd in beslag of worden uitgesteld. De oorzaken daarvoor zijn divers. Vooral de stikstofproblematiek speelt ons parten. Verder zijn projecten vaak complex. Er is sprake van hogere bouw- en financieringskosten waardoor het voor de ontwikkelaars lastiger is om nieuwe bouwprojecten te realiseren. Ruimte is schaars en leidt tot meer weerstand bij de inwoners. In toenemende mate hebben we daarom te maken gehad met beroepsprocedures, onder andere bij de Raad van State tegen het aanpassen van omgevingsplannen. We zien dat de termijnen van dergelijke procedures langer worden. Initiatiefnemers gaan pas tot vergunningaanvraag over als de financiering beschikbaar is en procedures zijn afgerond. Hoewel we constateren dat we als gemeente inzicht hebben in de ontwikkelingen, zijn we sterk afhankelijk van externe omstandigheden en hebben we te maken met risico's waar we geen invloed op hebben. Dit risico hebben we in de MPB benoemd in het TOP-risico (1861): "Nadeel op de legesinkomsten kan niet meer worden opgevangen door de voorziening leges omgevingsvergunning".

Onrendabele top woonwagenstandplaatsen (€ 840.000 voordeel - I)

In 2024 is het besluit genomen om een onderzoek te starten naar uitbreiding van woonwagenstandplaatsen bij De Haere. Hiervoor was een projectleider nodig die niet snel voorhanden was, maar inmiddels wel gevonden is. Hierdoor loopt het hele project een vertraging op van minimaal een half jaar. In de tweede helft van 2025 wordt gestart met het onderzoek. De grondexploitatie wordt waarschijnlijk in 2026 geopend. Bij de jaarrekening 2025 zal worden voorgesteld om deze middelen via de Reserve Overlopende Projecten over te hevelen naar 2026. In deze rapportage is de reservering in de Reserve Overlopende Projecten bij Taakveld 0.10 als prognose opgenomen.

0.10 Mutaties reserves

Natuurlijk kapitaal

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.10 Mutaties reserves	-600	N	0	V	-600	N	

Storting in de reserve groene compensatie (€ 200.000 nadeel - I)

Bij de ontwikkeling van de woonwijk Ugchelen Buiten is besloten om een fietspad aan te leggen tussen de woonwijk en Ugchelen. Het fietspad wordt in 2025 aangelegd. De compensatie van 54 bomen die voor de aanleg gekapt moeten worden bestaat uit een storting in de reserve Groene Compensatie. Deze storting mag vanwege de BBV regelgeving niet ten laste van de investering worden gebracht, terwijl daar in het beschikbaar gestelde krediet wel van uit is gegaan. De storting komt ten laste van de exploitatie 2025.

Programma Veluwe (€ 400.000 nadeel - I)

De uitvoering van een aantal projecten binnen het programma Veluwe loopt door naar 2026 en 2027. Wij hebben ons in regionaal verband tot een bijdrage verplicht. Het gaat dan om o.a. de uitvoering van het gebiedsplan GEUS (Garderen, Elspeet, Uddel en Speuld), de Europese subsidieprojecten LEADER IJsselvallei en GEUS en het bestemmingsmanagement. Bij de jaarrekening 2025 zal worden voorgesteld om deze middelen via de Reserve Overlopende Projecten over te hevelen naar 2026.

Ruimtelijke samenhang en kwaliteit

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.10 Mutaties reserves	-840	N	-1.711	N	-2.551	N	

Energietransitie (€ 803.000 nadeel - I)

Betreft een lagere onttrekking uit het Apeldoorn Ontwikkel Fonds. Zie taakveld 7.4 voor de volledige toelichting.

Omgevingswet / Wkb (€ 908.000 nadeel - I)

In de MPB 2025-2028 is besloten om het resterende budget in 2024 van € 908.000 (€ 820.000 budget Omgevingswet en € 88.000 budget Wkb) via de reserve Overlopende Projecten vast te houden ter dekking van de tekorten in 2026 en 2027 (zie taakveld 8.1). Dit is in de MPB verwerkt.

Onrendabele top woonwagendplaatsen (€ 840.000 nadeel - I)

Het budget dient ter dekking van een (mogelijke) onrendabele top bij het openen van een grondexploitatie, zie taakveld 8.3 voor de volledige toelichting. De grondexploitatie wordt waarschijnlijk in 2026 geopend. Bij de jaarrekening 2025 zal worden voorgesteld om deze middelen via de Reserve Overlopende Projecten over te hevelen naar 2026.

Programma 3 - Economie en inkomen

Prestaties

1. Een groene en innovatieve economie die bouwt aan de brede welvaart van Apeldoorn

Wat willen we bereiken?		Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
1.1 Apeldoorn is een aantrekkelijke werk en (be)leefstad voor bedrijven, talenten, inwoners en bezoekers	1.1.1 Apeldoorn heeft een sterk groen en royaal profiel	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 In 2025 hebben we de citymarketing visie geactualiseerd	✓	✓	✓	✓
	1.1.3 In 2025 hebben we de Nota Geluid en de locatieprofielen voor onze evenementen geactualiseerd	✓	✓	✗	✓
	1.1.4 In 2025 worden er in de binnenstad 75 gesprekken met eigenaren/of ondernemers gevoerd en zijn er tenminste 5 transformaties en 5 verplaatsingen in gang gezet	✓	✓	✓	✗
	1.1.5 In 2025 bestendigen we de acquisitie die we plegen om nieuwe winkels en winkelconcepten naar de binnenstad te trekken	✓	✓	✓	✓
1.2 Ruimte voor werk	1.2.1 In 2025 realiseren we een gedragen Plan van Aanpak voor een gebiedsgerichte aanpak Zuid en starten we met de uitvoering hiervan	✓	✓	✓	✓
	1.2.2 In 2025 hebben we een keuze gemaakt hoe we het gemeentebrede parkmanagement duurzaam kunnen inrichten en starten we met de uitrol	✓	✓	✓	✓
	1.2.3 In 2025 realiseren we een uitgifteprotocol voor nieuwe bedrijventerreinen	✓	✓	✗	✓
	1.2.4 In 2025 stellen wij een kantorennota op	✓	✓	✓	✓
1.3 Een sterk ondernemersklimaat met volop ruimte voor ondernemen, groeien en innoveren	1.3.1 Voor het einde van 2025 worden minimaal 100 midden- en kleinbedrijven proactief benadert met een ondersteuningsvraag	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
	1.3.2 In 2025 ondersteunen we minimaal vijf samenwerkingen, projecten en activiteiten die de instroom stimuleren voor kansrijke sectoren	✓	✓	✓	✓
	1.3.3 In 2025 realiseren we een nieuw speelautomatenhallenbeleid	✓	✓	✓	✓
	1.3.4 In 2025 hebben we het Strategisch Netwerk Apeldoorn geprofessionaliseerd	✓	✓	✓	✓
1.4 Impactvolle economische vernieuwing en sterke missiegedreven clusters	1.4.1 In 2025 is het aantal PSO-gecertificeerde bedrijven in Apeldoorn met 10% toegenomen ten opzichte van 2024	✓	✓	✓	✓
	1.4.2 In 2025 realiseren we een toename van 15% van de gerealiseerde opbrengst van de SROI-waarde (peildatum 31-12-2024)	✓	✓	✓	✓
	1.4.3 In 2025 ondersteunen we minimaal vijf samenwerkingen, projecten en activiteiten tussen bedrijven, inwoners, onderwijsinstellingen en overheid die bijdragen aan de missie gedreven clusters	✓	✓	✓	✓

Toelichting

1.1.3 Het actualiseren van de locatieprofielen vraagt meer voorbereiding en tijd en zullen dus niet in 2025 aangepast zijn.

1.1.4 Het aantal gesprekken met ondernemers, ontwikkelaars en eigenaren wordt gehaald. Het aantal verplaatsingen en transformaties blijft achter, vanwege de lange doorlooptijden die dit soort trajecten vragen. Sinds begin 2025 is er een subsidie mogelijkheid voor verplaatsen en transformeren waarmee we partijen stimuleren om sneller in actie te komen.

1.2.3. Het uitwerken van een uitgifteprotocol voor bedrijventerreinen vraagt om meer tijd en afstemming met de Regio Stedendriehoek. In het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 van de regio Stedendriehoek is afgesproken dat we een afweegkader regionale meerwaarde maken en deze onderdeel laten uitmaken van het lokale gronduitgifteprotocol. Het RPW is eind mei 2025 vastgesteld door de regio, maar moet nog vastgesteld worden door het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland. Dit zorgt voor vertraging in de planning, waardoor 2025 niet realistisch is. Dit zorgt niet voor een risico, aangezien de eerste uitgifte op bedrijventerrein Ecofactorij II pas is voorzien in 2029/2030.

2. Inclusieve samenleving: Iedereen doet mee!

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
2.1 Meer inwoners doen naar vermogen mee door werk, scholing of zijn anderszins maatschappelijk actief	2.1.1 In 2026 stroomt 80% van de inwoners die binnen 12 maanden bemiddelbaar zijn naar betaalde (deeltijd) arbeid, door of uit naar een duurzame betaalde (deeltijd) arbeidsmarktplaats.				
	2.1.2 In 2025 heeft 90% van de inwoners die ontwikkelbaar zijn naar trede 3 t/m 6 van de participatieladder een plan van aanpak gericht op het zetten van stappen op het gebied van participatie en/of zorg.				
	2.1.3 In 2025 hebben de asielstatushouders een Persoonlijk Inburgeringsplan (PIP) met daarin een duaal traject gericht op participatie en/of werk.				
2.2 Meer inwoners komen uit met hun inkomsten	2.2.1 We verminderen armoede en vergroten bestaanszekerheid voor een grote groep inwoners (15.400 inwoners) door de regelingen voor mensen met een laag inkomen voort te zetten.				
	2.2.2 Wij stimuleren de maatschappelijke deelname van inwoners met een laag inkomen via de Stadspas. Door ruime bestedingsmogelijkheden en inwoners actief te benaderen streven we er naar dat minimaal 80% van de tegoeden op de passen wordt gebruikt.				
	2.2.3 We informeren via onze armoede-aanpakkers inwoners over de regelingen waar zij recht op hebben. Waar mogelijk vullen zij samen met de inwoner de digitale tool Berekenuwrechtplus in.				
2.3 Minder inwoners hebben problematische schulden, hen bieden we ondersteuning aan om weer regie te krijgen op hun financiële zelfredzaamheid.	2.3.1 We doen iedereen een hulpaanbod die via vroegsignalering wordt aangedragen. Ons doel is om in ten minste 55% van de meldingen persoonlijk contact te krijgen om een maatwerk advies te maken met , waar nodig, een aanvullend hulpaanbod.				
	2.3.2 We zetten in op het voorkomen van problematische schulden bij jongvolwassenen tot 27 jaar. We ontwikkelen een aanpak, inclusief meetinstrumenten, passend bij de ontwikkelingsfase, die uiterlijk in 2026 breed ingezet kan worden.				

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
2.4 De samenwerking met onze partners in de regionale arbeidsmarkt versterkt de arbeidsmarkt in Apeldoorn.	2.4.1 In 2026 is het regionaal werkcentrum actief en toegankelijk voor alle werkgevers en inwoners. Hierbij is de dienstverlening van de andere netwerkpartners ontsloten en beschikbaar (no wrong door).	✓	✓	✓	✓
	2.4.2 In 2025 stellen we een regionale meerjaren-arbeidsmarktagenda op die de sociale, economische en onderwijsagenda verbindt. Alle regionale en bovenregionale arbeidsmarktprojecten waaraan Apeldoorn deelneemt zijn terug te vinden in de jaarlijkse u	✓	✓	✓	✓
2.5 Meer inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om deel te kunnen nemen aan de samenleving.	2.5.1 In 2025 is het aantal inwoners dat deelneemt aan een formeel educatieprogramma (Wet educatie beroepsonderwijs) of aan een non-formeel taalaanbod, met 10% gestegen ten opzichte van 2024.	✓	✓	✓	✓

Toelichting

2.1.1 We zien dat inwoners die nu een bijstandsuitkering hebben, minder mogelijkheden hebben om naar werk uit te stromen omdat zij een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Directe plaatsing op beschikbare vacatures kost meer inspanning en innovatie van de re-integratie aanpak. De interventies die we willen ontwikkelen, o.a. op basis van het advies van Bureau Berenschot, vertalen zich nu in het project Methodisch Werken. Dit is tijdens de PMA Plus van 15 mei jl. toegelicht. Ondanks de inzet om de prestatie te verbeteren, zien we dat het steeds moeilijker is geworden om de verwachte resultaten te halen. We voorzien dat we eind 2026 uiteindelijk de doelstelling niet halen.

2.1.2 We hebben steeds beter de mogelijkheden en onmogelijkheden van inwoners in beeld. Het is een blijvend proces om een actueel beeld te houden. Daarnaast zien we ook dat een belangrijk deel van inwoners te maken heeft met gezondheidsproblematiek, zowel fysieke- als psychische vraagstukken. We hebben wel inwoners in beeld en streven naar een aanpak op maat, maar realiseren niet voor alle inwoners een plan van aanpak.

2.2.1 We geven in 2025 naar verwachting meer uit dan begroot. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de financiële paragraaf in deze Turap.

Budgetten

Programma 3 Economie en inkomen

Blijven we binnen budget?

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Verschil
Economisch kapitaal			
3.1 Economische ontwikkeling	6.673	5.498	1.175
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-805	805
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	411	392	19
3.4 Economische promotie	3.273	3.344	-71
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	643	643	0
Subtotaal	11.001	9.072	1.929
Consumptie en inkomen			
6.3 Inkomensregelingen	26.713	27.944	-1.231
6.4 WSW en beschut werk	21.470	21.263	207
6.5 Arbeidsparticipatie	8.106	8.236	-130
Subtotaal	56.289	57.442	-1.153
0.10 Mutaties reserves			
Economisch kapitaal	3.233	4.258	-1.025
Consumptie en inkomen	-706	-563	-143
Subtotaal	2.527	3.695	-1.168
Saldo	69.817	70.210	-393

Economisch Kapitaal

3.1 Economische ontwikkeling

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
3.1 Economische ontwikkeling	1.175	V	0	V	1.175	V	

Uitvoering programma werklocaties (€ 1,03 miljoen voordeel - I)

Dit jaar verwachten wij alleen organisatiekosten te maken, die zijn opgenomen in het personeelsbudget. De uitvoering start volgend jaar. Tegenover het voordeel staat een nadeel door een lagere onttrekking aan de reserve Apeldoorn Ontwikkel Fonds.

Subsidieregeling Transformatie Binnenstad (€ 150.000 voordeel - I)

De subsidieregeling Transformatie Binnenstad staat twee jaar open voor aanvragen, 2025 en 2026. De aanvragen blijven nog wat achter, maar voorlopig gaan we er van uit dat we dit jaar € 150.000 van de beschikbare € 300.000 zullen verlenen. Bij de jaarrekening wordt beoordeeld of hiervoor een reservering overlopend projecten wordt opgenomen.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-61	N	866	V	805	V	

Grondexploitatie bedrijventerreinen (€ 805.000 voordeel - I)

We verwachten dit jaar € 805.000 aan voordeel. Naar verwachting zullen een aantal lopende grondexploitaties worden afgesloten en verplichte winst worden genomen, zoals de BBV ons voorschrijft. Dit leidt tot € 866.000 voordeel. Overige afwijkingen vallen onder de rapportagegrens.

Zie het Kwartaalbericht Grondbedrijf in de bijlage van deze TURAP. Hierin wordt een gedetailleerd inzicht gegeven. Vanaf deze TURAP vertalen we de doorkijk naar bestuurlijke besluiten die na 1 juni van het jaar nog genomen moeten worden in een aanvullende tabel voor het resultaat. Dit draagt bij aan een betere voorspelbaarheid van het resultaat van het Grondbedrijf.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	103	V	-84	N	19	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

3.4 Economische promotie

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
3.4 Economische promotie	-71	N	0	V	-71	N	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	V	0	V	0	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

Consumptie & inkomen

6.3 Inkomensregelingen

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
6.3 Inkomensregelingen	-1.769	N	538	V	-1.231 N

BUIG (€ 614.000 nadeel - S)

Op de BUIG begroten wij een nadeel van € 2 miljoen. Met de huidige inzichten in de ontwikkeling van de lasten en baten verwachten wij dat dit nadeel verder zal toenemen met een bedrag van € 614.000, waardoor wij verwachten dat per saldo (baten -/- lasten) het tekort eind 2025 uitkomt op € 2,6 miljoen.

Lasten

Ten opzichte van de begroting verwachten wij € 1,4 miljoen meer uit te geven, deels het gevolg van de toename van het aantal uitkeringen. Wij merken de effecten van het stijgende aantal bijstandsuitkeringen. Ondanks dat wij, in vergelijking met voorgaande jaren, een lage instroom in de bijstand hebben blijft echter ook de uitstroom op een laag niveau; voornamelijk de uitstroom naar werk blijft hierbij achter. Gemiddeld werden in de laatste 3 jaar, jaarlijks bijna 350 uitkeringen vanwege werkaanvaarding beëindigd. Extrapoleren wij de huidige aantallen beëindigingen dan verwachten wij eind 2025 uit te komen op zo'n 200 werkbeëindigingen. Wij zijn in overleg met Lucrato om te kijken hoe wij deze ontwikkeling kunnen ombuigen.

Daarnaast zien wij het effect van een hogere prijsindexatie van de uitkering; deze is hoger dan waar wij in de begroting rekening mee houden.

Baten

Wij verwachten € 800.000 meer baten te ontvangen dan wij hebben begroot. Met het publiceren van het definitief budget in oktober weten wij welk rijksbudget wij ontvangen. Wij verwachten dat het definitief budget € 500.000 hoger zal zijn dan het rijksbudget dat wij in onze begroting hebben opgenomen. Onder andere door een hogere component loon- en prijscompensatie dan wij in onze begroting ramen. Daarnaast schatten wij in dat het bedrag aan terugvorderingen hoger (€ 300.000) zal zijn dan wij hebben begroot.

Sociaal Vangnet (€ 390.000 nadeel - I)

In het Sociaal Vangnet komen diverse regelingen samen, zoals de bijzondere bijstand, de gemeentelijke minima regelingen (het zogenoemde regulier sociaal vangnet) en het armoede actieplan. Op deze onderdelen tezamen verwachten we eind 2025 een overschrijding van € 390.000 op een begroot budget van in totaal € 11 miljoen.

- Regulier deel sociaal vangnet (€ 580.000 nadeel)

Dit betreft het totaal van diverse open einde regelingen. Over de eerste vijf maanden van dit jaar zien wij, ten opzichte van dezelfde periode in voorgaande jaren, een toename van het aantal inwoners dat een beroep doet op de diverse regelingen. Dit zien wij met name op de regelingen

bijzondere bijstand voor woninginrichting, beschermingsbewind en de individuele studietoelage. Vooralsnog hebben we geen reden om aan te nemen dat dit in de rest van dit jaar zal veranderen.

- Armoede actieplan (€ 120.000 voordeel)
Het verwachte voordeel op het armoede actieplan zit in het niet volledig uitgeven van de middelen die we hebben meegenomen ter dekking van de in 2024 verstrekte winterkleding cheque. Het gebruik van de regelingen waarvoor de inkomensgrens in het Actieplan zijn opgehoogd betreffen open einde regelingen. Ook dit jaar zetten onder meer de armoede aanpakkers zich in om de inwoners te bereiken die nu nog geen miniregelingen ontvangen maar er wel recht op hebben. Dit kan leiden tot een hoger beroep op de regelingen dan waar we nu vanuit gaan.
- ROP armoedebestrijding (€ 70.000 voordeel)
Een deel van de ROP zetten we in ter dekking van het nadeel op het regulier sociaal vangnet.

Overige verschillen (€ 227.000 nadeel - I)

6.4 WSW en beschut werk

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.4 WSW en beschut werk	207	V	0	V	207	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

6.5 Arbeidsparticipatie

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
6.5 Arbeidsparticipatie	-900	N	770	V	-130	N	

ESF (€ 0 - I)

We ontvangen vanuit de Europese Unie een subsidie op het gebied van re-integratie, participatie en arbeidstoeleiding van leerlingen van het Voortgezet Special Onderwijs en het Praktijkonderwijs (€ 785.000). Deze ontvangen subsidie zetten wij voor een groot deel door naar VSO/PRO scholen (€ 423.000) en andere gemeenten, waaronder gemeente Apeldoorn, ter dekking van de loonkosten (€ 362.000).

Overige verschillen (€130.000 nadeel - I)

0.10 Mutaties reserves

Economisch kapitaal

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging					bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
0.10 Mutaties reserves	0	V	-1.025	N	-1.025	N

Uitvoering programma werklocaties (€ 1,03 miljoen nadeel - I)

Dit jaar verwachten wij alleen organisatiekosten te maken, die zijn opgenomen in het personeelsbudget. De uitvoering start volgend jaar. Tegenover het voordeel op het taakveld (3.1) staat een nadeel door een lagere onttrekking aan de reserve Apeldoorn Ontwikkel Fonds.

Consumptie en inkomen

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging					bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
0.10 Mutaties reserves	0	V	-143	N	-143	N

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

Programma 4 - Bestuur, inwoners en financiën

Prestaties

1. De gemeenteraad geeft een sterke invulling aan zijn rol binnen het lokale bestuur

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
1.1 We vergroten het draagvlak voor de democratie en versterken de gemeenteraad in zijn volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol.	1.1.1 We geven uitvoering aan de door de raad vastgestelde strategische werkagenda.	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We zetten in op het vergroten van het draagvlak voor democratie	✓	✓	✓	✓
	1.1.3 We sturen mee op een financieel gezond perspectief.	✓	✓	✓	✓
	1.1.4 We houden grip op de regionale samenwerking. We werken daarin conform de inhoud van onze zienswijzen op de gemeenschappelijke regelingen.	✓	✓	✓	✓

2. Alles wat we doen draagt bij aan Brede Welvaart

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
2.1 We zijn transparant, betrouwbaar en navolgbaar.	2.1.1 We ontwikkelen een Trendanalyse die helpt om prioriteiten inzichtelijk te maken.	✗	✓	✗	✓
	2.1.2 We zijn als hele organisatie betrokken bij de benadering rond Brede Welvaart. Brede Welvaart maakt zichtbaar deel uit van collegebesluiten.	✓	✓	✓	✓
	2.1.3 We voeren de voor 2025 geplande informatiecategorieën van de Wet Open Overheid in.	✓	✓	✓	✓
	2.1.4 We hebben een werkwijze ingevoerd die duidelijk maakt wat de ethische kant van onze afwegingen is.	✓	✓	✓	✓

Toelichting

2.1.1. De Trendanalyse is een nieuw te ontwikkelen product. De benodigde personele capaciteit is in het eerste half jaar ingezet voor het bezuinigingstraject. Gelet op de in de Voorjaarsnota 2025 genoemde bredere ontwikkelingen, waaronder een herziening van de grotere visies zoals de Kadernota Maatschappelijke Ontwikkeling, bekijken we op welke manier we trends richting het Apeldoorn van 2040 en 2050 een centrale plek kunnen geven in de visies zelf, in plaats van in een losse Trendanalyse. Deze prestatie komt daarmee te vervallen in de MPB 2026-2029.

3. We wenden regionale, provinciale en landelijke samenwerkingen aan om impact te maken voor onze ambities

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
3.1 We zijn in Apeldoorn bekend en erkend in Arnhem, Den Haag en Brussel.	3.1.1 We werken samen in de regio.	✓	✓	✓	✓
	3.1.2 We zorgen er voor dat onze opgaven en belangen bekend zijn bij bestuurders en beslissers.	✓	✓	✓	✓

4. We houden onze organisatie en financiële positie, ook op de lange termijn, gezond.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
4.1 We hebben voldoende eigen vermogen om risico's te kunnen opvangen	4.1.1 We hebben een weerstandsratio van minimaal 1,4	✓	✓	✓	✓
	4.1.2 We hebben een solvabiliteitsratio met een minimale waarde van 20%	✓	✓	✓	✓
4.2 We hebben een schuldenlast die in verhouding tot onze inkomsten niet te hoog is	4.2.1 We hebben een netto schuldquote van < 90%	✓	✓	✓	✓
4.3 We hebben een meerjarenbegroting die minimaal in het eerste jaar sluitend is.	4.3.1 We maken afspraken met de raad over de (bandbreedte van) eventuele tekorten in de latere jaren	✓	✓	✓	✓
	4.3.2 We verhogen de OZB alleen voor inflatie	✓	✓	✓	✓
4.4 We zetten risicomanagement in om de realisatie van onze doelen te monitoren	4.4.1 We maken een actueel beleidskader als basis voor risico management en monitoring van het behalen van onze doelen	✓	✓	✓	✓
	4.4.2 We hebben ten minste jaarlijks een risicodialoog met bestuur over voortgang van onze ambities en de hoofddoelen MPB	✓	✓	✓	✓

Budgetten

Programma 4 Bestuur, inwoners en financiën

Blijven we binnen budget?

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Verschil
Bestuur, inwoners en financiën			
0.1 Bestuur	12.542	12.527	15
0.2 Burgerzaken	2.061	2.491	-430
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4.570	4.176	394
0.5 Treasury	-1.704	-3.894	2.190
0.61 OZB Woningen	-28.073	-28.073	0
0.62 OZB niet-woningen	-31.782	-31.782	0
0.64 Belastingen overig	-1.731	-1.731	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-470.257	-484.257	14.000
0.8 Overige baten en lasten	-2.702	-4.887	2.185
3.4 Economische promotie	-2.633	-2.633	0
Subtotaal	-519.709	-538.063	18.354
0.10 Mutaties reserves			
Bestuur, inwoners en financiën	-49.289	-49.319	30
Subtotaal	-49.289	-49.319	30
Saldo	-568.999	-587.383	18.384

Bestuur, inwoners & financiën

0.1 Bestuur

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.1 Bestuur	15	V	0	V	15	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

0.2 Burgerzaken

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.2 Burgerzaken	-565	N	135	V	-430	N	

Verkiezingen (€ 530.000 nadeel - I)

Vanwege de val van het kabinet komen er niet begrote verkiezingen. Hiervoor is het beschikbare budget van € 200.000 niet toereikend en wordt er een nadeel verwacht van € 530.000. De VNG heeft bij het Rijk gepleit voor compensatie voor gemeenten in de algemene uitkering.

Overige verschillen (€ 100.000 voordeel - I)

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-25	N	419	V	394	V	

Verkooptaakstelling (€ 350.000 voordeel - I)

Met de opbrengst van € 600.000 (boven de boekwaarde) van de verkoop van de appartementen Paslaan (zie ook taakveld 2.2) is de verkooptaakstelling van € 250.000 ruimschoots behaald.

De rest van dit jaar verwachten we geen verdere verkopen vanwege uitvoering van de motie 'maatschappelijk vastgoed' en de zoekopdracht voor tijdelijke huisvesting ten behoeve van lopende projecten binnen de gemeente.

Aankondiging 2026

Coda heeft de huur opgezegd voor Dok Zuid. Als grotere huurder heeft dit impact op de totale invulling van het pand. Afhankelijk of er nieuwe huurders worden gevonden, kan dit mogelijk effect hebben op de huuropbrengsten 2026.

Overige verschillen (€ 44.000 voordeel - I)

0.5 Treasury

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
0.5 Treasury	2.680	V	-490	N	2.190 V

Treasury (€ 2,2 miljoen voordeel - I)

Het voordeel op dit taakveld bedraagt naar verwachting € 2,2 miljoen. Dit is opgebouwd uit 2 componenten, een prijseffect en hoeveelheidseffect.

- **Prijseffect:** de rente is lager dan bij de begroting verwacht. Op basis van de actuele informatie is het verplicht om de omslagrente voor 2025 opnieuw te bepalen bij de jaarrekening. We rekenen nu nog met 1,3%, maar de verwachting is dat deze ruim onder de 1% zal uitkomen. Hierbij moet worden opgemerkt dat op dit moment de rente een dalende trend laat zien. Door de (politieke) onrusten in de wereld kan niet uitgesloten worden dat dit omslaat, waardoor de nu afgegeven prognose onder druk komt te staan.
- **Hoeveelheidseffect:** we hebben minder geld geleend dan verwacht. Dit heeft er onder andere mee te maken dat er vorig jaar grote subsidies zijn ontvangen, waardoor er geen leningen aangetrokken hoefden te worden. De effecten daarvan lopen door in dit boekjaar.

0.61 OZB Woningen

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
0.61 OZB Woningen	0	V	0	V	0 V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

0.62 OZB niet-woningen

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.62 OZB niet-woningen	0	V	0	V	0		V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

0.64 Belastingen overig

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.64 Belastingen overig	0	V	0	V	0		V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	V	14.000	V	14.000		V

Algemene uitkering (€ 14 miljoen voordeel - I)

Wij baseren de prognose voor de algemene uitkering op de uitkomst van de meicirculaire 2025 met een doorkijk naar het einde van het jaar. De circulaire leidt tot € 17 miljoen hogere rijksvergoeding dan in de MPB inclusief 1e begrotingswijziging 2025 is geraamd. Drie factoren liggen hieraan ten grondslag::

- bijstelling van het Gemeentefonds door wijziging van het prijs- en volumedeel bruto binnenlands product;
- geormerkte toevoegingen leiden tot hogere (deels regionale) uitgaven;
- verhoging cluster jeugdzorg op basis van het rapport commissie Van Ark ('het Rijk draagt 50% van de tekorten op jeugdzorg').

Tegenover de hogere uitkering van € 17 miljoen staan € 13 miljoen nieuwe en/of hogere uitgaven. De belangrijkste nieuwe en/of hogere budgetten zijn:

- jeugdzorg (individuele voorzieningen) € 4,2 miljoen

- ruiming explosieven WOII € 2,3 miljoen
- participatie; vml. sociale werkvoorziening € 1,7 miljoen *
- impuls en versterking arbeidsmarktregio's € 1,3 miljoen *
- compensatie uitvoeringskosten Omgevingswet € 0,7 miljoen
- faciliteitenbesluit opvangcentra asielzoekers € 0,6 miljoen
- impuls sociale infrastructuur € 0,5 miljoen
- begeleiding jongeren naar werk € 0,5 miljoen *

De gemarkeerde bedragen zijn regionale middelen die wij als centrumgemeente ontvangen.

In de MPB 2025-2028 is met een stelpost hogere rijksvergoeding al rekening gehouden met de compensatie uitvoeringskosten Omgevingswet. Deze stelpost komt te vervallen. Genoemde mutaties zijn verwerkt in begrotingswijziging 2025-19 die tegelijk met deze tussenrapportage aan de raad wordt aangeboden.

Bovenstaande resulteert in een positief effect van € 4 miljoen. De compensatie voor loon- en prijsontwikkeling 2025 Wmo/beschermd wonen is de belangrijkste oorzaak hiervan (zie ook de toelichting m.b.t. indexering op programma 1 onder taakveld 6.811). Anticiperend op de a.s. september- en decembercirculaire rekenen wij op nog eens € 10 miljoen extra algemene uitkering waardoor de positieve prognose voor deze tussentijdse rapportage op € 14 miljoen uitkomt. In deze prognose houden we rekening met de afspraak die het demissionaire kabinet en de VNG op 8 september jl. hebben gemaakt over een incidentele compensatie voor gemeenten van ruim € 700 miljoen vanwege de tekorten van gemeenten op jeugdzorg in 2023 en 2024. Voor gemeente Apeldoorn zal dat ca. € 7 miljoen extra betekenen. Wij gaan er vanuit dat de omvang van de algemene uitkering 2025 verder niet wijzigt door het demissionair worden van het kabinet Schoof.

De hogere baten en lasten zijn voor een groot deel incidenteel. De structurele gevolgen voor jeugdzorg zijn verwerkt in de Voorjaarsnota 2025.

0.8 Overige baten en lasten

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000	
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo
0.8 Overige baten en lasten	2.185	V	0	V	2.185 V

CAO gemeenten (€ 2,7 miljoen voordeel - I)

Begin juni is de nieuwe CAO gemeenten definitief geworden. De looptijd is twee jaar. De opgenomen loonstijging in het onderhandelingsresultaat is lager dan waar wij in de begroting 2025 rekening mee hebben gehouden. Voor 2025 verwachten we een voordeel van circa € 2,7 miljoen.

Risico uren (€ 700.000 nadeel - I)

Risico-uren hebben betrekking op salaris- en overheadkosten die niet op voorhand zijn gedekt in de begroting. Deze kosten moeten worden 'inverdiend'. Dit wil zeggen dat deze kosten gedurende het jaar worden toegerekend aan taakvelden of daaraan gerelateerde projecten. Omdat deze inzet en daarmee de dekking op voorhand niet bekend is, worden dit risico-uren genoemd.

Voor 2025 verwachten we een nadeel van circa € 700.000 op risico-uren. Dit bestaat uit:

- een nadeel van circa € 900.000, omdat meer uren zijn verantwoord op werkzaamheden voor de algemene dienst dan begroot. De sturing op risico uren wordt verder verbeterd op zowel proces als prioritering.
- een nadeel van circa € 400.000 door lagere productiviteit als gevolg van ziekte en vacatureruimte.
- tegenover deze nadelen is er een voordeel op de taakstelling op de overheadkosten behorende bij de risico-uren van circa € 600.000. Dit voordeel is ontstaan doordat meer uren konden worden toegerekend aan grondexploitatie projecten, particuliere projecten en investeringen. Alleen in deze situaties worden uren inclusief overhead doorbelast.

Overige verschillen (€ 185.000 voordeel - I)

0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging			bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
	0	0	0

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

3.4 Economische promotie

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging			bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
3.4 Economische promotie	0 V	0 V	0 V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

0.10 Mutaties reserves

Bestuur, inwoners en financiën

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000			
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo		
0.10 Mutaties reserves	0	V	30	V	30	V	

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

Bedrijfsvoering

Prestaties

1. De dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeente is solide en betrouwbaar en we voldoen aan geldende wet- en regelgeving. Bedrijfsvoering ondersteunt effectief de realisatie van de doelen van de gemeente.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
		Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
1.1 Onze organisatie is in control en handelt volgens de afgesproken kaders en normen.	1.1.1 De jaarstukken zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring	✓	✓	✓	✗
	1.1.2 We nemen vanuit interne controle en de accountant maatregelen gericht op het beheersen van risico's en het realiseren van doelen	✓	✓	✓	✓
	1.1.3 We zorgen voor tijdige informatievoorziening over de financiële resultaten waarbij de voorspellende waarde van de prognoses wordt verbeterd.	✓	✗	✓	✓
	1.1.4 We krijgen grip op onze inkoopprocessen	✓	✓	✓	✓
	1.1.5 We brengen privacy risico's terug tot een acceptabel niveau en voldoen aantoonbaar aan geldende wet- en regelgeving in relatie tot privacy, waaronder in ieder geval de AVG en Wpg.	✓	✓	✗	✗
	1.1.6 We voldoen aan de in de Archiefwet gestelde eisen	✓	✓	✗	✓
	1.1.7 We brengen beveiligingsrisico's terug tot een acceptabel niveau en voldoen aantoonbaar aan geldende wet- en regelgeving in relatie tot informatiebeveiliging, wat bijdraagt aan een betrouwbare dienstverlening aan onze inwoners.	✓	✓	✗	✓
1.2 We nemen maatregelen ten behoeve van de bedrijfscontinuïteit	1.2.1 We zijn goed voorbereid op onverwachte grote verstoringen van de dienstverlening en bedrijfsvoering, zodat de impact ervan beperkt blijft en we de dienstverlening weer snel kunnen herstellen.	✓	✓	✓	✓

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Behalen we onze doelen?			
Doel	Prestatie	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
1.3 We voeren de visie op bedrijfsvoering uit	1.3.1 We voeren het uitvoeringsplan van de visie op bedrijfsvoering uit	✓	✓	✓	✓
1.4 De interne dienstverlening aan de organisatie is op orde	1.4.1 We integreren doelrealisatie in de beoordeling van controles.	✓	✓	✓	✓
	1.4.2 Het proces van te verstrekken subsidies is adequaat georganiseerd	✓	✓	✗	✓
	1.4.3 Onze huisvesting is toekomstbestendig	✓	✗	✓	✓
1.5 We voeren de visie op dienstverlening uit.	1.5.1 De inwoner staat centraal in onze dienstverlening. 'Ik ben er voor jou.'	✓	✓	✓	✓
1.6 We voeren de HR-visie uit	1.6.1 We bevorderen ondernemerschap bij onze medewerkers.	✓	✓	✓	✓
	1.6.2 We realiseren een toekomstbestendig personeelsbestand.	✓	✓	✓	✓
1.7 We voeren de I-visie uit	1.7.1 Wij gaan bij de uitvoering van de I-visie van plan naar realisatie.	✓	✓	✓	✓
	1.7.2 Technologie en data worden zodanig ingezet dat dit een maximale positieve opbrengst voor Apeldoorn en de gemeentelijke dienstverlening oplevert.	✓	✓	✓	✓

Toelichting

1.1.1 De Jaarstukken 2024 zijn conform planning voorzien van een accountantsverklaring. Voor 2025 geldt dat de capaciteit voor de interne controle medio 2025 beter op orde is gebracht door de inzet van tijdelijke krachten. Maar er is nog steeds sprake van langdurige uitval van enkele vaste medewerkers met risico's op productieverlies.

1.1.3 Het voorspellend vermogen is verbeterd via realistisch begroten (nieuw-voor-oud) en het beperkte rekeningresultaat 2024. Verdere stappen zijn nodig gelet op bijv. de budgetafwijking in 2025 op jeugdzorg. Het college heeft hiervoor in de Voorjaarsnota 2025 een voorstel gedaan. Tevens worden in het najaar verbetervoorstellen voor de P&C-cyclus met het Auditcomité besproken.

1.1.5 De beperkte inzetbaarheid van het privacyteam en wisselende ingehuurd capaciteit beïnvloedt het productievermogen en de continuïteit van de werkzaamheden. Hiermee ontstaat het risico dat noodzakelijke inhoudelijke kennis binnen het privacyteam onvoldoende is geborgd.

1.1.6 In het tweede kwartaal 2025 zijn de functies van Gemeentearchivaris en Archiefinspecteur met vaste medewerkers ingevuld. Door het inwerktraject loopt de uitvoering vertraging op.

1.1.7 Door ziekte van een medewerker heeft een deel van de geplande werkzaamheden een achterstand opgelopen. Geprobeerd wordt om die de komende maanden weer in te lopen.

1.4.2 Het proces te verstrekken subsidies wordt opnieuw ingericht. Er is vertraging in de uitvoering opgetreden. Opdrachtgever en projectleider zijn opnieuw aangesteld en het projectteam is bezig met de uitwerking, waaronder een precisering van de planning.

1.4.3 De huidige werkomgeving past niet meer bij de groei van de organisatie en het hybride werken. Hiervoor is het project Huisvesting opgestart. Dekking komt deels vanuit de exploitatie en maakt deels onderdeel uit van de MPB 2026 e.v.. Doordat de MPB 2026 nog niet is vastgesteld wordt het onderdeel 'financiën' als afwijkend bestempeld. In de Voorjaarsnota 2025 hebben wij hiervoor een voorstel opgenomen.

Budgetten

Paragraaf bedrijfsvoering

Blijven we binnen budget?

bedragen x €1.000

Financieel overzicht	Begroting	Prognose	Verschil
Bedrijfsvoering			
0.4 Overhead	85.028	83.842	1.186
Subtotaal	85.028	83.842	1.186
0.10 Mutaties reserves			
Bedrijfsvoering	-512	-512	0
Subtotaal	-512	-512	
Saldo	84.516	83.330	1.186

Bedrijfsvoering

0.4 Overhead

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging						bedragen x € 1.000
Taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
0.4 Overhead	1.126	V	60	V	1.186	V

Kapitaallasten MER (€ 520.000 voordeel - I)

Vanwege de opgelopen vertraging van het project Nieuwbouw Datacenter Stadhuis (MER) is er in 2025 incidenteel een voordeel van € 520.000 op de kapitaallasten.

Mobiele devices (€ 300.000 nadeel - I)

In het kader van de Moderne Digitale Werkplek wordt elke werkplek omgebouwd tot een laptopwerkplek. In 2025 zullen er meer laptops vervangen worden dan voorzien, aangezien een aantal van de huidige laptops door de ombouw eerder aan vervanging toe is. Dit resulteert in een nadeel van € 300.000 incidenteel.

Reiskosten woon-werkverkeer (€ 800.000 voordeel - I, waarvan € 500.000 voordeel - S)

In 2024 is er een structureel budget beschikbaar gesteld voor reiskosten woon-werkverkeer voor medewerkers van de Gemeente Apeldoorn. Naar verwachting wordt hiervan € 800.000 niet benut, waarvan € 500.000 als structureel voordeel kan worden aangemerkt. De reden van het voordeel is dat er minder vaak en ver wordt gereisd/gedeclareerd. Een wijziging in het personeelsbestand kan hierop van invloed zijn, zodat slechts een deel van het voordeel als structureel wordt aangemerkt.

Overige verschillen (€ 166.000 voordeel - I)

0.10 Mutaties reserves

Bedrijfsvoering

Afwijking prognose ten opzichte van begroting na wijziging				bedragen x € 1.000			
Taakveld		Lasten		Baten		Saldo	
0.10 Mutaties reserves		0	V	0	V	0	V

Er zijn geen afwijkingen boven de rapportagegrens.

Kritische dossiers en projecten

Kritische dossiers	Behalen we onze doelen?			
	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
Tekorten Jeugdzorg	✓	✗	✓	✗
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i> Raadsbrief maart 2025 - verwachte overschrijding 2025 In 2025 rapporteren we een forse overschrijding bij Jeugdzorg (zie taakveld 6.752). In de raadsbrief van maart 2025 is de raad enerzijds geïnformeerd over het tekort op de geïndiceerde jeugdzorg in 2024 en anderzijds is het signaal afgegeven dat het budget voor 2025 ontoereikend zal zijn, mede omdat dit lager ligt dan de werkelijke kosten in 2024. In de raadsbrief is aangegeven dat het verwachte tekort in 2025 zal liggen binnen de bandbreedte van € 13 tot € 17 miljoen. Op basis van de ontwikkelingen in het eerste half jaar van 2025 wordt deze bandbreedte herzien. Compensatie Rijk Naar aanleiding van de Voorjaarsnota van het Rijk worden gemeenten met ingang van 2025 voor een deel structureel gecompenseerd voor de 'tekorten voor rekening van het rijk'. Voor onze gemeente gaat het voor 2025 om een bedrag van ongeveer € 4,2 miljoen. Dit bedrag betrekken we bij de budgetraming voor de Jeugdzorg middels een begrotingswijziging en heeft een dempend effect op het tekort van 2025. Daarnaast worden gemeenten in 2026 en 2027 aanvullend incidenteel gecompenseerd, waarmee het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. Dit is verwerkt in de Voorjaarsnota 2025. Prognose en bandbreedte 2025 In de raadsbrief van mei 2025 is de raad nader geïnformeerd over de verwachte overschrijding in 2025. Op basis van de geactualiseerde prognose worden de totale verwachte kosten in 2025 € 91,9 miljoen (inclusief PGB en Jeugdwetvervoer), dus een verwachte overschrijding van € 16,3 miljoen. De bandbreedte wordt op basis van deze nieuwe prognose aangepast naar € 14,3 tot € 19,3 miljoen. Na verwerking van de compensatie vanuit het Rijk bij de meicirculaire betekent dit een verwachte overschrijding van € 12,1 miljoen met een bandbreedte van € 10,1 miljoen en € 15,1 miljoen (ten opzichte van het beschikbare budget van € 79,8 miljoen). In het overzicht hieronder wordt dit cijfermatig samengevat. Ontwikkeling budget en verwachte kosten Jeugdzorg (incl. PGB en Jeugdzorgvervoer) 2025: - Budget - MPB 2025-2028: € 75,6 miljoen - Turap 2025: € 75,6 miljoen - Turap 2025 na compensatie Rijk: € 79,8 miljoen - Prognose - MPB 2025-2028: € 75,6 miljoen conform begroting				

Kritische dossiers	Behalen we onze doelen?			
	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
- o Turap 2025: € 91,9 miljoen - o Turap 2025 na compensatie Rijk: € 91,9 miljoen • Bandbreedte - o MPB 2025-2028: € 13 - 17 miljoen, Conform raadsbrief maart 2025 - o Turap 2025: € 14,3 - € 19,3 miljoen, Verwacht tekort € 16,3 miljoen - o Turap 2025 na compensatie Rijk: € 10,1 - € 15,1 miljoen, Verwacht tekort € 12,1 miljoen, na verwerking compensatie Rijk van € 4,2 miljoen Maatregelen Naast een forse stijging in producttarieven zien we dat het beeld van 2024 op zorgverzwaring nog altijd aanhoudt. Té veel jeugdigen in zorg, met relatief complexe zorgvragen, duurdere zorgvormen, langere behandeltrajecten, aanhoudende wachtlijsten resulterend in overbruggingszorg en stapeling van zorgproducten. In 2025 wordt uitvoering gegeven aan een divers maatregelenpakket om op korte termijn zowel inhoudelijk als financieel een bijdrage te leveren aan de houdbaarheid van het jeugdzorgstelsel. Hoewel dit pakket naar verwachting een belangrijke bijdrage zal leveren, is het op zichzelf niet voldoende. De tekorten bij de Jeugdzorg en de verwachte besparingseffecten van de maatregelen betrekken we bij de MPB 2026-2029.				
Oude Dijk				
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i>				
Centrum voor Veiligheid en Digitalisering Learning district				
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i>				

Kritische projecten	Behalen we onze doelen?			
	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
Nieuw Milligen	✓	✓	✗	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i> Het Rijksvastgoed bedrijf (RVB) verzorgt voor Defensie de planontwikkeling voor de nieuwe marinierskazerne. Het RVB is opdrachtgever voor de onderzoeken in het kader van de te doorlopen planologische procedures. Als gemeente faciliteren we het project en zullen wij in elk geval de planologische procedure met betrekking tot het Omgevingsplan verzorgen. De onduidelijkheden met betrekking tot stikstof leiden tot vertraging waardoor de initiatiefnemer minder ver is in haar planvoorbereiding dan oorspronkelijk gepland.				
Programma Stadsrand Zuid (Zuidrand)	✓	✓	✗	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i> De eerste plannen hebben tot veel reacties geleid in het gebied. Daarom is er voor gekozen om een uitvoering participatietraject in lassen, wat de verdere planvorming heeft opgehouden.				
Omnisport / vastgoed (verkenning revitalisering)	✓	✓	✓	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i>				
Ecofactorij II	✓	✓	✓	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i>				
Locatie Brandweer / VNOG	✓	✓	✗	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i> Met de uitspraak van de RvS op 18 december 2024 is de wetgeving omtrent het intern salderen van stikstof gewijzigd. Vergelijkbaar met extern salderen is intern salderen vergunningplichtig geworden. De provincie is hiervoor het bevoegde gezag. Er is echter nog geen zicht op provinciale regelgeving. Aanvragen kunnen nu niet worden ingediend, het provinciale loket zit dicht. De aanbesteding is daarom aangehouden totdat deze duidelijkheid er wel is. Consequentie is dat ook de start van de sloop en nieuwbouw is vertraagd. Onze inzet als het gaat om het overleg met de provincie is er op gericht dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt en de vergunningaanvraag voor het Veiligheidscentrum met voorrang wordt behandeld.				

Kritische projecten	Behalen we onze doelen?			
	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
Herontwikkeling Centraal Beheer locatie Hertzbergerpark	✓	✓	✓	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i>				
Zwembad Apeldoorn Noord	✓	✓	✓	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i> De start bouw van dit project is feestelijk gevierd op 6 juni 2025. Oplevering staat gepland voor april 2027, opening september 2027.				
Parkeren Apeldoorn West	✓	✓	✓	✓
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i> Op dit moment wordt de bestuurlijke besluitvorming voor een permanente oplossing voor het overloopparkeren voorbereid en wordt ook gekeken welke investeringen noodzakelijk zijn. Het financiële kader is het projectbudget en de planning van de werkzaamheden is uitvoering najaar/winter 2025/2026 op tijd voor de start van het nieuwe seizoen van Apenheul. Hiermee is parkeren op de JC Wilsaan ook in de toekomst geborgd en voldoet het aan de eisen van de Provincie.				
Wegener FSG Terrein	✗	✗	✗	✗
<i>Toelichting bij afwijking(en)</i> De provincie heeft recent het voorbereidingsbesluit voor de stroken (zones) van maximaal 500 meter rondom stikstofgevoelige natuur in de Natura 2000-gebieden Veluwe genomen. Op basis hiervan blijkt dat realisatie van het project Wegener Campus op dit moment niet haalbaar is in het licht van stikstof en natura 2000. Echter in dit besluit staat ook vermeld dat er uitzonderingen mogelijk zijn. Aan de provincie is verzocht of dit project onder de uitzondering kan vallen of dat de provincie andere mogelijkheden ziet om het project of delen ervan alsnog te kunnen gaan realiseren.				

Interne Beheersing

Bevindingen

Het eerste halfjaar 2025 stond voor de VIC in het teken van:

- afronding jaarrekening 2024 (tot medio april);
- voorbereiding controlejaar 2025.

Het auditplan van de VIC - als resultaat van die voorbereiding - is nagenoeg gereed. Significante materiële processen (rekening houdend met de materialiteitsgrens) met daarin financiële beheershandelingen zijn bepaald, een risico-analyse is uitgevoerd, scoping en daarmee omvang van controlewerkzaamheden is bepaald en de interne controleprogramma's zijn klaar gemaakt voor uitvoering.

Een heel klein deel van de interne controles is uitgevoerd, maar concrete bevindingen levert dat nog niet op. De feitelijke uitvoering van werkzaamheden is eind juni. Bij de interim-controle van de accountant kan de eerste verantwoording worden afgelegd.

Opvolging en aanbevelingen

Follow up onderzoeken RKA en collegeonderzoeken

Nr.	Actiepunt	Planning geborgd	Toelichting status juni 2025
Toezicht en Handhaving Openbare Orde en Veiligheid Maart 2021			
1	Aan College Draag zorg voor een geactualiseerd handhavingskader en maak een duidelijker koppeling tussen de verschillende indicatoren en doelstellingen	Q4 2025	Het opstellen van het meerjarenbeleidsplan ligt op schema. Na de zomer zal het eerste concept besproken worden met de wethouder. Afgestemd is dat het beleid Vitale Vakantieparken, kinderopvangbeleid en het toekomstig op te stellen arbeidsmigrantenbeleid onderdeel gaan uitmaken van het meerjarenbeleidsplan. Zo voegen we handhavingsbeleid samen tot één totaal document. Wanneer wijzigingen nodig zijn kunnen we op artikelniveau aanpassingen doen. Dit draagt bij aan het verminderen van de werklust rondom ons beleid. Anders dan nu gaan we in het beleid ook werken met een matrix om prioriteiten te kunnen stellen, werken we toe naar drie hoofdprocessen (regulier, crisis en projectmatig) en herijken we dwangsommen.
Thuiszitters een Zorg 2021			
2	College: rapporteer SMART over schoolverzuim en thuiszitten en maak daarmee de opbrengsten van de preventieve aanpak inzichtelijk.	Het streven is om in Q4 2025 beter inzichtelijk te hebben wat de effecten zijn van een meer preventieve aanpak	We voeren we gesprekken met de Samenwerkingsverbanden om te komen tot eenduidige definities rondom schoolverzuim en thuiszitten. Team leerplicht onderzoekt daarnaast hoe de preventieve inzet van leerplichtambtenaren het beste geregistreerd kan worden. Op dit moment wordt er alleen geregistreerd naar aanleiding van een (verzuim)melding. De beleidsmedewerker onderwijs onderzoekt met team leerplicht hoe we meer datagestuurd kunnen werken. We onderzoeken of we vaker per jaar kunnen meten en rapporteren over schoolverzuim en thuiszittende leerlingen.

Nr.	Actiepunt	Planning geborgd	Toelichting status juni 2025
Collegeonderzoek 2023: Samenwerking Zorg en Veiligheid: rapport maart 2024			
3	Aanbeveling A1: Maak in interactie met partners en de lokale samenleving uitvoeringsplannen rondom concrete opgaven op wijkniveau	Het plan 'Samen voor Veiligheid' is in maart 2025 aangeboden aan de raad. In september wordt dit plan samen met het plan van aanpak 'Veilig op stap' en de tussenevaluatie van het IVP, besproken in de PMA.	Vanaf april loopt de PGA aanpak waarin veiligheid en zorgpartners integraal samenwerken waardoor deze effectief is in signalering en interventie. De partners die aansluiten ervaren de samenwerking positief. Er is sprake van duidelijk leiderschap en de complexe casuïstiek wordt op de juiste manier aangevlogen met een duidelijke op en afschaling. De aanpak werkt in de kern goed; er is sprake van een gezamenlijke inzet voor complexe individuen die zonder deze aanpak tussen het wal en schip vallen. Het vraagt verdere structurering van gegevensdeling middels een convenant die in september klaar is. Dit draagt bij aan duurzame gedragsverandering en maatschappelijke veiligheid. Er is structurele afstemming met samen055, profiel intensieve regie en de zorg en veiligheidskamer om de domeinen zorg en veiligheid goed op elkaar aan te sluiten.
4	Aanbeveling A2: Investeer in ontwikkeling van regie op casusniveau. Richt regie vanuit één hand tegelijkertijd op de inhoudelijke opgave, het proces en de actoren.		In september wordt het plan van aanpak, wat ter kennisname aan de raad is gepresenteerd, samen aangeboden met het plan van aanpak 'Veilig op stap' naar aanleiding van het ingediende gelijknamige initiatiefvoorstel. Dit plan gaat over acties die bijdragen aan het vergroten van het veiligheidsgevoel onder de inwoners van Apeldoorn.
5	Aanbeveling A3 : Richt op systeemvereenvoudiging, dienstbaar leiderschap en versterking van het lerend vermogen		

Follow-up accountant			
Bevinding	Aanbestedingen De rechtmatigheid van aanbestedingen is nog onvoldoende gewaarborgd. Houd de raad blijvend op de hoogte van de voortgang van de verbetermaatregelen en stuur bij als dit niet het gewenste effect heeft.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Interne dienstverlening	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Vanuit het project 'Grip op inkoop' versterken we het inkoopproces. Er wordt onder meer 1 systeem ingericht waarin contracten zijn opgenomen. Dat leidt tot 1 centraal contractregister. Verder is decentraal inkopen nu de norm, dit wordt centraal inkopen en decentraal afroepen. Dit zorgt er voor dat de beheersmaatregel om contracten 1-op-1 te koppelen aan verplichtingen makkelijker te handhaven wordt. De raad wordt via de reguliere rapportages - en zo nodig via aanvullende communicatie - op de hoogte gehouden van de voortgang van het versterken van de rechtmatigheid van inkoop.		
Bevinding	Aanbestedingen Interne controles aanbestedingen van 3e lijn naar de 1e en 2e lijn brengen.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Concernzaken	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Loopt via project grip op inkoop. O.a. inkoopstelsel moet spendanalyses makkelijker maken en koppelen met rechtmatigheid van aanbestedingsprocedures.		
Bevinding	Cybersecurity betaalproces Bij bankoverschrijvingen en wijzigingen crediteurenstamgegevens altijd countercalls (nabellen) doen met reeds bekende contractpersonen om vast te stellen dat verzoeken niet frauduleus zijn.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Met ingang van het boekjaar 2025 zijn we gestart met het nabellen van crediteuren. Het uiteindelijke doel is het beperken van mogelijke frauduleuze handelingen en dat doel wordt hiermee bediend. We schaffen software aan om ons hierin te ondersteunen, het project voor implementatie is inmiddels gestart.		

Follow-up accountant			
Bevinding	Cybersecurity IT Actualiseer het patchmanagement en formaliseer dit en beleg verantwoordelijkheid omtrent opvolging kwetsbaarheidsscans in de organisatie.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Informatie	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Opvolging van deze bevinding start in Q3 2025 in overleg tussen de afdeling Informatie en de CISO.		
Bevinding	Fraude Concretiseer uitvoering fraudepreventieprogramma en actualiseer frauderisico-analyse.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Concernzaken	Planning geborgd oktober 2025
	<i>Toelichting</i> Beheersing frauderisico deels in IC-programma's opgenomen. Kan en moet nog beter. Te weinig capaciteit aanwezig geweest. Vanaf 1 maart 2025 is hiervoor meer capaciteit beschikbaar gekomen.		
Bevinding	GRC-tool Het gebruik van een GRC-tool door de gehele organisatie kan bijdragen aan betere informatievoorziening en samenwerking door handmatige werkzaamheden en controles worden geautomatiseerd.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2026
	<i>Toelichting</i> Het belang wordt onderkend. De aanschaf en later een eventuele implementatie wordt op dit moment overwogen in relatie tot de visie van het totale applicatielandschap.		
Bevinding	Inkopen en betalingen De organisatie heeft nog niet alle verplichtingen vastgelegd in de verplichtingenadministratie. Verplichtingenadministratie dient verder te worden geoptimaliseerd.		

Follow-up accountant			
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Uit analyse van de facturen blijkt dat in veel gevallen niet aan onze beleidsregel wordt voldaan. Deels doordat de organisatie zich niet houdt aan de eigen beleidsregel, deels doordat er sprake is van historische overeenkomsten die niet aan de basisnormen voldoen, maar feitelijk wel leiden tot betalingen. Door een versteviging van contractmanagement en het inrichten van een centraal inkooppunt (grip op inkoop, focuspunt directiebrief 2024) en een versteviging van de controlrol in het aanspreken op de non-conformiteit aan de beleidsregel (doorontwikkeling organisatie F&C) wordt dit beter.. Verbeterpunt blijft daarmee actueel. Wel is er met ingang 2025 de voorwaarde om DVO's als verplichting vast te leggen.		
Bevinding	P&C-cyclus		
	De aanlevering van diverse dossiers is niet op tijd. Herzie de planning door – in nauw overleg met de accountant – de accountantscontrole meer modulair te plannen.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Met ingang van de jaarrekeningcontrole van 2024 werken we met een modulaire planning. Deze is in afstemming met de accountant gemaakt. De formele evaluatie met de accountant moet nog plaatsvinden maar in het accountantsverslag staat vermeld dat de organisatie op belangrijke onderdelen het proces heeft verbeterd.		
Bevinding	Projectmatig werken		
	Projectmatig werken kan verbeteren via gebruik van specifiek hiervoor geschikte software.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd PPIM	Planning geborgd december 2026
	<i>Toelichting</i> Opdracht verkenning naar overzicht op projecten is opgeleverd. Aanbeveling voor planningsoftware is in nu beeld en moet intern verder worden ingebracht in o.a. de i-portfolio.		
Bevinding	Risicomanagement Aandachtspunten risicomanagement: • implementatie risicobeheersingssysteem voor totaaloverzicht risicovolle projecten (inclusief de niet-concernrisico's) • aandacht voor concretere onderbouwing risico's op gebied van cyber en klimaat • pas statistische simulatie toe (bijv Monte_Carlo simulatie) • investeer in centrale sturing en centraal inzicht (bijv via integrale risicomanager)		

Follow-up accountant			
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Er is een geactualiseerde kadernota risicomanagement 2025-2028 door het college en de raad vastgesteld in 2025. De implementatie van de hierin opgenomen wijzigingen moet nog plaatsvinden. In het najaar verkennen we de mogelijkheden voor het toepassen van de Monte Carlo simulatie.		
<i>Bevinding</i>	Subsidies (verstrekt)		
	Controles bij verstrekte subsidies in 1e lijn vinden onvoldoende zichtbaar plaats.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Interne dienstverlening	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> De directie heeft opdracht gegeven om: 1. een uitvoeringsteam subsidie op te richten, 2. processen uitgaande subsidies te (her)ontwerpen en vast te laten stellen door de directie en 3. de subsidieregelingen te bundelen in één regeling. 2025 wordt in projectvorm met alle benodigde disciplines (waaronder VIC) uitvoering gegeven aan deze deelopdrachten. De aanbeveling zal bij de (her)inrichting van de subsidieprocessen en uitvoeringsteam worden meegenomen. Er loopt hiervoor een project genaamd Grip op subsidies.		
<i>Bevinding</i>	VIC		
	Investeer in ontwikkeling VIC met duidelijke koers / stip op de horizon		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Concernzaken	Planning geborgd september 2025
	<i>Toelichting</i> Het belang wordt onderkend. Gesprekken over koers en ontwikkeling zijn gestart. Dit wordt ook in brede(re) context van toezicht en audit in de organisatie geplaatst door ook vakgebieden als privacy, security en informatieveiligheid aan te haken.		
<i>Bevinding</i>	Voorspellend vermogen Kijk kritisch naar het voorspellend vermogen, gezien de ontwikkelingen en grote opgaven. Ga in gesprek over de huidige P&C-cyclus en afspraken over bijstellingen van de begroting versus mogelijk extra rapportagemomenten en/of bijstellen van de regels voor begrotingswijzigingen.		

Follow-up accountant			
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Dit punt is nog steeds legitiem. Er wordt nog steeds kritisch gekeken naar het voorspellend vermogen. Door steeds verdere investering op de hygiëne van de cijfers (investering data kwaliteit). We koersen op vervanging van het financieel systeem per 1-1-2027 en daar wordt dit in meegenomen. Overigens blijft er dan nog steeds een mate van onvoorspelbaarheid door de financieringen vanuit het Rijk. In het najaar van 2025 wordt de financiële verordening aangepast. We nemen hierin richtlijnen op voor het doorvoeren van begrotingswijzigingen.		
Detailbevinding	BBV		
	Conform BBV dient in het overzicht van baten en lasten (de programmarekening) de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves te worden opgenomen. In de jaarrekening is enkel de regel 'mutaties reserves' opgenomen.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd juli 2025
	<i>Toelichting</i> Status bevinding is ongewijzigd; we kijken hier in 2025 naar.		
Detailbevinding	Frauderisico-analyse		
	Wij adviseren u om een centrale registratie van nevenfuncties met bijbehorend proces in te richten en periodiek de juistheid en volledigheid van deze registratie te laten (her)bevestigen.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Personeel en Organisatie	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> Actualisatie van het beleid vindt plaats. Er is centrale registratie van politieke ambtsdragers en specifiek aangewezen personen. Medewerkers wordt gevraagd naar nevenwerkzaamheden bij indiensttreding en dit wordt geregistreerd in het personeelssysteem en personeelsdossier. Periodieke toets of herbevestiging vindt niet plaats. Dit aandachtspunt wordt onderzocht.		
Detailbevinding	Inkomende subsidies		
	Er is geen centraal inzicht op de volledige verantwoording en de juiste afgrenzing van de ontvangen subsidies.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Concernzaken	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> De opdracht is nog niet afgerond. Dezelfde beheersmaatregelen zijn nog van kracht (DB). Momenteel (Q2 2025) zitten we in de laatste fase van de implementatie van de SAS applicatie. Per Q3 2025 zal de applicatie in werking treden. Hierdoor zijn nog niet alle projecten geadministreerd. Maar er ligt een planning dat per Q4 2025 alle subsidie projecten er in staan.		

Follow-up accountant			
Detailbevinding	IT (20a)		
	Er is geen sprake van een derdenverklaring in relatie tot uitbestede IT processen van TotalLink.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Informatie	Planning geborgd december 2025
Detailbevinding	<i>Toelichting</i>		
	De situatie voor Totallink is onveranderd. Totallink kent geen derdenverklaring voor afnemers. De kosten voor een derdenverklaring zouden in zijn geheel daarmee voor de gemeente Apeldoorn komen. Hierover moet nog afweging worden gemaakt.		
Detailbevinding	IT Geen periodieke controles op toegekende autorisaties en handelingen door accounts met uitgebreide rechten		
	Afwezigheid van (aantoonbare) periodieke controles van juistheid van accounts, autorisaties en transacties geldt als algemeen aandachtspunt voor alle applicaties binnen de reikwijdte van onze controle. Logging van mutaties door accounts met uitgebreide rechten in Coda en de onderliggende database is wel (deels) aanwezig, echter wordt niet structureel gecontroleerd op kritische handelingen door accounts met uitgebreide rechten.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Informatie	Planning geborgd december 2025
Detailbevinding	<i>Toelichting</i>		
	Toegangsbeveiliging is één van de speerpunten in het Jaarplan informatiebeveiliging 2025. Door ziekte van de trekker van dit speerpunt loopt het speerpunt achter op de planning. In de komende maanden gaan we die achterstand weer proberen in te lopen.		
Detailbevinding	LIAS		
	Zorg voor wijzigingsprocedure Lias op de aansluiting van gegevens tussen Coda en Lias.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2025
Detailbevinding	<i>Toelichting</i>		
	Wijzigingen kunnen alleen door 2 functioneel-beheerders worden aangebracht. De opdracht hiertoe kan door 2 coördinatoren worden verstrekt. Bij de maandafsluiting wordt de aansluiting gemaakt en vastgelegd. De procedure is nog niet vastgelegd.		
Detailbevinding	Personeelsmutaties		
	Tref waarborgen voor de volledigheid van de personeelsmutaties; het is mogelijk om handmatig personeelsmutaties door te voeren in het systeem; onderzoek de mogelijkheden om de workflow in YouForce technisch af te dwingen en als dat technisch niet mogelijk is, het advies om periodiek een uitdraai van de salarismutaties te maken en deze (zichtbaar) aan te sluiten op de lijst gecontroleerde mutaties.		

Follow-up accountant			
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Interne Dienstverlening	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> De al genomen beheersmaatregelen zijn naar ons inzicht voldoende. De aanbeveling voor het inrichten van een digitale workflow in Youforce is begrijpelijk, en we gaan dit onderzoeken in 2025. Tegelijkertijd is de inschatting dat het rest-risico dermate laag is dat deze aanbeveling niet specifieke monitoring op de opvolging behoeft. Voor wat betreft de uitdraai van de salarismutaties kan er b.v. bij de interimcontrole een mutatieverslag worden opgevraagd. Dit geeft de mogelijkheid voor steekproefcontrole indien noodzakelijk geacht.		
<i>Detailbevinding</i>	Prestatielevering Ontwikkel centraal beleid en procedures voor vastlegging prestatieverklaring.		
	Proceseigenaar	Afdelingshoofd Financiën en Control	Planning geborgd december 2025
	<i>Toelichting</i> De vastlegging van prestatieverklaringen (PV's) gebeurt binnen het financiële systeem CODA Unit 4, voor facturen waarop een verplichtingnummer is doorgegeven als betalingskenmerk. In hoofdlijnen kan de prestatieverklaring op twee manieren plaatsvinden, te weten Direct of indirect. De functie van de medewerker die de rol van prestatieverklaarder invult, kan per afdeling of contract variëren. De naam van de PVer wordt vastgelegd bij de contractregistratie.		

Reserve Overlopende Projecten

Progr	Subprogramma	Omschrijving	31-12-2024	Prognose	Toelichting (bedragen x € 1.000)
1	Gezondheid	Stelpost afboeken boekwaarde Omnizorg	1.038	1.038	Voor de verbouwing van Omnizorg is in de MPB 2023-2026 voor 2023 een bedrag van € 1.038.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag is via de reserve overlopende projecten (ROP) meegenomen naar 2024 en vervolgens naar 2025. De verbouwing van Omnizorg gaat in boekjaar 2025 aanvangen waardoor we de boekwaarde van bestaande installaties en bepaalde onderdelen van het gebouw moeten afboeken en daardoor wordt deze stelpost ingezet. In september 2025 is het technisch ontwerp van de verbouwing gereed en op basis van dit ontwerp kan de exacte omvang van de afboeking worden bepaald en worden verwerkt in de financiële administratie.
1	Gezondheid	Tijdelijke huisvesting Omnizorg	976	976	In de MPB 2023-2026 is € 1.200.000 beschikbaar gesteld voor de tijdelijke huisvesting Omnizorg. Restant van € 976.297 is eind 2024 middels een reserve overlopende projecten (ROP) overgeboekt naar 2025. Dit budget is benodigd om de kosten te dekken voor de realisatie van de tijdelijke huisvesting aan de Noorderlaan. De tijdelijke huisvesting zal in het boekjaar 2025 worden gerealiseerd en hiervoor is dit bedrag benodigd.

Progr	Subprogramma	Omschrijving	31-12-2024	Prognose	Toelichting (bedragen x € 1.000)
		Totaal Programma 1 - Gezondheid	2.014	2.014	
1	Onderwijs & opleiding	Actieplan Jeugdzorg & Onderwijs	366	366	Naar verwachting wordt dit bedrag volledig uitgegeven in 2025.
		Totaal Programma 1 - Onderwijs & opleiding	366	366	
1	Sociaal kapitaal	Locatie kosten Zwembad Noord	270	270	De werkzaamheden worden dit jaar uitgevoerd.
1	Sociaal kapitaal	Joods vastgoed	100	100	De activiteiten worden dit jaar gerealiseerd.
1	Sociaal kapitaal	80 jaar vrijheid	225	225	De betreffende subsidies zijn begin 2025 verleend en betaald.
		Totaal Programma 1 - Sociaal kapitaal	595	595	
1	Subjectief welzijn	Stad en veiligheid	94	50	Op verzoek van het college doen we dit jaar nader onderzoek naar het (toekomstig) gebruik van het naastgelegen pand dat inmiddels ook in ons bezit is. Daar zijn kosten mee gemoeid. Extern, en interne (risico)uren. Naar verwachting is dit jaar circa € 50.000 nodig.
1	Subjectief welzijn	Verhoogde en versnelde instroom statushouders	208	208	Naar verwachting wordt dit bedrag in 2025 volledig uitgegeven.
1	Subjectief welzijn	POK middelen	300	300	Naar verwachting wordt dit bedrag in 2025 volledig uitgegeven.
1	Subjectief welzijn	Verbeteren toegankelijkheid (onderdeel budget Inclusie/cultuursensitief werken)	170	170	Naar verwachting wordt dit bedrag in 2025 volledig uitgegeven.

Progr	Subprogramma	Omschrijving	31-12-2024	Prognose	Toelichting (bedragen x € 1.000)
1	Subjectief welzijn	Faciliteitenbesluiten/HAR	823	323	Een aanzienlijk deel van de ROP wordt niet besteed, omdat vanwege ondercapaciteit i.v.m. langdurige ziekte projecten niet opgepakt kunnen worden. Daarnaast zijn woningbouwcorporaties terughoudend in het beschikbaar stellen van zogenoemde doorstroom woningen. Verder ontvangen we een hoger bedrag aan Faciliteitenbesluit in 2025 dan we hadden voorzien bij het opstellen van de ROP in 2024.
Totaal Programma 1 - Subjectief welzijn			1.594	1.050	
2	Natuurlijk kapitaal	NIKA	5.000	600	NIKA - € 4,4 miljoen voordeel - I. Bij de MPB 2024-2027 is besloten een exploitatiebudget toe te kennen om een subsidieregeling in te richten voor NIKA (natuur inclusief en klimaat adaptief bouwen) bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is € 5 miljoen beschikbaar gesteld. Afgelopen zomer is NIKA bestuurlijk vastgesteld en is de subsidieregeling gestart. In de 2e helft van 2024 is de regeling geïmplementeerd en gecommuniceerd. Deze subsidieregeling staat open tot het subsidieplafond bereikt is. In 2025 worden er twee toezeggingen verwacht ter waarde van € 600.000. Het is lastig te voorspellen in welke mate er verder een beroep wordt gedaan op deze regeling, omdat de regeling pas net open staat en we afhankelijk zijn van de start van (grote) ontwikkelingen. De resterende middelen zijn nodig om het

Progr	Subprogramma	Omschrijving	31-12-2024	Prognose	Toelichting (bedragen x € 1.000)
					subsidieplafond te borgen. Vooral nog wordt er van uitgegaan dat deze € 5 miljoen volledig nodig is voor de uitvoering van de subsidieregeling in 2025 en daarna. Het NIKA-beleid blijft van kracht. Een verlaging van het subsidieplafond is mogelijk, maar maakt dat ontwikkelaars meer eigen financiële middelen moeten aanwenden voor vergroening en kan in strijd zijn met de gewekte verwachting vanuit de communicatie over de subsidieregeling. In de loop van 2025 zal een inschatting gemaakt worden van het benodigde bedrag voor 2026. Het bedrag voor 2027 en verder zal op basis van financiële spelregels opnieuw moeten worden bekrachtigd.
2	Natuurlijk kapitaal	Aanpak Hittestress	500	500	Het budget wordt dit jaar besteed.
2	Natuurlijk kapitaal	Biodiversiteit	200	200	Het budget wordt dit jaar besteed.
3	Economisch kapitaal	Programma Veluwe	1.427	1.427	De projecten met een langere doorlooptijd worden dit jaar uitgevoerd.
		Totaal Programma 2 - Natuurlijk kapitaal	7.127	2.727	
2	Ruimtelijke samenhang	Klein asfaltonderhoud	150	150	De asfalteringswerkzaamheden zijn uitgevoerd en betaald.

Progr	Subprogramma	Omschrijving	31-12-2024	Prognose	Toelichting (bedragen x € 1.000)
2	Ruimtelijke samenhang	Wet Kwaliteitsborging	88		- In 2024 is de omgevingswet van start gegaan. De Wet kwaliteitsborging is hier 1 op 1 aan gekoppeld. De exploitatie van de omgevingswet, waar de WKB onderdeel van is, is niet sluitend. Hiervoor is in de MPB 2025-2028 een claim voor onontkoombaar nieuw beleid opgenomen. Bij het bepalen van de omvang van de claim is rekening gehouden met de incidentele compensatie die door het Rijk beschikbaar is gesteld. Deze incidentele compensatie wordt in de MPB ingezet voor de jaren 2026 en deels 2027 en is in de MPB 2026-2029 verwerkt. Daarna beschouwen we de structurele lasten als onontkoombaar. In de MPB is deze dekking door middel van de reserve overlopende projecten expliciet in programma 2 - leefomgeving bij "onontkoombare nieuwe ontwikkelingen" opgenomen. De incidentele middelen van het Rijk van € 88.000 nemen we mee naar 2026 in reserve overlopende projecten.

Progr	Subprogramma	Omschrijving	31-12-2024	Prognose	Toelichting (bedragen x € 1.000)
2	Ruimtelijke samenhang	Implementatie - doorontwikkeling Omgevingswet	820		- In 2024 is de omgevingswet van start gegaan. De exploitatie van de Omgevingswet is niet sluitend. Hiervoor is in de MPB 2025-2028 een claim voor onontkoombaar nieuw beleid opgenomen. Bij het bepalen van de omvang van de claim is rekening gehouden met de incidentele compensatie die door het Rijk beschikbaar is gesteld. Deze incidentele compensatie wordt in de MPB ingezet voor de jaren 2026 en deels 2027 en is in de MPB 2026-2029 verwerkt. Daarna beschouwen we de structurele lasten als onontkoombaar. In de MPB is deze dekking door middel van de reserve overlopende projecten expliciet in programma 2 - leefomgeving bij "onontkoombare nieuwe ontwikkelingen" opgenomen. De incidentele middelen van het Rijk van € 819.763 nemen we mee naar 2026 in reserve overlopende projecten.
2	Ruimtelijke samenhang	Intensivering toezicht energiemaatregelen	99	99	Het budget wordt dit jaar besteed.
2	Ruimtelijke samenhang	Energiearmoede	883	883	Het budget wordt dit jaar besteed.
		Totaal Programma 2 - Ruimtelijke samenhang	2.040	1.132	
3	Economisch kapitaal	Actieplan Transformatie Binnenstad	150	150	De subsidieregeling heeft een looptijd van twee jaar, 2025 en 2026. De aanvragen blijven nog wat achter, maar voorlopig gaan we er van uit dat we dit jaar € 150.000 kunnen verlenen.

Progr	Subprogramma	Omschrijving	31-12-2024	Prognose	Toelichting (bedragen x € 1.000)
3	Economisch kapitaal	MKB Dienstverlening	150	150	De bijdrage in het regionale project wordt dit jaar betaald.
		Totaal Programma 3 - Economisch kapitaal	300	300	
3	Consumptie & inkomen	Actieplan armoede	220	147	De lasten van de winterkledingbon zijn lager geweest dan vooraf ingeschat. In totaal valt er ca. € 73.000 vrij in 2025.
3	Consumptie & inkomen	Bijzondere bijstand en vroegsignalering	340	270	Doordat er een behoorlijk tekort is op de bijzondere bijstand is besloten om de pilot mer de belastingdienst niet volledig uit te voeren. Er zal € 70.000 van de ROP niet besteed gaan worden.
3	Consumptie & inkomen	Alleenverdienersproblematiek	146	146	Naar verwachting wordt dit bedrag in 2025 volledig uitgegeven.
		Totaal Programma 3 - Consumptie & inkomen	706	563	
4	Bestuur, inwoners & financiën	Sloop Noorderlaan 61 tbv tijdelijke huisvesting Omnizorg	58	58	Deze ROP is in 2025 geheel besteed.
		Totaal Programma 4 - Bestuur, inwoners & financiën	58	58	
BDV	Bedrijfsvoering	Mobiele devices	235	235	Budget is al volledig besteed. Fairphones zijn allen uitgereikt.
BDV	Bedrijfsvoering	Project Huisvesting	77	77	De verwachting is dat de kosten dit jaar worden gemaakt.
BDV	Bedrijfsvoering	Mobiele devices/POW/Project Huisvesting (INF)	200	200	De verwachting is dat de kosten dit jaar worden gemaakt.
		Totaal Paragraaf Bedrijfsvoering	512	512	
		Totaal	15.313	9.318	

Investeringsen

In onderstaande tabel worden de investeringsbudgetten gepresenteerd. In tegenstelling tot de exploitatiebudgetten hebben deze investeringsbudgetten betrekking op meerdere jaren. We rapporteren hier onder dan ook over afwijkingen op het totaal van de beschikbaar gestelde investeringsbudgetten, waarbij niet is gekeken naar eventuele verschuivingen tussen jaarschijven.

Bij de uitbreidingsinvesteringen zijn alle beschikbaar gestelde kredieten opgenomen; bij de vervangingsinvesteringen alleen de kredieten tot en met 2025.

Bedragen x € 1.000	Budget	Prognose	Verschil
Uitbreiding			
Beken en Sprengen	9.914	9.914	0
Binnenstad	23.749	24.082	-333
Gemeentelijke gebouwen	4.460	4.960	-500
Groenplan	8.079	8.079	0
Inrichting schoolpleinen	3.011	3.011	0
Kanaalzone	42.034	42.034	0
Nieuwbouw veiligheidscentrum	63.197	63.197	0
Omnizorg	8.540	8.540	0
Schoolgebouwen	70.220	70.220	0
Spoorzone	8.003	8.003	0
Sporthal Matenpark	2.964	2.964	0
Verkeersvisie	16.876	16.389	487
Wij zijn Veluwe	1.018	1.018	0
Diverse kleinere investeringen	6.996	7.102	-105
Totaal uitbreiding	269.061	269.512	-451

Bedragen x € 1.000	Budget	Prognose	Verschil
Vervanging			
Automatisering	6.795	6.727	69
Beheer en onderhoud openbare ruimte	42.338	42.369	-31
Gemeentelijke gebouwen - verduurzaming	10.010	9.996	14
Vervanging vervoersmiddelen + tractie	3.462	3.462	0
Diverse kleinere investeringen	1.246	1.246	0
Totaal vervanging	63.852	63.800	51
Totaal	332.913	333.312	-400

Toelichting

Gemeentelijke gebouwen - Woldhuis 13 / Hart Woudhuis (€ 500.000 overschrijding)

De eerder gemelde kostenoverschrijding (zie ook raadsbrief van 15 september 2023) komt door de slechte staat van het constructieve hout in de boerderij, wat pas bij de start van de restauratie duidelijk werd (€ 250.000). Hierdoor kon het gebouw echter wel behouden blijven. Daarnaast zijn bouwkosten gestegen sinds de projectstart in 2021 (€ 200.000) en waren extra ecologische maatregelen nodig voor de ontheffing (€ 50.000).

Per 1 maart 2025 is Het Woldhuis 13 verhuurd op basis van een langdurig contract met een looptijd van 20 jaar. De huurders zullen, aan de hand van hun bedrijfsplan, invulling geven aan het door de gemeente gewenste concept van een Levendig Stadslandgoed.

Binnenstad - Hofstraat 117 aankoop en verbouwing (€ 333.000 overschrijding)

Voor de verbouwing van de fietsenstalling Hofstraat wordt een overschrijding verwacht van ongeveer € 330.000. Oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn:

- Projectbudget voor verbouwing is gebaseerd op een inschatting in plaats van een onderbouwde raming
- Hergebruik fietsenrekken uit de fietsenstalling Markstraat en de Serre blijkt niet mogelijk; dit was oorspronkelijk wel het uitgangspunt
- Duurzaamheidsambities zijn onvoldoende meegenomen in de raming

Voor het restant van het project wordt onderzocht in hoeverre kosten bespaard kunnen worden, zonder dat wordt ingeleverd op de functionele- en verduurzamingseisen.

Overige kredieten (€ 433.000 onderschrijding)

Kwartaalbericht Grondbedrijf

Inleiding

De Tussentijdse Rapportage 2025 van het grondbedrijf (hierna: TURAP) geeft financieel inzicht in de stand van zaken van het grondbedrijf per 1 juni 2025. Deze wordt, waar mogelijk, vergeleken met de stand van zaken per 1 januari 2025, waarover is gerapporteerd in het MPG 2025. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in het financiële inzicht en de programma's en fasering hiervan.

In deze TURAP worden de inzichten dus weergegeven per 1 juni 2025. Het is mogelijk dat in het verdere verloop van dit jaar nog andere belangrijke wijzigingen optreden. Deze kunnen op zowel het vlak van financieel inzicht en productie tot een verdere afwijking leiden ten opzichte van de prognose bij het MPG 2025. Deze wijzigingen zullen in de rapportage 'Grote verschillen' en het MPG 2026 naar voren komen.

Resultaat

Het resultaat van het grondbedrijf gaat over de mutaties binnen de grondbedrijfscomplexen. Dit zijn de grondbedrijfscomplexen die zijn aangemerkt als Bouwgrond In Exploitatie (BIE) en de complexen die zijn ondergebracht bij de Strategische Gronden (MVA, Materiële Vaste Activa). De mutaties kunnen leiden tot (aanpassing van) projectspecifieke verliesvoorzieningen, afwaardering van gronden of winstneming.

Het gaat hierbij niet alleen om wijzigingen binnen specifieke grondbedrijfscomplexen. Er wordt ook gekeken naar wijzigingen op een hoger schaalniveau. Het gaat hierbij om de parameters kosten- en opbrengstenstijging en de rente ontwikkeling.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van het grondbedrijf gaat over het risicobedrag van het grondbedrijf, die op concernniveau betrokken moet worden bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Het gaat hierbij over de benodigde risicobuffer om de risico's binnen het grondbedrijf af te kunnen dekken. Net als bij het resultaat kijken we hier naar de projecten zelf, de projectspecifieke risico's, en naar risico's op een hoger schaalniveau, de projectoverstijgende risico's.

Ontwikkelingen

Net als bij het MPG wordt er in deze TURAP alleen gerapporteerd over wijzigingen in de grondexploitatiebegrotingen die financieel-technisch van aard zijn. Hierbij kan gedacht worden aan andere eenheidsprijzen voor bouw- en woonrijp maken en/of andere faseringen. Tot planinhoudelijke wijzigingen (aanpassing van de raatkaders) wordt niet via het vaststellen van het MPG of TURAP besloten. Deze werkwijze wordt gevolgd om de raad de ruimte te bieden een goede afweging over de eventuele aanpassing van kaders te kunnen maken. In het Uitvoeringskader Grondbedrijf 2025 zijn de spelregels opgenomen in welke gevallen een kaderwijziging aan de raad wordt voorgelegd. In de TURAP wordt wel melding gemaakt van de kaderwijzigingen die momenteel in voorbereiding zijn. Ook kijken we bij dit onderdeel naar andere ontwikkelingen die spelen.

Programma en fasering

Een belangrijk onderdeel van een grondexploitatie is de gronduitgifte. Deze bestaat uit de verkoop van bouwrijpe grond voor woningen, bedrijvigheid, kantoren, winkels, maatschappelijke doeleinden en overige. In het derde hoofdstuk van deze TURAP wordt een vergelijking gemaakt tussen de geprognoseerde gronduitgifte in 2025, zoals opgenomen in het MPG 2025, en de geraamde gronduitgifte per 1 juni 2025.

Resumé

Het resultaat 2025 van het grondbedrijf wordt geraamd op € 1,3 miljoen voordeel. De potentiële winst voor 2026 en verder bedraagt € 3,3 miljoen. Het (netto) risicobedrag ligt op € 18,1 miljoen. Dit is € 1,7 miljoen meer dan bij het MPG 2025 en wordt met name veroorzaakt door stikstofrisico's. De geprognoseerde productie van ca. 19.000 m2 terrein voor bedrijven/maatschappelijk verschuift naar 2026. Een deel van strategische voorraad zal, zoals nu voorzien, warm worden. Er worden 3 kaderwijzigingen voorbereid. Het financiële effect van deze kaderwijzigingen heeft een groot effect op het resultaat. Voor de projecten Prinses Beatrixlaan en De Voorwaarts samen zal dit een negatief effect op de verliesvoorziening hebben van € 1,2 miljoen. Voor het project De Witte in Ugchelen is dit nog onbekend. Tenslotte is de grondexploitatie Zuidrand Host City door de raad in juni 2025 geopend met een tekort van € 1,7 miljoen en € 6,2 miljoen aan benodigd weerstandsvermogen. Vanaf deze TURAP vertalen we de doorkijk naar bestuurlijke besluiten die na 1 juni van het jaar nog genomen moeten worden in een aanvullende tabel voor het resultaat. Dit draagt bij aan een betere voorspelbaarheid van het resultaat van het grondbedrijf.

Financieel inzicht op totaal grondbedrijf

Inleiding

Bij het MPG 2025 heeft een herziening plaatsgevonden van alle grondexploitatiebegrotingen en zijn de huidige marktwaarden van de strategische gronden opnieuw getoetst aan de boekwaardes hiervan. Dit heeft geleid tot nieuwe inzichten ten aanzien van de financiële stand van zaken. In deze TURAP heeft opnieuw een actualisatie plaatsgevonden van de onderdelen van het grondbedrijf zodat deze, waar mogelijk, kunnen worden vergeleken met onderdelen uit het MPG 2025.

Zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven, gaan we in dit hoofdstuk in op drie onderdelen: resultaat, risico's en overige ontwikkelingen.

Resultaat

Zoals hiervoor aangegeven maken we bij de presentatie van het geprognoseerde resultaat onderscheid in de projectspecifieke ontwikkelingen en de ontwikkelingen op grondbedrijfsniveau (zoals parameters).

Omschrijving verwachte bedragen x 1.000	Bedrag	Totaal
BIE		
- Winstnames	€ 941	
- Mutaties verliesvoorzieningen	€ 189	
Totaal		€ 1.130
Strategische gronden		
- Winstnames	€ 0	
- Afwaardering	-€ 25	
- Mutaties verliesvoorziening	€ 0	
Totaal		-€ 25
Projectoverstijgende ontwikkelingen		
- Effect mutatie rente grondbedrijf	€ 211	
- Effect mutatie kostenstijging app. kosten en VTU	-€ 57	
Totaal		€ 154
Totaal grondbedrijf in TURAP 2025		€ 1.259

Tabel 1

Uit tabel 1 blijkt een verwachting van een positief resultaat over 2025 van ongeveer € 1,3 miljoen. Voorziene kaderwijzigingen zoals omschreven onder Ontwikkelingen zijn niet verwerkt, omdat dit nog een besluit van college en/of raad vraagt. Deze zijn wel in deze TURAP opgenomen in het risicoprofiel. Deze cijfers kunnen daardoor wijzigen bij het MPG 2026. In tabel 2 is het effect op het resultaat weergegeven als de kaderwijzigingen worden vastgesteld. Voor de

projecten Prinses Beatrixlaan en De Voorwaarts samen zal dit een negatief effect op de verliesvoorziening hebben van € 1,2 miljoen. Voor het project De Witte is dit nog onbekend. Als gevolg van instemming met deze kaderwijzigingen kan dan het gevraagde weerstandsvermogen dalen met € 1,1 miljoen.

Daarnaast is het effect van de op 26 juni 2025 geopende grondexploitatie Zuidrand 1e fase (Host City) ook in tabel 2 opgenomen. Deze grondexploitatie heeft een tekort van € 1,7 miljoen en de bijbehorende risico's bedragen € 6,2 miljoen voor het weerstandsvermogen. Het genoemde effect op het weerstandsvermogen door de kaderwijzigingen en de geopende grondexploitatie is niet opgenomen in het huidige risicoprofiel (i.v.m. peildatum 1 juni 2025).

Omschrijving verwachte bedragen x 1.000	Bedrag	Totaal
BIE		
- Winstnames	-€ 450	
- Mutaties verliesvoorzieningen	-€ 2.690	
Totaal		-€ 3.140
Strategische gronden		
- Winstnames	€ 0	
- Afwaardering	-€ 25	
- Mutaties verliesvoorziening	€ 0	
Totaal		-€ 25
Projectoverstijgende ontwikkelingen		
- Effect mutatie rente grondbedrijf	€ 211	
- Effect mutatie kostenstijging app. kosten en VTU	-€ 23	
Totaal		€ 188
Totaal grondbedrijf in TURAP 2025		-€ 2.977

Tabel 2

BIE – Winstnames

Per 1 juni is de verwachting dat er aan het eind van 2025 een bedrag van € 941.000 aan winst genomen kan worden. Dit bedrag komt met name uit de complexen Apeldoorn Noord, De Voorwaarts en Malkenschoten/Malkander. Bij het MPG 2025 zijn voor De Voorwaarts risicokosten opgenomen voor de aanleg van een extra parkeervoorziening. Voor deze investering is een collegevoorstel in voorbereiding en nu (nog) niet in het resultaat verwerkt. Naar verwachting worden deze kosten in het derde kwartaal van 2025 aan de grondexploitatie toegevoegd. Dit zal ertoe leiden dat De Voorwaarts verandert van een winstgevende naar een verlieslatende exploitatie, waarbij de geprognosticeerde winst van € 290.000 in 2025 komt te vervallen en een gedeelte van de reeds genomen winst, ter grootte van € 1,1 miljoen teruggedraaid moet worden.

Door het feit dat de winstverwachting is verdeeld over een groot aantal complexen, is hieronder een totaaloverzicht gegeven van de verwachte winstnames. Hierbij is eveneens aangegeven welke winstnames er in de komende jaren nog worden verwacht. Nogmaals: het betreft een prognose.

Bedragen x €1.000	Prognose winstname 2025	Prognose winstname na 2025
Apeldoorn Noord	€ 267	€ 1.331
De Voorwaarts	€ 290	€ 33
Kanaalzone Kwekerij	€ 0	€ 0
Malkenschoten/Malkander	€ 283	€ 0
Kanaalzone Pilot Zuid Gem deel	-€ 15	€ 14
Welgelegen-Park	€ 48	€ 61
De Sikkell	€ 0	€ 45
Overige eigendommen westenenkerweg	€ 42	€ 0
NoordOost Poort	€ 9	€ 21
Ecofactorij I	€ 2	€ 14
Zuidwest Poort De Veldekster	€ 0	€ 0
Breustedt	€ 1	€ 84
Kieveen uitbreiding bedrijventerrein	€ 2	€ 1.708

Zuidwest Poort Norel	€ 13	€ 0
Totaal	€ 941	€ 3.311

Tabel 3

Uit tabel 3 blijkt dat we na 2025 nog een winst voorzien van € 3,3 miljoen. De winst in Apeldoorn Noord is geraamd in 2026 en in Kieveen in 2027. Dit houdt dus in dat de winstnames binnen het grondbedrijf opdrogen na 2027. We verwachten niet dat we voorstellen, aan de gemeenteraad, kunnen voorleggen voor het openen van (omvangrijke) winstgevende complexen.

BIE – Mutaties verliesvoorzieningen

Op dit moment verwachten we dat de verliesvoorziening met € 189.000 kan worden verlaagd.

Voor de meeste projecten geldt dat de mutaties uitsluitend betrekking hebben op de fasering van kosten en/of opbrengsten, waarbij de financiële verschillen beperkt blijven. Wel voorzien wij bij De Voorwaarts de aanleg van een extra parkeervoorziening. Voor deze investering is een collegevoorstel in voorbereiding en nu (nog) niet in het resultaat verwerkt. Naar verwachting worden deze kosten in het derde kwartaal van 2025 aan de grondexploitatie toegevoegd. Dit zal ertoe leiden dat De Voorwaarts verandert van een winstgevende naar een verlieslatende exploitatie, waarbij de geprognosticeerde winst komt te vervallen en een verliesvoorziening moet worden getroffen van ca. € 690.000. Daarnaast voorzien wij een programmatische aanpassing bij de Prinses Beatrixlaan als gevolg van beperkingen door stikstofregelgeving. Uit uitgevoerde onderzoeken blijkt dat er minder woningen gerealiseerd kunnen worden dan voorzien in de grondexploitatie. Naar verwachting zal dit leiden tot een verhoging van de verliesvoorziening met ca. € 630.000. Om dezelfde reden kan dit mogelijk ook van toepassing zijn op De Witte in Ugchelen, wat zou kunnen leiden tot een verhoging van de verliesvoorziening. Hier wordt nog nader onderzoek uitgevoerd.

Strategische gronden

Uit tabel 1 is af te leiden dat er een beperkte financiële mutatie is verwerkt in de categorie van de strategische gronden. De omvang van deze portefeuille kent een boekwaarde per 1-6-2025 van ca. € 16,3 miljoen. De afgelopen maanden is één pand aan de Hoofdstraat en één pand aan het Marktpllein aangekocht. Bij de Marshoeve zal de grondverkoop worden meegenomen in de tender, conform het raadsvoorstel van 26 juni 2025.

Winstnames zijn hier aan de orde wanneer panden en/of gronden worden verkocht. Er zijn een aantal percelen die op de verkooplijst staan, zoals de grond voor de nieuwe ontsluitingsweg Terwoldsweg-Deventerstraat.

Wanneer de huidige marktwaarde lager ligt dan de boekwaarde in een complex binnen de strategische gronden, moet er direct worden afgewaardeerd. Op dit moment liggen de huidige marktwaardes nog relatief ver boven de boekwaardes. Er heeft voor één aankoop, die in de afgelopen maanden heeft plaatsgevonden, een geringe afwaardering plaatsgevonden.

Naar verwachting worden in 2025 de gronden ten behoeve van de maatschappelijke ontwikkelingen in de Kanaalzone overgebracht naar het vastgoedbedrijf. Dit gebeurt tegen boekwaarde. De verwachting is dat er hier geen afwaardering aan de orde is.

Momenteel wordt gewerkt aan een aantal ontwikkelingen binnen de Kanaalzone, zoals de hierboven genoemde realisatie van de zwembadlocatie en de realisatie van een woningbouwontwikkeling op gemeentelijke gronden. Gronden die hierbij worden betrokken maken nu onderdeel uit van de Strategische voorraad van het grondbedrijf. De kans is aanwezig dat deze gronden bij het MPG 2026 als warme grond worden aangemerkt. Dit zal, voor zover we nu kunnen zien, geen financieel effect hebben.

Projectoverstijgende ontwikkelingen

Parameters

Bij het MPG 2025 stond de rente van het grondbedrijf op 1,3%. De verwachting is dat deze incidenteel voor 2025 gaat dalen naar 1,05% vanwege de gewijzigde renteberekening binnen het concern door BBV-regelgeving. Dit heeft een voordeel voor het grondbedrijf van € 211.000 (en een gelijk tegengesteld effect voor Treasury). Rentevoorspellingen zijn zeer moeilijk te doen. In de projectoverstijgende risico's wordt rekening gehouden met het risico op een wijziging van de rente.

Ten aanzien van de kosten- en opbrengstenstijging zien we nu geen reden om deze aan te passen. Wij baseren dit op de eerste kwartaalrapportages van derden, waarbij in het eerste kwartaal een wat hogere kostenstijging te zien is. Dit is echter nog niet concreet genoeg om de kostenstijging te verwerken. De parameter voor bouw- en woonrijp maken is momenteel vastgesteld op 3%. Een verhoging naar bijvoorbeeld 4% zou een negatief effect van ca. € 533.000 tot gevolg hebben. Bij het MPG 2026 doen we net als elk jaar onderzoek naar de hoogte van de kosten- en opbrengstenstijging en onderbouwen deze in de Nota van uitgangspunten die we ter vaststelling aan het college voorleggen.

Extra aandacht zal net als vorig jaar uitgaan naar de opbrengstenstijging. Dit kan, voor bijvoorbeeld de Ecofactorij II, een relatief groot effect hebben op het resultaat. Dit heeft vanzelfsprekend ook effect op het risicoprofiel van dit project.

De kostenstijging voor plankosten en VTU vormen hier een uitzondering op. Voor de bepaling van deze percentages zoeken we altijd aansluiting bij het MPB. In het MPB 2025-2028 worden de volgende percentages gehanteerd:

- 2025-2026 4,7% was 4,6%
- 2027-2029 4,6% was 4,6%

Het financiële effect hiervan bedraagt € 57.000 nadelig.

Kasstroomontwikkeling huidige jaarschijf

Voor 2025 is binnen alle grondbedrijfscomplexen een geprognosticeerde uitgavenpost van bijna € 15 miljoen opgenomen. We verwachten dat een groot deel van deze uitgaven daadwerkelijk gerealiseerd zal worden.

Risico's

Bij de totstandkoming van het MPG 2025 is voor alle projecten een statistische analyse opgesteld en aan de hand daarvan zijn de projectspecifieke risico's geraamd. Deze analyse is ook gebruikt om de projectoverstijgende risico's in beeld te brengen.

De stand per 1 juni wordt in tabel 4 vergeleken met de cijfers uit het MPG 2025.

Netto risicobedrag bedragen x 1.000	Prognose MPG 2025	Prognose TURAP 2025	Vershil
Statistische analyse, project specifiek	€ 4.688	€ 5.285	-€ 597
Statistische analyse, project overstijgend	€ 6.089	€ 6.125	-€ 36
Risico Winstnames	€ 2.354	€ 2.586	-€ 232
Stikstofrisico	€ 3.200	€ 4.065	-€ 865
Totaal	€ 16.331	€ 18.061	-€ 1.730

Tabel 4

Statistische analyse, projectspecifiek

Het verschil ten opzichte van het MPG 2025 is € 600.000 en wordt veroorzaakt door een vijftal grotere aanpassingen en diverse kleine rekenkundige aanpassingen.

Bij het project De Voorwaarts betreft geen aanpassing in het risicoprofiel van dit project, maar betreft een rekenkundig effect door de geprognoseerde winstneming het MPG 2025, dit is ca. € 300.000. Ook bij het project Apeldoorn Noord is er geen sprake van een aanpassing in het risicoprofiel van dit project, maar is een eerder risicobedrag nu opgevoerd voor ca. € 100.000.

Tot slot zijn er enkele kleinere aanpassingen door rekenkundige effecten, voortkomend uit de geprognoseerde winstneming in het MPG. Daarnaast zijn de ramingsonzekerheden aangepast, doordat een deel van de kosten in 2025 reeds is gerealiseerd.

Statistische analyse, projectoverstijgend

Om de projectoverstijgende risico's door te rekenen zijn dezelfde uitgangspunten als bij het MPG 2025 gehanteerd. Zie deze in tabel 5. Er zijn geen nieuwe inzichten voor deze percentages. Het verschil ten opzichte van het MPG 2025 is zeer beperkt.

	Bandbreedte	
Uitgiftevertraging (jaren)	0	4
Rentestijging	-0,3%	0,5%
Kostenstijging	-1,0%	3,5%
Opbrengstenstijging	-2,0%	1,0%

Tabel 5

Risico's winstnames

Op dit moment is er een risico reserve (buffer) van € 2,4 miljoen voor winstnames van het grondbedrijf in de Algemene Reserve opgenomen, totdat deze gelden vrij kunnen vallen op basis van het gemeentelijk 'voorzichtigheidsbeginsel'. Dit bedrag is terug te vinden in het MPG 2025. Op basis van de huidige berekeningswijze en met de verwachte winstnames in 2025 vanwege afsluitingen van grondexploitaties moet deze reservering worden verhoogd naar € 2,6 miljoen. Dit komt met name doordat we bij het project Apeldoorn Noord niet verwachten de bedrijfskavels uit te geven en dat deze doorschuiven naar 2026. Hierdoor kan dit project niet aan het einde van het jaar worden afgesloten en zijn de voorziene winstnames een jaar doorgeschoven.

Stikstofrisico

In het MPG 2025 is aangegeven dat de gevolgen van de gerechtelijke uitspraak over stikstof in december 2024 veel onzekerheid geeft en niet helder zijn voor de grondbedrijf projecten. Bij een aantal van deze projecten voorzien we dat stikstof invloed heeft. Naast het stikstofrisico dat al bekend was bij het MPG 2025 is een aanvullend bedrag voor dit risico opgenomen ter grootte van € 865.000 aangaande Prinses Beatrixlaan en De Witte in Ugchelen. Het risico dat al bekend was bij het MPG 2025 is niet gewijzigd ten tijde van deze TURAP, dit bedrag van € 3,2 miljoen is gelijk gebleven. In totaal is er een stikstofrisico opgenomen ter grootte van € 4,1 miljoen.

Wijzigingen ten opzichte van MPG 2025

Naast het project Prinses Beatrixlaan en De Witte in Ugchelen heeft de uitgifte van in totaal 5 bedrijfskavels in de projecten Apeldoorn Noord, Noordoost Poort en Zuidbroek vertraging opgelopen doordat er nog geen stikstofruimte beschikbaar is. De verschuiving van de uitgifte van deze kavels van 2025 naar 2026 is verwerkt. Hiervoor is geen aanvullend risico opgenomen.

Voor een aantal grondexploitaties is het stikstofrisico nog in onderzoek, waardoor het effect nog onduidelijk is. Zo wordt voor Molenstraat-Centrum een stikstofonderzoek uitgevoerd. Stikstof speelt ook een rol bij de Strategische voorraad. Voor de projecten Marshoeve, Hertzbergerpark en Marktwand wordt dit nader onderzocht.

We blijven de ontwikkelingen en risico's monitoren die effect hebben op het resultaat van onze grondbedrijf projecten en deze bij de kwartaalrapportages zo volledig mogelijk in beeld brengen.

Ontwikkelingen

Deze TURAP gaat over de eerste vijf maanden van 2025. Ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan hebben we verwerkt, ontwikkelingen die een risico vormen zijn bij de risicoanalyses opgenomen. Maar er zijn natuurlijk ook nog ontwikkelingen waarvan we niet weten of deze positief of negatief gaan uitpakken. Deze worden hier toegelicht.

Herziening van civiel technische ramingen

In het Uitvoeringskader Grondbedrijf 2025 staat dat civieltechnische ramingen één keer per drie jaar geactualiseerd moeten worden. De actualisaties worden verwerkt in het MPG. Dit jaar geldt dat voor de projecten Ecofactorij II (voor de tunnel), Prinses Beatrixlaan, Ugchelseweg 78, Kanaalzone Pilot Zuid en De Sikkell een actualisatie wordt uitgevoerd. De resultaten hiervan worden in het MPG 2026 meegenomen.

In Zuidbroek zijn verkeersmaatregelen gepland ter verbetering van de ontsluiting van de wijk. In 2017 is hierover een voorstel aan de raad voorgelegd, waarin is besloten € 850.000 op te nemen in de grondexploitatie. Door het ontbreken van stikstofruimte konden deze maatregelen de afgelopen jaren niet worden uitgevoerd. Bij het MPG 2024 is het budget in de grondexploitatie vrijgevallen ten gunste van de Algemene Reserve. Begin dit jaar is alsnog stikstofruimte verworven. Momenteel wordt onderzocht welke verkeersmaatregelen noodzakelijk zijn en wat de kosten daarvan zijn. We nemen deze maatregelen mee in de bredere verkeersaanpak die in dit deel van Apeldoorn de komende jaren gaat spelen, zowel inhoudelijk als financieel. U wordt hier middels een raadsbrief nader over geïnformeerd.

Herziening van grondopbrengsten

In het Uitvoeringskader Grondbedrijf 2025 staat dat grondopbrengsten één keer per twee jaar middels (extern) onderzoek onderbouwd moeten worden. Ook dit wordt verwerkt in het MPG. Dit kan met name invloed hebben op de grondexploitatie Ecofactorij II.

Kaderwijzigingen

In de inleiding van deze paragraaf is gemeld dat tot planinhoudelijke wijzigingen (aanpassing van de raadkaders) niet via het vaststellen van het MPG en/of TURAP wordt besloten. Dit betreffen zogenaamde kaderwijzigingen die via de projectlijn ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Momenteel worden kaderwijzigingen in de volgende projecten voorbereid c.q. verkend:

- Prinses Beatrixlaan
- De Voorwaarts (betreft collegebesluit)

- Zuidbroek

Het financiële effect van een kaderwijziging kan een relatief groot effect hebben op de, voor Prinses Beatrixlaan aan de orde zijnde, ingestelde verliesvoorziening. Voor Zuidbroek geldt dat de kaderwijziging(en) nog in een verkennende fase zit. Het gaat hierbij om de omzetting van programma en om het toevoegen van programma incl. gronden vanuit de strategische voorraad. De kans is niet groot dat deze in het MPG 2026 wordt verwerkt.

De wijziging bij de Voorwaarts is geen kaderwijziging die aan de raad wordt voorgelegd conform het Uitvoeringskader grondbedrijf 2025. Hiervoor is alleen een collegebesluit nodig. Bij de Voorwaarts zijn bij het MPG 2025 in het risicobedrag kosten meegenomen voor de aanleg van een extra parkeervoorziening. Deze kosten worden naar verwachting in het derde kwartaal van 2025 onderdeel van de grondexploitatie. Dit zal betekenen dat de Voorwaarts van een winstgevende exploitatie zal overgaan naar een verlieslatende exploitatie. Er zal dan voor dit complex een verliesvoorziening ingesteld gaan worden bij het MPG 2026 van ca. € 690.000 en zal de winstneming van € 290.000 niet gedaan worden. Wanneer de aanleg van de parkeervoorziening in de grondexploitatie wordt opgenomen, kan het risicobedrag voor dit project worden verlaagd met ca. € 600.000. Dit zal naar verwachting bij de actualisatie van het weerstandsvermogen bij jaarverslag 2024 plaatsvinden.

Voor zover nu kan worden gezien gaat het bij de Prinses Beatrixlaan en De Voorwaarts om een negatief effect op de bestaande grondexploitatie en bij Zuidbroek om een gedeelte met een positief effect en een gedeelte met een negatief effect.

Af te sluiten complexen

Wat niet zozeer een financieel effect zal hebben, maar wat in 2025 meer aan de orde is net als voorgaand jaar, is het aantal complexen wat we voornemens zijn om af te sluiten. Het gaat hierbij (met de kennis van nu) om de volgende projecten:

Complexnummer	Naam
08200040	Haven Centrum
08200063	WC Kerschoten
03200016	Ecofactorij I
03200014	ZuidWest Poort Van Gelder
03200014	ZuidWest Poort Norel
08200034	ZuidWest Poort Veldekster gem.deel
03200021	Winkelcentrum Eglantier

03200007	Malkenschoten/Malkander
08200012	Kanaalzone Kwekerij
08200064	Westenenkerweg

Tabel 6

Bovenstaande betekent dat we verwachten eind 2025 10 van de huidige 26 grondbedrijfscomplexen te gaan sluiten.

Overige grondverkopen bij particuliere ontwikkelingen

Bij met name de ontwikkelingen van particuliere eigenaren, komt het voor dat er gronden van de gemeente worden verkocht die niet zijn ondergebracht bij het grondbedrijf. Vaak gaat het hierbij om kleinere bedragen. Op dit moment wordt er echter gesproken over een grotere grondtransactie aan de Terwoldseweg aan de ontwikkelende partij. Deze verkoop vindt waarschijnlijk in 2025 of 2026 plaats.

Aankopen en openen nieuwe complexen

Met het situationele grondbeleid is de kans aanwezig dat we meer actief grondbeleid gaan voeren. We zien dit terug in de toepassing van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten (Wvg). Er is door de raad ingestemd met het voorstel om de grondexploitatie Zuidrand woningbouw – fase 1 (Host City) te openen. Deze grondexploitatie wordt meegenomen in het MPG 2026. De kans bestaat dat de gronden in de Kanaalzone bij het MPG 2026 de status ‘warme grond’ krijgen. Dit is een potentieel nieuw BIE-complex naar de toekomst toe voor 2026 en verder. Bij strategische aankopen die we doen voor mogelijke toekomstige grondexploitaties bestaat het risico dat er direct afgewaardeerd moet worden. Een en ander conform de vastgestelde Werkwijzer strategische verwervingen.

Programma en fasering

In programma en fasering wordt inzicht gegeven in de verkoopprognoses aan het begin van het jaar en deze worden vergeleken met de actuele prognose per 1 juni 2025. Verkoop wil zeggen 'geld op de bank'. In de tabellen in dit hoofdstuk gaat het bij woningbouw om grond voor aantallen woningen (stuks) en bij de overige verkopen om m2 grond of bruto vloeroppervlak (bvo). De verschuivingen zijn in de betreffende grondexploitaties verwerkt.

Woningbouw

In tabel 7 is een vergelijking gemaakt (in aantallen woningen) tussen de prognose van gronduitgifte woningbouw in 2025 in het MPG 2025 en de huidige prognose. De prognose blijft ongewijzigd. Voor ongeveer de helft van de geprognosticeerde woningen in Zuidbroek zijn de gronden in de eerste vijf maanden van 2025 verkocht. Ook bij de Steenbeek is de grond reeds verkocht.

Complex	Prognose MPG 2025	Prognose TURAP 2025	Vershil
Zuidbroek Wonen	78	78	0
De Steenbeek	17	17	0
Kanaalzone Pilot Zuid	8	8	0
Veldhuis-Molenstraat Centrum	76	76	0
Welgelegen-Park	1	1	0
Totaal	180	180	0

Tabel 7

Bedrijven

In tabel 8 is een vergelijking gemaakt (in m2) tussen de prognose van de gronduitgifte bedrijvigheid 2025 in het MPG 2025 en de huidige prognose. We verwachten de 5 bedrijfskavels in Zuidbroek Bedrijven, Apeldoorn Noord en NoordOost Poort in 2025 nog niet te kunnen uitgeven. De uitgifte loopt vertraging op vanwege het ontbreken van beschikbare stikstofruimte.

Complex	Prognose MPG 2025	Prognose TURAP 2025	Vershil
Zuidbroek Bedrijven	3.678	0	-3.678
Apeldoorn Noord	6.579	0	-6.579
NoordOost Poort	605	0	-605
Totaal	10.862	0	-10.862

Tabel 8

Maatschappelijke doeleinden, kantoren, winkels en overig

Naast gronden voor woningbouw en bedrijvigheid verkoopt het grondbedrijf ook gronden voor de realisatie van andere functies. In tabel 9 is de prognose in het MPG 2025 voor de gronduitgifte in 2025 afgezet tegen de actuele prognose (in m2). Het gaat hierbij om de programma's 'maatschappelijke doeleinden', 'kantoren', 'winkels' en 'overig'.

Ook deze gronduitgifte in Apeldoorn Noord is verschoven naar 2026. Aangezien er momenteel geen gegadigden zijn voor een kavel met een maatschappelijke bestemming, wordt onderzocht of een alternatieve invulling mogelijk is. De levering van de kavel bij Malkenschoten heeft plaatsgevonden in de eerste vijf maanden van 2025.

Complex	Prognose MPG 2025	Prognose TURAP 2025	Vershil
Maatschappelijke doeleinden			
Apeldoorn Noord I	7.950	0	-7.950
Kantoren			
nvt	0	0	0

Complex	Prognose MPG 2025	Prognose TURAP 2025	Verschil
Winkels			
nvt	0	0	0
Overige			
Malkenschoten	3.029	3.029	0
Zuidbroek Wonen	3.428	3.428	0
De Witte Ugchelen	3.637	3.637	0
Totaal	18.044	10.094	-7.950

Tabel 9